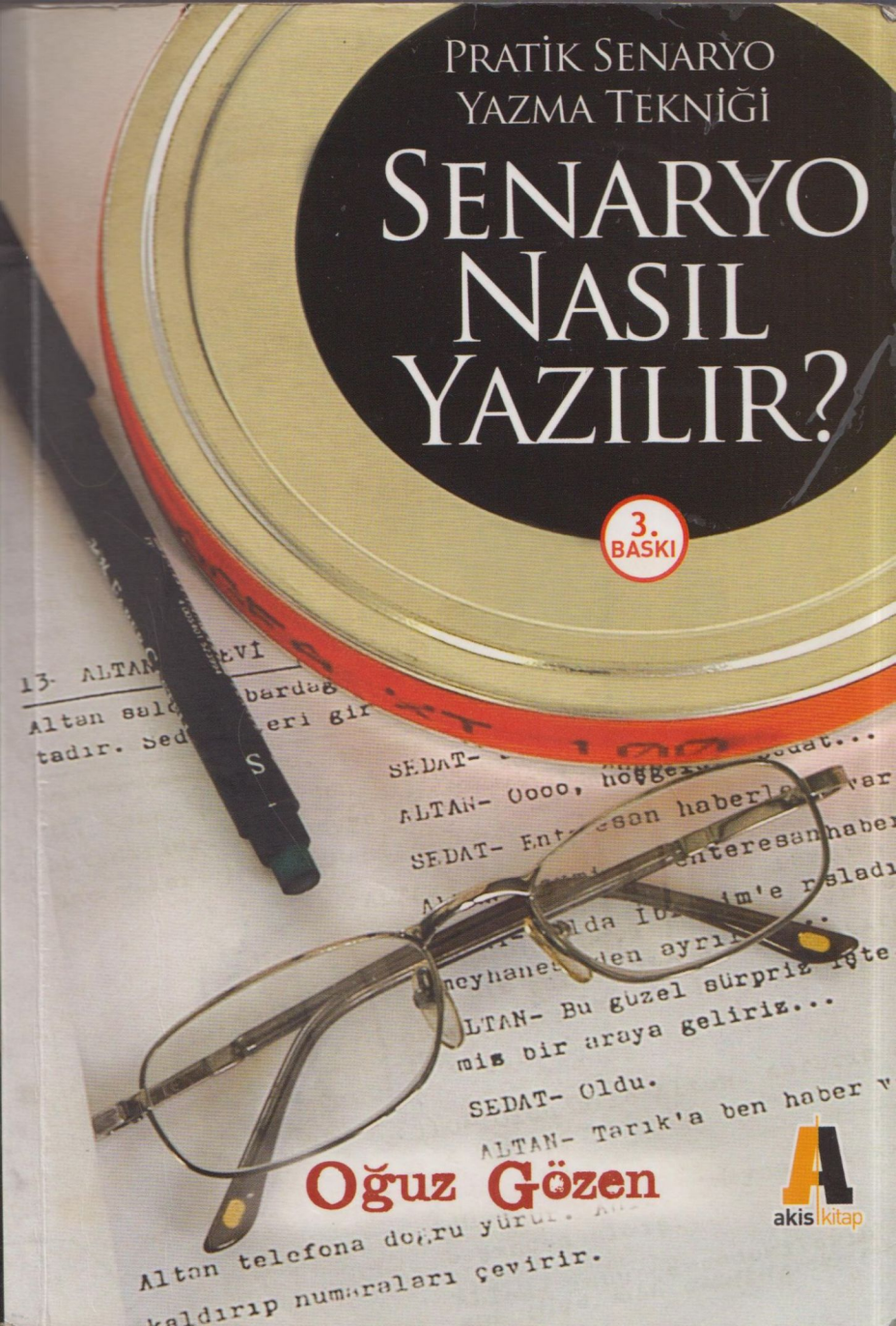
PRATİK SENARYO YAZMA TEKNİĞİ

SENARYO NASIL YAZILIR?

3. BASKI

Oğuz Gözen

akis kitap

Pratik Senaryo Yazma Tekniği

SENARYO NASIL YAZILIR?

Oğuz Gözen

akis Kitap

© AKİS KİTAP Tüm yayın hakları yayınevine aittir. Kaynak gösterilerek tanıtım ve iktibas yapılabilir. Çoğaltılamaz, basılamaz, senaryolaştırılamaz ve farklı biçimlerde hazırlanıp satışa sunulamaz. Elektronik ortamlarda yayınlanamaz.

Pratik Senaryo Yazma Tekniği

Senaryo Nasıl Yazılır?

Oğuz Gözen

Yayın Yönetmeni : Bilal Özbay
Editör : Zeynep Özkan
Kapak Tasarım : Gökhan Koç
İç Tasarım : Ayşe Sevinçgül
Film : Grafist Film
Baskı-Cilt : Kahraman Ofset
Yüzyıl Mah. Matbaacılar Cad.
No:34 Bağcılar - İstanbul
Tel: 0212 629 00 01 Faks: 0212 628 73 12
Genel Yapım : Endülüjans İçerik Hizmetleri
2. Baskı : Aralık 2008 İstanbul
ISBN : 978-9944-257-19-0

AKİS KİTAP
Kitap Yayıncılık San. Tic. A.Ş.
Merkez Mah. Karaoğlanoğlu Cad. Konut Sk. No: 9
Mahmutbey / Bağcılar - İstanbul
Tel: (0212) 447 33 37 pbx Faks: (0212) 447 33 89
www.akiskitap.com-akis@akiskitap.com

Pratik Senaryo Yazma Tekniği

SENARYO NASIL YAZILIR?

akis kitap

OĞUZ GÖZEN

Oğuz Gözen, 1946 yılında İstanbul'da doğdu. Sırasıyla, Talatpaşa İlkokulu, Mithatpaşa Koleji, Ankara Koleji ve Özel Ticaret Gazetecilik Okulu'nda okudu. 1960 yılında, Ankara'da Sahne Çığ'da başladığı sanat yaşamını, İstanbul Şehir Tiyatroları, Ankara Oyuncuları ve Arena Tiyatrosu'yla devam ettirdi.

Henüz on altı yaşındayken Türkiye'nin ilk yerli fotoromanını çekti. Fotoroman yapımında birkaç yıl rakipsiz olarak çalıştı.

Yoksullar Parkı isimli oyunu, 1967 yılında İstanbul Şehir Tiyatroları'nda, bir sezon oynandı. Yine yazıp yönettiği, Bir Piyes Yazıyorum isimli oyunu, Kadıköy Opera Tiyatrosu'nda sahnelendi.

Oyunlar sahneye koydu. Çocuk hikâyeciliğine de eğildi. Bu alanda birçok kitabı yayınlandı. İlkokulların ünite dergilerinde okutulan hikâyeleri mevcuttur.

Günahkârlar Serisi'ni kaleme aldı.

1970 yılında, toplumun cinsel sorunlarını işlediği Cam Kırıkları adlı kitabı, Cumhuriyet Gazetesi tarafından, yılın en ilginç hikâye kitaplarından biri olarak gösterildi.

1972 yılında, Hayal Uçurumu filmiyle girdiği sinemada, çeşitli konularda yüz elliye yakın film üretti. Filmlerinin birçoğunun senaryolarını yazdı. Üç kere Almanya'ya giderek, bu ülkede de, Almanya Macerası, Dertler İnsanı, Dünya Boştur, Senin Yüzünden, Kadersiz Doğmuşum adlı filmleri yönetti. Yeşilçam'da bazı yıllar, senenin en fazla film çeken yönetmeni oldu. 1997'de, Türk Sinemasında çekilen tüm filmlerin üçte birini çekerek, görülmemiş bir rekora imza attı.

Elveda Yavrum, Yetim, Kurtar Yarab gibi hasılatlı filmler ortaya koydu. Zorunlu göçle Bulgaristan'dan gönderilen Türklerin yaşantılarını, yarı belgesel nitelikte Zulüm Treni adıyla sinemaya aktardı.

Gözen, sinemamızın en fazla film çeken yönetmenlerinden olup, anılarını derlediği Bir Yeşilçam Masalı adlı kitabı, 2006 yılında Akis Kitap tarafından yayınlandı.

Yalnızlık Kalpleri adlı hikâye kitabı, 2007'de yine Akis Kitap'tan çıktı.

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ 7
SENARYO YAZMAK ZOR DEĞİLDİR 8
YAZIM TEKNİĞİ 9
MİZANSENLER NASIL OLMALIDIR? 11
DİYALOGLAR NASIL OLMALIDIR? 12
KONU 14
SENARYONUN GEÇİRDİĞİ EVRELER 21
PLÂN 23
HEDEF KİTLE 25
SENARYOYU SATMAK 28
ELİNİ ÇABUK TUTMAK 29
OYUNCUYA SENARYO OKUMAMAK 34
FAZLA SANAT LÂFI ETMEMEK 37
İKİ ÖRNEK 39
TEKERLEK (KOMEDİ SENARYO) 45
DÜNYAMI YIKMASAYDIN (DRAM SENARYO) 123

GİRİŞ

Sinemaya girdiğim günden, bugüne, toplumun her kesiminden en fazla duyduğum söz şudur:

- Benim hayatım film... Ah, bir senaryo yazabilsem...

Veya:

- Bende öyle hikâyeler var ki, tam senaryoluk...

- Peki, neden yazmıyorsun? dediğimde, cevapları hep aynıdır:

- Senaryo yazmayı bilmiyorum ki...

Okumuş kesimden de, okumamış kesimden de gelen cevap, tamı tamına budur.

Senaryo yazmak, bir teknik, bir bilgi, bir beceri işidir. Tamam...

Ama, belli bir kültür seviyesine ulaşmış kişilerin de:

- Senaryo yazmayı bilmiyorum, demelerine ne karşılık vermeli?..

Rahmetli Aziz Nesin derdi ki:

- Türkiye'de her üç kişiden, dördü şairdir.

Güzel bir ironi. Herşey bir yana, çok kişinin evinde sakladığı bir hikâyesi, bir romanı vardır. En azından, pek çok kişi günlük tutmuştur.

İnsanlara deseniz ki:

- Fenerbahçe takımına, teknik direktör olur musun?

Herkes:

- Olurum, der...

Ya da:

- Başbakan olur musun? Ülkeyi yönetir misin?

Cevap yine aynıdır:

- Yönetirim...

Peki, insanlar, dünyaca ünlü hocadan, takıma daha iyi futbol oynatabileceğine inanır veya ülkeyi başbakandan daha iyi yönetebileceğini düşünür de, senaryo yazmak neden bu kadar zor gelir?..

Acaba senaryo yazmak gerçekten zor mudur?

Şunu kesinlikle söyleyeyim:

- Senaryo yazmak hiç de zor değildir...

SENARYO YAZMAK ZOR DEĞİLDİR

Aklıma bu senaryo konusu takılınca, hemen seçkin birkaç kitabevine uğrarım. (Hani, bazı kitap ilânlarında, seçkin kitapçılarda, diye yazarlar ya.)

Neyse ki, gittiğim kitapçılarda senaryoyla ilgili iki üç kitap bulurum.

Hemen alıp, eve gelirim.

Kitapları açıp, okumaya başlarım. Aman Allah'ım, o da ne?..

Âdeta bu kitapları, birşeyler öğretmek için değil, okuyanlar hiçbir şey anlamasın diye yazmışlar...

Halk arasında bir söz vardır:

"Kulağını tersten tutmak."

Sanki, kulaklarını tersten tutmuşlar...

Sanki, suyu derin gösterebilmek için, ellerini içine sokup, iyice karıştırmışlar. Karıştırmak şöyle dursun, bulandırmış da, bulandırmışlar...

Lâf... Lâf... Lâf... Sayfalar dolusu lâf... Yazılanların bir tanesini anlamak mümkün değil. (Senaryo hakkında kitap yazanlar, beni

mazur görsünler. Söylediklerim, okuduğum birkaç kitap için geçerlidir.)

İyi ki, mesleğe girerken, bu tarz bir kitap okumamışım.

Otuz beş senedir rejisörlük yapan, Türk Sinemasında, tarih boyu en fazla film çeken yönetmenler arasında üçüncü sırada bulunan, yüz elliye yakın film üreten, çoğunun senaryolarını da yazan biri olarak, şunu bütün samimiyetimle söylüyorum:

- Bu kitaplardan birini okuyan, değil senaryo yazmayı öğrenmek, kitabın kapağını hemen kapatır ve senaryo yazmak işinden ebediyen vazgeçer.

Bu sözü söylerken, pratiklik yönümü filân işin içine katmıyorum.

Hani, bazı cihazların kullanma kılavuzları vardır. Sayfalar dolusu yazı yazar, sayfalar dolusu lâf eder, fakat hiçbir şey anlatamazlar.

Doğrusu, ben de birşey anlamam o kılavuzlardan. Elektronikle arası iyi olan bir arkadaşıma sorarım çoğu zaman:

- Yahu, bana izah et. Ne diyor? derim.

O da bana:

- Soldaki düğmeye bas, tamamdır, diye cevap verir. Şaşar kalırım.

Soldaki düğmeye basmamız için mi, bu kadar lâf salatası yapmışlar, diye düşünürüm.

İşte, okuduğum senaryo kitapları da, böyle velhasıl...

YAZIM TEKNİĞİ

Senaryo yazmanın bir tekniği vardır elbet. Ama, önce işe şöyle başlayalım:

Bir dosya kâğıdını elinize alın. Dikey olarak tutun ve ikiye katlayın. Açtığınızda ortasında, dikey bir çizgi belirecektir... İşte bu çizginin soluna mizansenleri (oyuncuların hal, hareket ve davranış biçimlerini), sağına diyalogları (konuşmaları) yazın.

Her sahnenin (sekans da denebilir) üstüne, bir çizgi çekin.

Çizginin de üstüne 1, 2, 3, 4 gibisinden, sırasıyla sahne numarası verin. O numaradan sonra, bir nokta koyup, sahnenin nerede geçtiğini belirtin. Oda, salon, gazino, cadde, deniz kenarı, çay bahçesi, vs. gibi.

Şimdi yukarıda rastgele yazdığımız mekânlara bir göz atalım:

Oda, salon, gazino dahili (İç) mekânlardır. Cadde, deniz kenarı, çay bahçesi ise harici (Dış) mekânlardır.

Bir parantez açalım ve dahili olanlara, kısaltılmış olarak **(Da,** harici olanlara **(Ha,** yazalım. Araya bir tire koyalım. Bu sefer, sahnenin gündüz mü, gece mi geçtiğini belirtelim. Yine kısaltılmış olarak, gündüz geçiyorsa, **-Gün)** gece geçiyorsa, **-Ge)** yazalım. Tabii parantezi kapatmayı da unutmayalım.

Parantezi kapattıktan sonra, o sahnede oynayanların isimlerini sıralayalım: Ayşe, Fatma, Hatice, vs. gibi.

Şimdi yaptığımız işlemi bütün halinde görelim:

1. ODA (Da-Ge) Ayşe, Fatma, Hatice

Veya:

2. CADDE (Ha-Gün) Mehmet, Nuri, Hüseyin

Yani sırasıyla, önce sahne numarasını, sonra mekânı, mekânın dahili mi, harici mi olduğunu, sahnenin gündüz mü, gece mi geçtiğini ve o sahnede yer alan kişileri belirterek, altını çizelim.

Dahililere (İç) veya Haricilere (Dış) da denilebilir. O sizin tercihinize kalmış.

Senaryo, her sahnenin bitiminde, yeni bir sahne numarası verilerek sıralanıp gider. 50 veya 100 sahneye (sekansa) kadar ilerler. 150, 160 sekanslık senaryolar da vardır. Ancak, 90 dakikalık bir film için 50 ile 100 sekans normaldir.

Filmler genelde 90 dakikadır. Ama bu demek değildir ki, 90'ı aşamaz. 100 dakika da olabilir, 110 dakika da. Hatta üç saatlik filmler bile vardır.

Fakat sinemalardaki seans durumlarına, televizyonlardaki yayın saatlerine bakıldığı zaman, normali 90 dakikadır...

MİZANSENLER NASIL OLMALIDIR?

Mizansenler, son derece kuru olmalıdır. Yani, mizansenleri yazarken, hiç edebiyat yapılmamalıdır. Oyuncuların ruh halleri, hareketleri, davranış biçimleri, gayet yalın bir şekilde verilmelidir. Ayrıca, teferruata da kaçılmamalıdır.

Meselâ:

"Derin bir nefes alır."

"Sigarasını içine çekip, dumanını halkalar halinde havaya üfler."

"Gözünü kapatıp açar."

"Kirpiklerini oynatır." gibi mizansenlerle yazılmış senaryolar, beni son derece sıkar.

Bu tarz bir çalışma, rejisörün alanına tecavüz etmektir. Zaten hiçbir rejisör de bu yazılanlara uymaz.

Mizansenlerin ana hatları, diğer bir deyişle kabası mühimdir.

Yani:

"Kapıdan içeri girer."

"Karşısındakinin suratına yumruğunu indirir."

"Silâhını çekip, tetiğine basar." gibi...

Sinemada hiçbir şey tesadüfen yapılmaz. Daha doğrusu, yapmış olmak için yapılmaz. Meselâ duvarda asılı duran silâha, bir yakın plân çekildiyse, o silâhın filmde mutlak bir işlevi olmalıdır. Açıkçası, o silâh filmin sonunda patlamalıdır.

Sonuç olarak, mizansenler son derece kısa ve öz olacak, gayet az kelime sayısıyla anlatılacak. Edebiyata kaçılmayacak, teferruatla rejisörün kafası meşgul edilmeyecek, zamanı çalınmayacaktır.

Edebiyata kaçılmayacak derken, bir anım geldi aklıma:

Rejisörlük yaşamımın ilk yılları... Bir bayan senarist, okumam için senaryo getirmişti bana. (Sonraları bu bayan, şu anda hayatta olmayan ünlü bir yönetmenimizle evlendi, ayrıldı. Birçok senaryo yazdı ve ünlü oldu.)

Senaryosunu elime alıp baktım. İlk sahnesinin mizanseni, şu cümleyle başlamıştı:

"Tren düdüğünü tatlı tatlı çalarak geçmektedir."

Muzipliğim üstümdeydi herhalde. Hemen senaryoyu elimden bıraktım:

- Ben bunu çekemem, dedim.

Senarist:

- Niye? diye sordu.

Cevap verdim:

- Peki, trenin düdüğünün tadını nasıl verebileceğim?.. Melodili olarak çaldıracak halim yok ya...

Senarist bir an düşündü. Sonra gülmeye başladı. Karşılıklı olarak güldük...

DİYALOGLAR NASIL OLMALIDIR?

Diyaloglar, konunun geçtiği yerin ruhuna uygun olarak yazılmalıdır. Doğal olmalıdır. Yine edebiyata kaçılmamalıdır.

Yani, sahne Tophane'de bir kahvede geçiyorsa, tavla oynayan gence:

- Sevgili rakibim, lütfen zarı atar mısınız? dedirtemeyiz.

Bunun yerine ne dedirtebiliriz:

- Haydi salla zarı, salla... At geleyi de, düş kucağıma...

Karşı taraf ne diyebilir:

- O senin dediğin martaval aslanım, martaval... Yürrrü...

Sıra çay istemelerine gelince:

- Çaycı kardeşim, acaba iki demli çay verebilir misiniz? dedirtmeyeceğiz herhalde.

Ne dedirteceğiz:

- Rüstem al iki tane yandan çarklı.. Neşeli olsun, karışmam ha...

Şimdi mekânı değiştirelim.

Sahne, boğazda tarihi bir yalıda geçsin. İki yaşlı hanım, hem kasnaklarını işlemekte, hem konuşmakta olsunlar:

- Şefika'cığım ağzımız kurudu, birer çay alır mıyız?..

- Elbette Mahmure'ciğim... Sizin kalfanın çayı da içilir hani...

Yalı sahibesi, hizmetkâra seslenir:

- Bacı kalfa, bacı kalfa, bize iki açık çay getirebilir misin? Limonlu olsun... Şeffaf fincanlara koy, e mi?..

- Başüstüne hanımefendi... Yanında, dün yaptığım portakallı kurabiyelerden de ister misiniz?..

- Elbette... Kendine de bir çay al. Kurabiyelerden de muhakkak ye...

- Emredersiniz Hanımefendi...

Diyalogları daha da uzatmak mümkün.

Bir senaryoda diyaloglar uzun tutulmamalıdır. Unutulmamalı ki, sinema fotoğrafla anlatım sanatıdır. Diyalog mutlak gerekiyorsa, gerektiği kadar kullanılmalıdır. Çok dikkatli kullanılmalı ve seyirciyi baymamalıdır.

Sinemada diyalog, hikâye, roman ve tiyatrodaki gibi değildir. Tıpkı ilâç gibidir. Dozunda kullanılırsa yarar, dozu kaçarsa zarar verir.

Öyle anlar vardır ki, kuvvetli bir imaj, uzun uzun diyalogların başaramayacağı etkiyi başarır.

Yine okumam için elime gelen bir senaryodan örnek vereyim. Yazan, genç bir senarist adayı.

Senaryonun ikinci sahnesindeyim. Diyaloglar tam beş daktilo sayfası tutuyor.

Elime kurşun kalemi alıp, son derece hafif olarak (kalemi bastırmadan) bazılarının altını çizdim.

- Bunları çıkart, dedim.

Diyaloglar yarım sayfaya düştü.

Senaristin kalbine iniyordu âdeta. Gözleri buğulandı. Herhalde onları yazana kadar verdiği emek, aklına gelmişti.

- Gel yanıma otur, oku, diye konuştum. Bak, anlamda hiçbir değişiklik olmadı.

Önce istemeye istemeye okumaya başladı. Dokunulsa ağlayacak hâldeydi.

Fakat okudukça, yüzü aydınlandı:

- Haklısınız, anlam hiç değişmemiş, dedi.

Herhâlde o günden sonra, uzun uzun diyalog yazmamıştır bir daha...

KONU

Senaryoda konu çok önemlidir. Tüm sanat dalları için konu önemlidir ama, sinemada yüz kat daha önemlidir.

Konusu iyi olmayan, fakat özenilerek çekilmiş bir film seyirciyi enterese etmez de, sağlam bir konuya dayanan, fakat iyi çekilmemiş bir film seyirciyi koltuklara bağlayabilir.

Konu, tüm dünya ülkeleri için ilk sırada gelir. Saygın sinema adamları, konuya çok önem verirler. Hatta batı ülkelerinde, bir buçuk, iki sayfalık, sadece konu yazan çeşitli yazarlar vardır.

Bizde ise, böyle birşeye gerek duyulmaz. Şirketler çoğunlukla yazılması tamamlanmış senaryo satın alırlar. Zaten bizde çekebileceğiniz konu çok azdır.

Dışarıda çekilen filmlerin çoğu, içinde yaşadığı toplumu acımasızca eleştirir. Hatta, polis teşkilâtını, sağlık mekanizmasını, başkanını eleştirir. Biz ise, bunlardan çok uzaktayız.

Psikolojik konulara da, anlaşılamamak endişesiyle pek girmeyiz.

Bir söz vardır filmcilikte:

"Yapılanı yapmak."

İşte biz, yıllarca yapılanı yapmışızdır.

Eskiler derlerdi ki:

- Filmin başında bir dansöz, ortasında bir kavga, sonunda bir mezar varsa, o film tutar.

Türk Sineması, senaryosuz film çeken yönetmenler bile görmüştür. Hep "başında bir dansöz, ortasında bir kavga, sonunda bir mezar" yöntemiyle çekilmiştir bu filmler.

Heveslenip, sanatçı yönüm şahlanıp, ne zaman değişik bir senaryo yazdıysam, şu sözle karşılaşmışımdır:

- Boş ver bunları... Hani senin evvelki yıl çektiğin bir film vardı ya... İşte onun aynını çekelim...

Eh böyle olunca da:

- Ben onu çektim, bir daha çekmem, demek bir fayda sağlamaz.

1972 yılında, ilk filmimi çekmek üzereydim.

Çok iyi niyetli olan ve matbaacılık yapan ortağımın film çekmek için, bana bir şartı vardı:

O güne kadar yapılmayan tarzda bir film istiyor, bana o devrin psikolojik ağırlıklı İsveç filmlerini örnek veriyordu. Onun da ilk filmi olacaktı bu.

1970'de yayınlanan Cam Kırıkları adlı kitabımdaki Hayal ve Boşluk adlı hikâyem, istediği tarza uygundu.

Kısaca hikâyeyi anlattım. Tabii o anki heyecanımla ne kadar anlatabildimse!..

Yazdıkları hikâyeyi tonlamalarıyla, yer yer mizansenler katarak, ballandıra ballandıra anlatan yönetmenlere hep gıpta etmişimdir. Sonraki yıllarımda da, bu tarz yeteneği olan yönetmen arkadaşlar çok görmüşümdür. Hikâye anlattıkları zaman, tüyleriniz diken diken olur, zaman zaman gözleriniz dolabilir. Aman bu ne muhteşem hikâye, diye düşünebilirsiniz. Ama o filme gittiğinizde, anlattığı hikâyeden eser olmadığını, hikâyesinin anlatımındaki hiçbir tadı filmine yansıtamadığını görürsünüz.

Hikâye anlatmak da başka bir meziyet olsa gerek. Neticede ortağım, anlattığım hikâyeyi beğendi ve bunu çekmeye karar verdik...

Ortağımın beklentileri daha da ileri noktalara uzanıyordu. Çekeceğimiz filmle, dış festivallerden birine, özellikle o günlerde gündemde olan Milano Film Festivali'ne katılmak arzusundaydı.

Önce, Hayal ve Boşluk adını, Hayal Uçurumu biçiminde değiştirerek işe koyulduk. Artık, senaryonun yazımına başlamış, yoğun bir çalışma temposuna girmiştik.

Hayal ve Boşluk, daldan dala konan çok kadınlı bir gencin, bir yaralama suçundan hapse girmesiyle doğan cinsel boşluğunu, mastürbasyonla gidermesi üzerine oluşan ve ileriki yıllarda ortaya çıkan sorunları anlatan bir hikâyeydi.

Kadro çalışmalarına başladığımızda, temas ettiğimiz bazı oyuncuların ücretlerinin, düşündüğümüzden çok daha fazla olduğunu veya karşılarında bizi yeni bir yapımcı olarak görünce, o günkü ücretlerinden çok daha fazlasını istediklerini saptadık.

Son olarak, o devirde açık saçık rollerde oynayan ve erotik yüze sahip olan bir oyuncuyla görüşmeye karar verdik.

Onu, bir film çekimi esnasında bulduk. Gittiğimizde yatakta, şu anda hatırlayamadığım bir oyuncuyla sevişiyordu. Üzerinde bir külottan başka birşey yoktu. Sevişme esnasında göğüslerinin erkek oyuncunun koluyla kamufle edildiğini sanıyordu.

Sahnenin çekimi bitince, birşeyler giyerek yanımıza geldi. Kendisine teklifimizi ilettik ve bu filmde oynamasını istediğimizi söyledik. Konunun ne olduğunu sordu. Bunun, erkek ve mastürbasyon olayı üzerine kurulu, psikolojik bir öykü olacağını anlattık.

Suratımıza tuhaf tuhaf bakarak, hiçbir şey anlamadım, dedi. Hikâyeyi bir kez daha özetlemeye çalıştım, dilimin döndüğünce. Bu sefer mastürbasyonun ne demek olduğunu sordu.

Kendisine mastürbasyonun ne olduğunu, izah etmeye başladım. Oyuncunun tepkisi son derece tersti:

- Ben oynamam öyle terbiyesiz filmlerde...

Oysa ki film oldukça önemliydi ve dış festival hayalleriyle hazırlayacağımız bir yapıttı. Setinde bulunduğumuz ve yataktan kalkıp yanımıza geldiği film ise, en açık seks sahneleriyle dolu, o günlerin sıradan bir filmiydi.

Yapabileceğimiz iki şey vardı önümüzde:

Ya isimsiz oyuncularla çalışacak, ya da şarkıcı ve türkücülerle filmi çekecektik. Ancak yapmak istediğimiz film, elbette ki bir şarkıcı filmi değildi.

Neticede bu iş için, o dönemlerde Seni Sevmek ve Sen Sen Sen adlı plâklarıyla altın plâk almış olan Mehmet Taneri üzerinde karar kıldık. Bu kararımızın sebebi, Taneri'nin, şarkıcılığından önceki dönemlerinde tiyatro çalışmaları yapmış olmasıydı.

Taneri'nin yanına kadın oyuncu olarak, o günlerdeki filmlerde küçük şirketlerde başrol, büyük şirketlerde orta büyüklükte roller oynayan Sevgi Can'ı alıp, yanına da manken Ayda Aydan'ı kattık. Kısa bir süre sonra çekimlere başladık. Filmin kameramanı, M. Ali Özdemir'di.

Çekimlerde Mehmet Taneri, iyi bir oyunculuk sergiliyordu. Özdemir güzel fotoğraflar yaparak, beni daha da ateşliyordu. Bu arada bir de psikolog ve pedagogumuz vardı. Bazı şeyleri onlara da danışıyorduk. Ve zaman zaman sete de getirerek, çalışmalarımızı sürdürüyorduk.

Bir de klâket kullanmamam, o gün için, hele hele ilk filmini çeken bir yönetmen olduğum için etrafıma şaşkınlık verdi. Bu arada filmin içindeki kişilerce bile, filmi bağlayıp bağlayamayacağım hakkında şüpheler vardı.

Oysa ki ben kendimden son derece emindim. Hangi hareketten hangi harekete geçeceğimi, daha çekerken görüyor ve kafamda montajlıyordum.

Film, hayatımın en uzun sürecini taşıyarak, 32 işgününü buldu. Malûm, çok değişik bir film yapmanın heyecanı içindeydik ve Milano Film Festivali'ne katılma umutları taşıyorduk.

Filmin sonlarına doğru yüzüm gülmüyordu. İçimde bir burukluk vardı. Film bitiyor diye sevinecek yerde üzülüyordum. Çünkü, bir daha kamera arkasını göremeyeceğimden endişe duyuyordum.

Film, gazetelerde büyük yankı uyandırdı. Bu tarz bir film çekilmesi, bazı gazetelerin başsayfalarına kadar sıçramıştı. Sık sık gazetelerde haberler çıkıyor, olay, gençliğin seks bunalımları sinemaya aktarılıyor, şeklinde basında yer alıyordu.

Yeşilçam'da da işin yankıları büyük olmuştu. Çok firma, filmi almak üzere harekete geçmiş, teklifte bulunmuşlardı. Fakat ortağımın düşünceleri farklıydı. Filmi satmadı.

Artık Yeşilçam köşelerinde benim hakkımda çeşitli şeyler konuşulmaya başlanmıştı. Kimi kendi bunalımlarımı sinemaya aktardığımı söylüyor, kimi Amerika'da sinema eğitimi gördüğümden bahsediyordu. Tabii böyle birşey yoktu.

Bu arada Hayal Uçurumu'nun montaj çalışmaları başlamıştı.

Saatlerce uğraşıp, kadrın simsiyah olduğu, kızla oğlanın siluet hâlinde ışık aldığı, çekimi ve ışığı saatlerce sürmüş plânlar kurgucu

tarafından sepete atılmıştı. Bunların simsiyah, bozuk olduğu söylenerek sepete atılması bana ilk şokumu yaşatmıştı.

Keza ön plân flû, arka plân net olan mizopuanlı plânlar da, kurgucu tarafından flû olduğu gerekçesiyle kullanılmak istenmemişti. Her ne kadar o plânları kullandıysam da, aynı olayları işletmecilerle de yaşadım.

O devirde Türkiye, farklı işletmelerin yönetiminde, ayrı ayrı bölgelere ayrılmıştı. Her bölgenin birkaç işletmecisi vardı. Bunlar filmi halka ulaştıran kişilerdi. Bu kişilerin parasıyla filmler üretildiği için, işletmeciler çekilecek filmlerin konularını da, oyuncularını da saptarlardı.

Çoğunlukla sanatla ilgisi olmayan kişilerdi bunlar. Filmin fotoğraflarını gururla önlerine koyduğum zaman, tepkileri hep aynı oluyordu:

- Yahu bunlar bozuk, aydınlık olanları yok mu?..

O günlerde bu tarz bir film çekmenin, hele hele mastürbasyon konulu bir film çekmenin, bizzat mastürbasyon yapmak olduğunu çok geçmeden öğrenecektim...

Düşkırıklıkları bununla bitmedi. Film sansürden de bir türlü çıkamadı. Orasını kesiyor, burasını kesiyor, ama bir türlü çıkaramıyorduk. Milano Film Festivali'ne katılabilmek için, bütün çaba ve yazışmalar da boşa gitmişti.

Film ancak altı sene sonra, kuşa dönmüş biçimde sansürden çıkabildi. O zamana kadar da bütün heyecanımız bitmiş, ben çoktan piyasa işi filmlere yönelmiştim.

Film, kuşa dönmüş kopyasıyla sinemalara girdi, ama beklediğimiz işi yapmadı. Daha doğrusu anlaşılamadı. Bu arada yapmayı düşündüğümüz diğer projeler de sekteye uğradı.

Ortağımla seyrek görüştük ileriki yıllarda. Öldüğünü duydum sonradan. Kendisini rahmet ve minnetle anıyorum. Hayallerimi gerçekleştiren kişi odur.

Ses mühendisi, günlerce müzik aradı film için. Bunalım müzikleri... Ben filmi seyrederken son derece bunaldığımı, sonraki yıllarda hep espri konusu yapmış ve hatırlamışımdır.

Böyle bir konuyu çok erken çekmenin acılarını taşıdım üstümde. Böyle bir tasarı, sinemamızda seksenlerden sonra düşünülebilir ve yerini bulabilirdi belki...

Mamafih, günümüzde de hiçbir firma bu konulara girmez.

Günümüzde iki türlü film çekilir:

Ya güvendiğiniz, inandığınız konuyu çekmek için kapı kapı dolaşır, sponsorlar bulur, bin bir eziyet çekersiniz. Sonunun ne olacağı belli değildir. Ya da kurulu düzenli bir firmadan teklif alır, belirli bir ücret karşılığı, belirli gün ve negatifle istenilen konuyu çekersiniz. İstenilen konular da, birbirinin tekrarı konulardır. Yani "Yapılanı yapmak"tan ileri gitmez.

Velhasıl, sanat adına, marjinallik adına, abuk sabuk şeyler çekenler, biraz halkın duygularına, düşüncelerine değer vermeli, ticari film çekenler de daha kalitelisini, daha iyisini yapmaya gayret etmeli. Böylece bir orta yolda buluşulmalı.

Bir film hem sanatsal, hem de ticari olamaz mı?..

Pekalâ olur.

Sanat filmi denince, ille de marjinallik peşinde koşanlara da çok şaşarım.

Eskiden sanat filmi dendi mi, mutlak bir ağa olurdu. Bütün köye hükmederdi. Köylü, onun emrinde çalışırdı.

Zaman içinde, bu tip ağaların nesli tükendi. Başka ağalar türedi. Ama bizim sinemacılar, yıllar yılı sanat filmi diye yine bu tip ağaları işlediler.

Şimdi de, yapılanın adının sanat filmine çıkması için, yallah marjinallik... Sapık eğilimlere övgü düzmek, fahişeliğe övgü düzmek... Bu mudur sanat!..

Ben de çok fahişe filmi çektim. Ama altından hep, fahişe olmayınız, karanlık yollara sapmayınız, mesajı çıktı. Üzülürsünüz, horlanırsınız, yıpratılırsınız, mesajı çıktı.

Bunların filmlerindeki mesaj ise, hayat sizin hayatınız, istediğiniz gibi yaşayabilirsiniz. Hatta, istediğiniz cinsel tercihi kullanabilirsiniz, falan filân...

Sonra da, filmlerimiz niye halkla buluşmuyor, diye feryat ediyorlar.

Sadece kendiniz için filmler yaparsanız, toplumun örf ve âdetlerini hiçe sayarsanız, onların duygularıyla bu kadar alay ederseniz, filmleriniz halkla buluşur mu?.. Halk sizin filminize gelir mi?..

Bu gibi filmlere, övgü düzen eleştirmenler de yığınla. Bilmem kaç çocuklu evli kadın, filmde kocasını aldatıyor. Bir eleştirmen:

"İşte, filmin alkışlanacak sahnesi" diye yazıyor.

Vay, vay, vay, vay.... Seveyim sizin sanat anlayışınızı...

Neyse, biz yine senaryo yazımına dönelim.

SENARYONUN GEÇİRDİĞİ EVRELER

Bir senaryo, bitene kadar şu evrelerden geçer:

1. Süje
2. Snopsis
3. Treatment
4. Senaryo

Süje, senaryosu yazılacak konunun, en kısa biçimde anlatılacak, üç beş sayfayı geçmeyecek şeklidir.

Bu anlatım, çok kaba hatlarıyla olmalı ve senaryoya uyarlanabilecek biçimde yazılmalıdır.

Süje yazarken, kesinlikle edebiyat yapılmamalıdır. Süjede filmin ana hatlarının ve ana fikrinin anlatılması yeterlidir.

Bir senarist, süjesinin giriş, gelişme ve sonuç bölümlerini saptar. Süjesini net bir biçimde açar, yayar ve sonuçlandırır. Hikâyesini anlatırken, herşeye kamera gözüyle bakar.

Snopsis, senaryo çalışmasındaki ikinci aşamadır. Süjenin biraz daha geliştirilmiş şeklidir. Filmin içindeki kişileri tanıtan, onların yaş ortalamalarını, karakterlerini veren metindir. Beş on sayfa olabilir.

Treatment, senaryo hazırlanmasındaki, yardımcı safhalardan üçüncüsüdür. Yazılan snopsis, uzun bir öykü olarak geliştirilir. Filmdeki olaylar, kişilerin davranış biçimleri, daha geniş olarak belirtilir. Otuz kırk sayfa olabilir.

Dördüncü safha da ***senaryo***dur.

Sineması ileri olan ülkelerde, süje, snopsis ve treatment sıralamasına son derece dikkat edilir. Her birinin üzerinde uzun uzun durulur. Senarist, yönetmen ve yapımcı arasında tartışılır.

Bizde ise bazı senaristler, snopsis ve treatmenti bir arada toplar. Hatta bazı senaristler, bunlara hiç gerek görmez. Doğrudan, daktilosunun veya bilgisayarının başına geçer. Senaryosunu yazmaya başlar...

Sözünü ettiğimiz ön hazırlıkları yapmadı diye, senaryosu mutlak kötü çıkacak değildir. Sorun hangi sahneyi, nereye koyacağını bilmektir. Bu, deneme yanılma yöntemiyle de bulunabilir. Tabii, burada senaristin tecrübesi de devreye girer...

Bir senaryonun, süje, snopsis, treatment sıralamasıyla yapılması, ne çok iyi olacağının göstergesidir. Ne de doğrudan yazılması, kötü olacağının göstergesi...

Artık tercih size kalmış. Ama yapılması gereken, işin gereği, yolu, yöntemi budur.

Senaryo bittikten sonra, geçirdiği bir aşama daha vardır. Ona da: "Dekupajlı senaryo" denir.

Dekupajlı senaryoyu hazırlamak, rejisöre ait bir işlemdir.

Rejisör, senaristin yazdığı senaryoyu eline alır. Sahneleri, plânlara böler. Kılı kırk yararak, hangi plânı nereden, hangi plânı nereden çekeceğini tasarlar. Plân büyüklüklerine kadar saptar. Kamera hareketlerini belirler. İşte bu da, dekupajlı senaryo, yani çekim senaryosudur.

PLÂN

Plân, filmin en küçük parçasıdır. Tıpkı bir yap-boz oyunundaki gibi, plânların yerli yerine konmasından film meydana gelir.

Bir plân, kameranın bir kez çalıştırılmasıyla elde edilir. Bazı sahneler, üç beş plâna bölünebildiği gibi, bazıları da yirmi otuz plâna bölünebilir.

İşte klâket dediğimiz, üzerine tebeşirle yazı yazılan küçük kara tahta da bunun içindir. Üzerine, sahne ve plân numaraları yazılır.

Sahne 5, plân 7 veya sahne 33, plân 19 gibi...

Bu kara tahta (klâket), her plândan evvel çekilir. Tabii çok kısa olarak. Zaten uzun çekilirse, yapımcı feryat eder, negatif harcanıyor diye...

En çok plân adedinden oluşan sahneler, kavga ve final sahneleridir. Bazı filmlerde bu sahneler, yirmi otuz plândan aşağı tutmaz.

Bazen bir plân, ikiye üçe de bölünebilir. Ona onbeşe de... Yani bir plândan, çeşitli plânlar elde edilir.

Diyelim ki, Ayşe kapıdan içeri girdi. Fatma'ya baktı. Lâfını söyledi ve dışarı çıktı. (Tamamı bir plânda çekildi.)

Fatma da öylece durdu. Başını önüne eğdi. Sonra kaldırdı, Ayşe'ye baktı. (O da bir plânda çekildi.)

Montajda, rejisör bunu bölerek, şöyle sıralayabilir:

1. Ayşe'nin kapıdan girişi.
2. Fatma'nın bakışı.

3. Ayşe'nin Fatma'ya yaklaşması.
4. Fatma'nın bakışı.
5. Ayşe'nin lâfını söylemesi.
6. Fatma'nın başını önüne eğmesi.
7. Ayşe'nin arkasını dönüp yürümesi.
8. Fatma'nın başını kaldırması.
9. Ayşe'nin kapıdan çıkması.
10. Fatma'nın arkasından bakması.

Şimdi yapılana dikkat edelim:

İki plân olarak çekilen sahne, on plâna bölündü.

Rejisör isterse, daha fazla plâna da bölebilir. Durum, rejisör ile montajcının (kurgucunun) keyfine kalmıştır...

Rejisörün, senaryosunu dekupajlarken, her sahneyi çeşitli plânlara böldüğünü biliyoruz.

Bu plânların adları şöyledir:

1. Umumi plân
2. Orta umumi plân
3. Boy plân
4. Amerikan plân
5. Bel plân
6. Omuz plân
7. Baş plân
8. Detay

Plânların isimlerini izah etmeye gerek yok. Çünkü anlamları açık. Bir tek, Amerikan plân'ın ne olduğu bilinmeyebilir.

Amerikan plân, insanı diz kapaklarından itibaren gösteren plândır.

Çekim senaryolarında (dekupajlı senaryolarda), pan, tilt, travelling, amors, cut, vs. gibi kelimelere de rastlanır.

Pan, kameranın ekseni etrafında döndürülerek veya yukarıdan aşağı, aşağıdan yukarı yapılan hareketidir.

Tilt de öyle. Tilt, panın daha küçüğüdür. Kameranın küçük bir hareketidir.

Travelling, bir kaydırmadır. Kameranın elde veya herhangi bir araç üzerinde çeşitli yönlere kaydırılmasıdır.

Amors, kişiyi arkadan gösteren plândır. Meselâ, konuşan iki kişiden birinin sırtından, öbürünün yüzünü gösteren plâna, amorslu plân denir.

Cut, iki plânı birbirine direkt olarak bağlamaktır. Yani hiçbir kararma, solma yapılmadan, iki ayrı çekimin birbirine eklenmesidir.

Zoom, kameranın önüne konan ve çekilen noktaya yaklaşıp, uzaklaşabilen bir objektiftir. Yaklaşıldıkça resim büyür. Uzaklaşıldıkça küçülür. Zoom in, çekilen noktaya yaklaşmak, zoom out, çekilen noktadan uzaklaşmak anlamına gelir.

Super poze, iki resmin üstüste gelmesidir. Yani geçmişteki bir olayı hatırlayan kişinin, gözlerinin üzerinde, hatırladığı şeyi görmemiz gibi.

Flash back, filmdeki geriye dönüşlerdir. Geçmişte yaşanan bir olayı veya olayları gösterir. Plân flûlaşarak geriye dönüldüğü gibi, başka şekillerde de dönülebilir.

HEDEF KİTLE

Senaryomuzu kimler için yazacağız? Kimleri eğlendireceğiz, duygulandıracağız, bilgilendireceğiz? Hedefimiz kim?

- Herkes, dediğinizi duyar gibi oluyorum.

Ama herkesi birden kucaklayabilmek mümkün mü?

Hayır, mümkün değil...

Eskiden, Türk Sinemasının hedef kitlesi, orta sınıf seyirciydi. Orta sınıf seyirci, genellikle yüksek tahsil yapmamış, herhangi bir

sanat dalında uzmanlaşmamış, fazla kitap okumayan, fazla ince eleyip, sık dokumayan, daha ziyade duygusal konulara meraklı olan bir seyirci tipiydi.

Kadınlar filmin jön damıyla, erkekler jönüyle kendini özdeşleştirirdi.

Velhasıl, senaryonuzu yazarken, hedef kitlenizi iyi belirlemeniz lâzım. Herşeye rağmen, genelde orta sınıf seyirci hedeflenir.

Hedef kitle ile ilgili bir anımı nakledeyim:

1993 yılında, Ankara'ya Metro Film adına, bir film çekmeye giderim.

Filmin adı Sönen Ocak'tır. Filmde, Mesut Engin, Ankara'lı bir manken olan Sibel Özcan, Devlet Tiyatroları sanatçısı Ensar Kılıç ve Turgut Özatay rol alırlar.

Çalışmalar fevkalâde güzel geçer. Ensar Kılıç anlattığı fıkralar, esprileri ve canlılığıyla ekibe neşe saçar. Ayrıca, çok iyi de bir oyuncudur. Kendisi, Sönen Ocak'tan önce de bazı filmlerde oynamıştır.

Bu arada ekip, film çalışmaları dışında da hep bir aradadır. Kâh Metro Film'in Ankara'daki yazıhanesinde toplanılıp, neşeli sohbetler yapılır, kâh birlikte eğlence yerlerine gidilir. Son derece misafirperver ve iyi niyetli bir insan olan yapımcı Selim Kafalı, bizi her akşam bir yere götürür.

Film zevkle tamamlanır. Ayrıca, önceden çalışmakta tereddüt ettiğim Ankaralı Cabbar Yıldız adlı kameramanı da çok severim. Cabbar Yıldız'ın Yeşilçam'dan bir kameraman olmadığını hesap ederek, süratime ayak uyduramayacağını sanmış, fakat bunda yanılmışımdır.

Hemen ardından Selim Kafalı, yeni bir filme daha başlamamızı ister.

Ankara'ya getirttiğim senaryolardan birini seçerek, derhal yeni film hazırlıklarına girişiriz.

Senaryo daha önce de çektiğim, dört arkadaşın sevdikleri bir sanatçıyı kaçırmaları olayına dayanır. Dört arkadaştan birincisini Mesut Engin oynar. İkincisini Ensar Kılıç, üçüncüsünü Mithat Öztürk, dördüncüsünü de Cengiz Yenigün adlı Ankaralı tiyatro oyuncuları... Kaçırdıkları ses sanatçısı için, o günlerde Ankara'da olan, sevilen assolist Serpil Benay ile anlaşırız derhal.

Serpil Benay ile daha önce de çalışmışımdır.

Hepimiz Sevdik'tir yeni filmimin adı. Filmin çekimleri yine neşe içinde geçer.

Yapımcı Selim Kafalı:

- Haydi bir film daha, der.

Son zamanlarda kasetleriyle hayli ünlenen, erkek bir ses sanatçısının Ankara'da olduğunu, onunla da bir film yapmak istediğini söyler.

Kalkıp beraberce sanatçının çalıştığı gazinoya gideriz.

Programdan sonra, sanatçı, menajeri, gazinocu, Selim Kafalı ve ben bir masanın etrafında toplanırız. Selim Kafalı teklifini iletir.

Aman efendim, menajeri ile gazinocusunda bir afra, bir tafra. Tatlı başlayan sohbet, gittikçe abuk sabuklaşır. Filmin maliyeti ne kadar olacakmış? Yok çekim kaç ay sürecekmiş? Yok uçaklar uçmalıymış, yok arabalar patlamalıymış, yok binalar çökmeliymiş.

Senaryoda gerçekten araba patlaması veya bina çökmesi gerekiyorsa, onu da yaparız tabii. Hem de öyle bir şekilde yaparız ki, görse aklı durur. Ama maksat o değil. Maksat, Türk filmlerini aşağılamak.

Telâffuz ettikleri rakamlar, neredeyse Kültür Bakanlığı'nın bütçesi gibi. Bilkent Üniversitesi'nde okuyanlar da bu filmi seyretmeliymiş. Film, Avrupa'nın büyük sinemalarında da vizyona girmeliymiş.

Bir de menajeri:

- Kim yazacak senaryoyu? Türkiye'de böyle babayiğit bir senarist

var mı? Hangi kesime hitap edecek bu senaryo? deyince, o ana kadar sakin sakin oturduğum yerimden ilk defa ağzımı açarım:

- Kasetleri hangi kesime hitap ediyorsa, o kesime! derim.

Bir anda soğuk rüzgârlar eser. Etraf buz kesmiştir âdeta. Görüşme orada noktalanmıştır. Ama benim de bu saçmalıkları daha fazla dinlemeye tahammülüm kalmamıştır.

Dışarı çıktığımızda Selim Kafalı, çok iyi yaptığımı söyler:

- Sen patlamasan, ben patlayacaktım, der.

O günden bu yana, sözünü ettiğim sanatçı, film çekti mi bilmiyorum. Ama çektiyse, ne babayiğit senaristler, ne aslan parçası kameramanlar olduğunu görmüştür Yeşilcam'da. Bir müzikal filmin de, gerçek maliyeti hakkında fikir sahibi olmuştur herhalde...

SENARYOYU SATMAK

Gelelim senaristin senaryosunu satabilmesine...

Ya senaryosunu eline alıp, kapı kapı dolaşacaktır. Ya da tanıdığı şirketlere postalayacak veya gönderecektir.

Tabii, bu arada senaryonun çalınma ihtimali de vardır.

En iyi yol, senaryoyu noterde sayfa sayfa tasdikletmektir.

Ama, bu da çalınma ihtimalini tam olarak ortadan kaldırmaz. Bu sefer de konuyu çalar, başka bir biçimde işlerler. Velhasıl, her işin bir riski olduğu gibi, senaryo satmanın da riski vardır.

Senaryosunu yapımcıya kendi okumayı tercih eden, ağzıyla fon müzikleri, efektler yapan senaristler de görülmüştür.

Dahası, tanımadığı bir şirketin kapısını çalıp:

- Dün gece bir rüya gördüm. Ak sakallı bir ihtiyar rüyama girdi. Vereceğim adrese git. Oradaki film şirketine senaryonu oku. O şirket bu senaryodan büyük para kazanacak, ihya olacak, sana da çok iyi para verecek dedi bana, diyeni de görmüştür bu ülke.

Artık, şirket sahibi bu masalı yer mi, yemez mi, kendi bilir.

Yiyenlere afiyet olsun...

ELİNİ ÇABUK TUTMAK

Türk Sinemasında çalışacak kişinin, her branşta, işinin her aşamasında elini çabuk tutmak zorunluluğu vardır. Tabii, bir firmadan iş alan senaristin de... Bu meslekte süre uzadıkça, işin oluşma şansı düşer.

Çünkü Yeşilçam'da, insanı bir köşeden, öbür köşeye gidene kadar caydırırlar. Olumsuz kırk söz söylerler. Ayağınızın altına kırk karpuz kabuğu koyarlar.

Meselâ Yeşilçam'da, bir yapımcı bir film yapacak. Senaryosunu Ahmet'e yazdıracaksa, Mehmet'e, Mehmet'e yazdıracaksa, Hasan'a, Hasan'a yazdıracaksa, Hüseyin'e işi kanalize edebilmek için ellerinden geleni yaparlar. Neden, ne adına yaparlar bunu? O da belli değil.

Birşey söylesinler de, ne söylerlerse söylesinler.

İsimli bir artist mi oynayacak filmde:

- Boşver canım, o yaşlandı, şöyle gençlerden birini alıver.

Gençlerden birini mi aldınız:

- Canım çoluk çocukla film mi olur, adam gibi aktör koy.

Dram mı çekeceksiniz:

- Artık dramın modası geçti, avantür çek.

Avantür mü çekmeye niyetlendiniz:

- Avantür filmler tutulmuyor, şimdi komedi moda.

Komediye mi karar verdiniz:

- Bu gibi filmler eskide kaldı, psikolojik bir film yap.

Psikolojik bir filme mi aklınız yattı:

- Bu tarz filmlerden kimse birşey anlamaz ki, nostaljik bir film olsun.

Nostaljik bir filme mi girdiniz:

- Canım bunlar kırk kere işlenen konular, yeni birşeyler yarat.

Yenilik peşinde misiniz:

- Yenilik tutmaz ki, bu işin kuralı yapılanı yapmak.

Velhasıl ne yapsanız, nasıl yapsanız herkes birşey söyleyecektir yine.

Çevrenizdeki, sayısı gittikçe azalan adam gibi adamlar hariç, birtakım ağızlar habire konuşacaklardır. Onlar için en kolay şey konuşmaktır. İş üretmeye gücü olmayanlar, durmadan lâf üretirler. Lâf olsun, torba dolsun misali. Nefeslerine hiç acımadan, harcadıkları vakte hiç üzülmeden konuşurlar da konuşurlar.

Meselâ senaryoda, kavga sahnesinde, kötü adam, jöne sopayla vuracak:

- Taşla vursa daha iyi olurdu.

Taşla vuracak:

- Zincirle vursaydı.

Kazara film tutmadı:

- Ben biliyordum canım, zincirle vurduracağına taşla vurdurdu.

Halbuki bir filmin bütünü içinde, kavga sahnesinin bir plânında, sopayla mı, taşla mı, zincirle mi vurulduğu elbette ki hiç önemli değildir. Bu tür lâflara ömür boyu gülmüşümdür.

Bir film bunun için ne tutar, ne de tersi olur. Ama devamlı konuşmazlarsa, nasıl vakit geçecek, lâfazanlar nasıl kendilerinden bahsedecek, nasıl kendilerini önemli sayacak? İlahi lâfazanlar, siz çok yaşayın, e mi!

Elini çabuk tutmak bahsine, daha da açıklık getireyim:

1989 yılında, Bulgaristan ile aramızda bir kriz patlamıştı.

Bulgarlar, oradaki bazı soydaşlarımızın ailelerini parçalayarak Türkiye'ye gönderiyorlardı.

Bu işlem hangi kriterlere göre yapılıyordu, belli değildi. Meselâ, aynı aileden bazı fertler Bulgaristan'da tutuluyor, bazıları Türkiye'ye gönderiliyor, baba oğlundan, oğul kardeşinden ayrılıyordu.

Bulgaristan'dan Türkiye'ye gelen trene insanlar hayvanlardan farksız biçimde tıklım tıkış dolduruluyor, gelenlerin bir kısmı gidecek yerleri olmadığı için garda yerlerde yatıyor, Türk hükümeti ise, yaptığı girişimlerle olaya hiçbir çare bulamıyordu.

Çadırkentler kuruluyor, çadır sıkıntısı baş gösteriyor, velhasıl o günlerde bu olay Türkiye'de gündemin baş maddesini oluşturuyordu.

Gazetelerde ise, her gün çeşitli haberler yer alıyor, soydaşlarımıza yapılan kötü davranışlar sütun sütun işleniyor ve bu arada, bir de iğne meselesi ortaya çıkıyordu.

Gelen soydaşlarımızın bazılarına, oradan İstanbul'a gönderilmeden önce iğne yapılıyor, Bulgarlar tarafından bu iğnenin aşı olduğu ileri sürülüyor, fakat bu aşının mahiyeti bir türlü anlaşılamıyordu. Öyle ya, dışardan Bulgaristan'a gelen herhangi bir şahsa aşı yapılması neyse, ama Bulgaristan'dan dışarı gönderilecek olan kişilere niye aşı yapılsın ki!

Bir de fısıltı gazetesinde, bu yapılan iğnelerle soydaşlarımıza Aids virüsü bulaştırıldığı dilden dile dolaşmaya başlamaz mı?..

Her gün bunun gibi birçok haber ve söylenti, birçok dedikodu uzayıp gidiyordu. Bu arada Bulgarların gönderdiği tren de, sık sık gelip giderek, Türkiye'ye vagon vagon insan taşımaya devam ediyordu.

İşte böyle bir ortamda birçok firma, bu konuyu film yapmaya niyetliydi. Fakat, henüz filme başlayan yoktu.

As Film sahibi Mehmet Aksu'ya, bu konunun filmini yapmamızı öneriyorum. Ancak, elimizi çabuk tutmamız lâzım. Çünkü, başka bir firma, aynı konuya ha başladı ha başlayacak.

Film, Mehmet Aksu'nun aklına son derece yatıyor. O da elimizi çabuk tutmamızın gerektiğini düşünüyor.

Derhal kadroyu oluşturmaya başlıyoruz. Kadroya Murat Soydan ve Almanya'da yaşayan, o günlerde İstanbul'da bulunan manken Cemil Kılıç'ı dahil ediyoruz. Fakat, kadın oyuncu kim olacak?

Onun da kararını, aynı gece gittiğimiz Pembe Köşk gazinosunda veriyoruz.

Bu gazinonun assolistliğini yapan ve o anda sahnede bulunan Perihan Sözen olacaktır kadın oyuncu.

Perihan ile programdan sonra, kulisteki odasında görüşüyoruz. Perihan, büyük bir heyecanla teklifimizi kabul ediyor. (Onunla evvelki yıllarda Bitmeyen Ayrılık filmini yapmıştım. Perihan iyi bir solist olduğu kadar iyi bir oyuncuydu da.)

Son derece çılgın bir hareket yapıp, o gece programdan sonra evlerimize gidip, bazı eşyalarımızı alacak kadar vakti kendimize ayırarak, Mehmet Aksu'nun Mercedes'iyle Kapıkule'ye hareket ediyoruz. Kameramanımız ise, zaten gazinoda yanımızda bulunan Mükremin Şumlu'dur.

Perihan Sözen, kendi arabasıyla gelmekte ısrar ediyor. Mükremin Şumlu'yu Perihan'ın arabasına vererek, ben, Cemil Kılıç ve Murat Soydan, Mehmet Aksu'nun arabasında yerlerimizi alıyoruz.

Amacım, Kapıkule'de belgesel çeker gibi bazı sahneler çekmek, artistlerimizi kalabalığın arasına sokarak, oralarda yürütmek, bazı gelenlerle konuşturmak, şayet rastlayabilirsek (bu büyük bir sürpriz olur bizim için) treni çekebilmek. Sonra da, gerekirse bazı bağlantıları başka mekânlarda kurmak...

Kapıkule'ye vardığımızda manzarayı görerek irkiliyoruz. Orası âdeta bir mahşer yeri gibi.

Kalabalıktan büyük bir uğultu yükseliyor, insanlar yataklarını, yorganlarını sermiş, yerlerde yatıyor kalkıyor. Kimi yanlarına alabildiği bazı eşyalarını beraberinde getirmiş. Ağaçlardan ağaçlara ip gerilmiş, çamaşırlar asılmış. Bazıları portatif ocaklarında çay pişiriyor, yemek yapıyor, velhasıl bir daha eşi çok zor görülebilecek bir manzara.

Mükremin, kamerasını kamuflajlı bir yere koyarak, etrafı çekmeye başlıyor.

Derken, bir de bakıyoruz, ileriden bir karaltı geliyor.

Mükremin Şumlu:

- Acaba bu mu tren? diye soruyor bana.

Ben de:

- Neyse ne, diyorum, sen bas düğmeye.

Tren gittikçe yaklaşıyor. O da ne? Sanki hayalet bir tren. Tren değil de, âdeta birbirine bağlı barakalar. Ve pencerelerinden dışarı sarkmış, salkım saçak insanlar.

Böyle bir treni hayatımda hiç görmemiştim. Ancak korku filmlerinde olabilirdi böyle bir tren. Zaten filmin adını da Zulüm Treni koymaya o anda karar vermiştim.

Tren ağır ağır gelerek garda duruyor. İçindekiler bir bir Türkiye topraklarına ayak basıyorlar. Kimi toprağı öpüyor, kimi şaşkın şaşkın nereye gideceğini düşünerek etrafına bakınıyor. İnanılmaz bir manzara.

Biraz sonra daha da coşuyor, oyuncularımızı trene yaklaştırıyoruz. Trenden indiriyor ve kalabalığın arasında yürütüyoruz. Velhasıl, o gün Kapıkule'de beş kutu negatif çekiyoruz.

Mehmet Aksu ise, bütün bunlar olurken, ortalarda yok. Oradan oraya izin almak peşinde koşuyor.

Neden sonra başını mendille kurulayarak, yüzü gözü terler içinde, koşar adım yanımıza yaklaşıyor:

- Toplayın makineyi, diye konuşuyor heyecanla, gidiyoruz. Burada film çekmemize izin vermiyorlar.

Mükremin bana, ben Mükremin'e bakıyorum.

Mehmet Aksu, gerekli herşeyin çekildiğini öğrenince çok şaşırıyor. Trene rastladığımız da cabası...

Şimdi söyleyeceğim şey, belki ne kadar şanslı olduğumuzu, daha iyi gözler önüne serecek:

Meğer o gün çektiğimiz tren, gelen son tren değil miymiş! Bir daha gelmiyor o günden sonra.

Çekimlere birkaç gün ara vererek, senaryonun bitmesini bekliyorum. Tabii, Mehmet Aksu'nun da sevinci sonsuz. Bir de o günlerde televizyona çıkan rahmetli Turgut Özal, yazarlarımızın, yönetmenlerimizin bu konuya eğilmelerini, bu konuyu işlemelerini istiyorum, demez mi!..

Mehmet Aksu ile derhal Ankara'ya giderek, Turgut Özal'ın basın müşaviri, eski gazeteci Vehbi Dinçcan ile görüşüyoruz.

Vehbi Dinçcan, Özal ile konuştuktan sonra, bize durumu açıklıyor:

- Beyefendi derhal filmi bekliyor...

Herşey iyi güzel de, daha filmi bitirebilmemiz bayağı bir zaman alır. Öyle ya, çekim, montaj, dublaj, öteki işlemler...

Bu arada müzikleri, bestekâr Tülay Arıcı'ya hazırlatıyoruz.

İstanbul'a dönerek filmin çekimlerine devam ediyoruz.

Artık, Kapıkule'ye gitmiyoruz. Bağlantılı sahnelerin çekimleri için, Halkalı istasyonunda çalışıyoruz. Çadırkentleri çekiyoruz. Çadır içlerini plâtoda yapıyoruz. Velhasıl, filmi tamamlıyoruz.

Özal, Mehmet Aksu'yu mektupla, Aksu ise, filmin çalışanlarını o günlerde gazetelere verdiği bir ilânla kutluyor.

Elimizi çabuk tutmamız sayesinde, filmi bir tek biz çekebiliyoruz. Diğer firmalar bunu başaramıyorlar.

Her filmin şartlarının Zulüm Treni'ndeki gibi olmadığı muhakkak.

Fakat yine de, Yeşilçam'da işin her safhasında, insanların elini çabuk tutması gerekir...

OYUNCUYA SENARYO OKUMAMAK

Senaryo çalışmalarına oyuncu dahil edilmemelidir. Oyuncu, senaryoyu bitmiş olarak görmelidir.

Senaryo, oyuncunun yanında çalışılırsa, her oyuncu rolünü uzatmaya, konuyu kendi tarafına çekmeye çalışacaktır. Kendi düşünce tarzını senaryoya yansıtmaya uğraşacaktır.

Hele yazan kişi, yeni bir senaristse, iyice aklı karışacaktır.

Bu arada, lüzumsuz şeyler söyleyen oyuncu da olacaktır. Daha işin başında, senarist ile oyuncu arasında bir zıtlaşma doğacaktır. Yapımcı da bu zıtlaşmadan rahatsız olacaktır.

Yine bir anıma geçeyim:

1979 yılı içinde reddettiğim bir film vardır.

O günlerde bir türkücü gelmiştir piyasaya. Metin Film sahibi Işık Toraman, bu türkücüye bir film yapmak istemektedir. Türkücünün menajeri de, Ankara'daki amatör tiyatro günlerimden tanıdığım Okan Öner'dir.

Metin Film, senaryo çalışmalarına başlar. Arada sırada ben de giderim çalışmalara.

Gide gele, filmi benim çekmem gündeme gelir. Okan, pek sıcak bakmamaktadır bu fikre. Çünkü, benim yapımı bilmektedir. Ama bunu belli etmemeye çalışmaktadır.

Fakat, Işık Toraman'ın kafasına yatmıştır filmi benim çekmem. Piyasaya çektiğim filmlerden de pratikliğimi duymuştur.

Bu arada, Serpil Çakmaklı adlı yeni bir oyuncu namzedi getirilmiştir Metin Film'e. Filmdeki bayan rollerinden birini de Çakmaklı'nın oynaması gündemdedir.

Senaryo çalışmaları aşamasında oldukça ilginç şeylere şahit olurum.

Meselâ türkücü, ölen arkadaşının mezarı başında diz çökecek.

Türkücüden hemen itiraz:

- Olmaz, emekçi diz çökmez!

Hayretle bakarım:

- Ya ne yapar?

Cevap:

- Ayakta durur...

Bir başka sahne:

Türkücü silâhını tuttuğu sağ elini gökyüzüne kaldırarak, başına gelenlere isyan edecek.

Türkücü, ayağa fırlar:

- Olmaz, sol elini kaldırsın.

Şaşkın şaşkın ona bakarım:

- Niye?

- Devrimci sol elini kullanır, sağ elini değil...

Bütün bu konuşulanlara gülmek mi, şaşırmak mı lâzım kestiremem.

Hemen Işık Toraman'a gider ve beni bu filmden affetmesini isterim.

Toraman nedenini sorar.

- Nedeni yok, derim. Ben bu tarz bir çalışmaya alışkın değilim.

Bu filmin bana rejisör olarak çok şeyler katacağından dem vurur. Bana imkân verdiğini söyler. Ama çekmemekte kararlıyımdır. Üstelik böyle, imkân vermek filân gibi lâfları da sevmem.

İlerleyen yıllarımda da bana imkân verdiğini, ilk defa böyle bir film çekeceğimi söyleyen firmaların filmlerini çekmemişimdir.

Kendimi dışarı atar, derin bir oh çekerim.

Kimbilir filmi çekmeye kalksam, daha nelerle karşılaşacağım? Prensiplerimden taviz vermeyeceğim için de, bazılarıyla kötü kişi olacağım. En azından kalplerini kıracağım, üzüleceğim. Üzüleceğim bir işi yapmanın da ne anlamı var? Senaristin hâline de çok acırım doğrusu. Projenin yönetmenliğini benim yapacağım, başından itibaren belli olsaydı, hâl böyle olmazdı tabii.

Bir insan solcu da olabilir, sağcı da. İstediği ideolojiye yakın hissedebilir kendini. Ama böyle saçma sapan şeylerle uğraşmaz!

Bu olaydan sonra, Işık Toraman bana küser ve hayatı boyunca benimle çalışmaz. Daha sonra işin başına başka bir rejisör getirilir, fakat film gerçekleşmez...

FAZLA SANAT LÂFI ETMEMEK

Sinemaya ilk girdiğim günlerde, psiko-drama çekmek, kara komedi çekmek gibi lâflar vardı ağzımda. Bunlar, biraz da tiyatrodan gelmemin ukalâlığıyla söylenilmiş sözlerdi.

Bu sözler hep aleyhime işlemişti.

Yapımcılar kahkahalarla gülerlerdi:

- Ne komediydi o? Kara komedi mi?.. Hay Allah... Komedinin karası, beyazı mı olur yahu?..

Bugün çok şükür durum böyle değil... Ama yine de, parasıyla film çektiren yapımcılar, sanat lâfından vebadan, koleradan kaçar gibi kaçarlar. Okumuş olanları için de durum aynıdır, okumamış olanları için de...

Tabii, kendi parasıyla film çeken, sponsorlar peşinde koşan, idealleri uğruna riske giren yapımcı yönetmenler konumuzun dışında. Onlar zaten, çoğunlukla senaryolarını da kendileri yazarlar. Kafalarında yarattıkları hikâyeye âdeta taparlar. Bunu hayata geçirebilmek için ter dökerler. Kazanırlar veya kaybederler. Bunun garantisi yoktur. (Sanat adına mutlak marjinallik peşinde koşan, toplumun ahlaki değerlerine ters düşenlere daha önceki sayfalarda değinmiştim.)

Gelelim sanat lâfından kaçanlara...

Yıl 1978... Bir Garip Yabancı adlı filmi bitirmiş, yine Mete Film adına Nefret adlı bir filme başlanıştık. Filmde Yalçın Gülhan, Gölge Başar, Tugay Toksöz, Kâzım Kartal, Baki Tamer, Tevhid Bilge gibi isimler vardı.

Filmin prodüktörü Necdet Erdur'un üçüncü iş günü dönüşünde, beni dramatik bir yüzle karşılayıp, şirketin yan odasına çekerek, yaptığı konuşma oldukça enteresandı.

Filmde oynayan bazı oyuncular yaptıkları işin heyecanıyla:

- Necdet, nefis bir film çıkıyor, sen mutlaka bu filmi festivale sok, gibi şeyler söylemişlerdi.

Tabii, bu lâflar daha çok Yalçın Gülhan ve Tevhid Bilge tarafından söylenilmiş ve Necdet Erdur'u son derece tedirgin etmişti.

Necdet, bana odada:

- Dikkat et, bu filmin adı festivallik filme çıkıyor, beni mahvedersin, diyordu.

Oysa ki filmi, ilk başta söylediğim metrajla ve iş gününde bitirecektim. Yani, herşey yolundaydı.

Ama, filmin adının festivallik filme çıkması, Necdet Erdur'un hiç işine gelmiyor:

- Festivallik film yapmak gibi bir niyetin varsa, daireni satar yaparsın, benim filmlerimde böyle denemelere girişmen beni yakar, diyordu.

Bu, birçok festivallik filmin anlaşılamamasından, konularının halk tarafından beğenilmemesinden, sanat adına bazı sahnelerinin seyirciyi bayıltacak kadar uzun tutulmasından böyle oluyordu.

Ben, aldığı filmi getirip videocunun kafasına atan:

- Bu ne biçim film? diyenlere de rastladım.

Hani bir espri vardır:

Adamın birinin filminde, oyuncu habire yürüyormuş. Film başında yürümeye başlamış, sonuna kadar yürümüş:

- Yahu, bu nasıl film, diye sormuşlar.

- Eeee, ne olsun istiyordunuz, demiş adam. Bu sanat filmi. Adı da, Sonu Olmayan Yol...

Yukarıdaki kadar olmasa da, sanat filmi adına buna benzer şeyler yapanlar vardır Türk Sinemasında...

Yine sevdiğim hikâyedir:

İlk filmini çeken ve yüzü hiç tanınmayan bir yönetmen, tam filminin galasının yapılacağı, yüzünü ilk defa basına ve halka göstereceği günlerde hapse girer.

Hemen bir arkadaşını çağırır ve der ki:

- Nasıl olsa yüzüm tanınmıyor. Galada benim yerime geçeceksin.

Arkadaşı:

- İyi ama, diye itiraz eder. Ben film işinden hiç anlamam. Ya bana filmle ilgili birşey sorarlarsa, ne yapacağım?

- Çok kolay, der yönetmen. Kim ne sorarsa sorsun, önce piponun dan iki nefes çekeceksin. Ardından, küçümser bir tavırla, onu tepeden tırnağa süzeceksin. Piponun dumanını suratına üfleyeceksin. Sonra da "Siz hiç akan bir nehir görmediniz mi?" diyeceksin...

Doğrusu, bu hikâyeyi duyduğumda çok gülmüştüm.

Karşısındakinin:

- Ah, pardon... Nasıl da düşünemedim, demesi, son derece muhtemel...

Ayrıca, bu davranış biçimini kendilerine tarz edinen yönetmenlerimiz de yok değil...

Yani, açıkçası filmin festivallik film, sanat filmi gibi nitelendirilmesi yapımcıyı mutlu etmiyordu. Sırf bu sebepten, Nefret ismi, sonradan Günah Köprüsü olarak değiştirildi. Ve Mete Film'in en iyi iş yapan filmlerinden biri oldu...

İKİ ÖRNEK

Kitapta iki senaryo örneği verilmektedir...

Bunlardan ilki, Tekerlek adını taşımaktadır. Komedidir.

1975 yılında, Orhon Film, Orhon M. Arıburnu tarafından, benim yönetmenliğimde filme alınmıştır.

Amacı sadece güldürmek değil, düşündürmektir de...

İkincisinin adı, Dünyamı Yıkmasaydın'dır. Dramdır.

1982 yılında, Güneş Film, Sevgi Nurdan tarafından, yine benim yönetmenliğimde çekilmiştir.

Amacı, mafya olmaya özendirmemek, o dünyanın zorluklarını, sıkıntılarını gözler önüne sermektir.

Her iki senaryonun da ortak özelliği, filmin başında kahramanının Anadolu'dan, İstanbul'a gelmesidir.

Ancak, Tekerlek komedi, Dünyamı Yıkmasaydın dram olarak işlenmiştir.

Geride kalan sayfalarda anlattığım hususlara uygun olarak yazılmışlardır.

Son derece kolay okunabilirler...

Bir iki söz de, televizyonlardaki diziler hakkında edeyim:

Diziler, senaryo tutarsızlıklarıyla doludur.

Dikkat edilirse, beyaz denilen şeye, diğer bir sahnede siyah denilmektedir. Tipler olgunlaşmamıştır. Bir oyuncu, bir sahnede iyi, bir sahnede kötü, diğer bir sahnede yine iyi olarak gösterilmektedir.

Tabii sahneden sahneye böyle olursa, bölümden bölüme olacakları siz düşünün...

Devamlılık konusunda da bir curcuna yaşanmaktadır.

Evden koyu renk elbiseyle çıkan oyuncu, bahçede açık renk elbiseyle yürümektedir.

Saçı toplu olarak arabasına binen bayan oyuncu, arabadan açık saçla inmektedir. İşyerine girdiğinde, saçı yine toplu olmaktadır. Küpelerinin yokken var, varken yok olmasını filân hiç söylemiyorum.

Şimdi soruyorum size:

Bu plânlar, montajda rejisörün önüne gelmiyor mu? En azından, revizyonunu rejisör yapmıyor mu?

Saçı toplu olarak arabasına binen bayan, açık saçla iniyorsa, arabadan inişini kes at.

Çok mu zordur o plânı kesip atmak? Hatta binişini de, inişini de at.

Evden toplu saçla çıktı, işyerine toplu saçla girdi olarak kullan iki plânı.

O da mı olmadı?

İşyerinin bulunduğu binanın, dışarıdan bir görüntüsünü gir araya. Nasıl olsa o binanın, elinizde kırk tane dış görüntüsü vardır.

Yok mu dış görüntü?

Araya bir sahne kaydır. Ama oyuncunun saçını bir toplu, bir açık, bir daha toplu olarak gösterme.

Ancak, mesele o değil...

Mesele, süreyi bir parça daha uzatabilmek.

Bir parça oradan, bir parça buradan, bir parça şuradan derken, ileride havadan bir bölüm kazanabilmek...

Oyuncu üç saniye bakacaksa, yedi saniye baksın, yürürken dört adım atacaksa, on dört adım atsın. On dört adım da yetmez, köşenin nihayetinde gözden kaybolana kadar çekilsin plân. Bir de vücudunun tamamı kadrdan çıksın.

Uzat, uzatabildiğin kadar...

Uzatmalar seyirciye baygınlık geçirtecek düzeydedir. Birkaç bölümü seyretmeyin, yine hiçbir şey kaçırmış olmazsınız.

Ayrıca, montaj hataları inanılmaz boyutlardadır.

Bazı dizilerin her sahnesinde, üç dört montaj hatası bulmak mümkündür. Pek çok resim, birbirine eklendiğinde "tık"lamaktadır. Aynı zaviyeden, aynı objektifle plân değiştirmek gafletinde bulunanı bile gördüm.

Yine, bakış açılarındaki hatalar, giriş çıkış hataları gırladır. Önüne bakan kişi (araya plân girmeden), bir sonraki plânda karşısına bakmakta, birbirleriyle konuşan kişiler, açı hataları yüzünden yakın plânlarına geçildiğinde arkalarına bakıyor olmaktadırlar.

Bir metre mesafeden, konuşan iki kişinin biri omuz plândan, diğeri boy plândan gösterilmektedir. Bu nasıl olabilir? Bir metre mesafeden, kişiyi, başınızı indirip kaldırmadan, boy plânda nasıl görebilirsiniz? Bu mümkün müdür? O kişi, boy plânda görüldüğü zaman, karşısındaki nereye gitmiştir? Acaba ışınlanmış mıdır? Velhasıl daha bir sürü komiklik...

Seyircinin gerek ekonomik, gerek başka nedenlerle eve kapanmasından bu kadar yararlanmak olmaz. Bu kadar istismar olmaz...

Toplumun estetik ve sanat anlayışının, giderek daha üst noktalara çıkarılması gerekirken, çıtanın bu kadar aşağılara indirilmesi üzücüdür.

Tamam, dizilerin sanat eserleri olmasını beklemiyoruz. Ama, sinemanın temel ilkelerine bile uyulmamasına ne demeli?..

Belli ki, dizilerin büyük bölümü ehliyetsiz ellerde çekilmektedir. Birkaç kalabalık sahneyle, birkaç güzel mekânla göz boyanmakta, fakat son derece kalitesiz şeyler yapılmaktadır.

Bunları çekenler, sinemaya ilk adımlarını atarken bile, öğrenmeleri gereken şeyleri bilmemektedirler.

Hele hele bazı yönetmenler, asistan düzeyinde bile değillerdir. İşin hava tava, masal fasıllarını bilirler de, hesap kitap, açı fasıllarını hiç bilmezler. Olay, işin aritmetik tarafına geldi mi, şapa otururlar. (Objektif büyüdükçe, açının daralacağını, giden cismin aynı yönden çekileceğini hesap edememek gibi. Çünkü, yön değiştirilirse, giden cisim geri geliyor gibi olur.)

Giriş çıkış hesapları da böyledir. Giriş çıkışlarda hataya düşüldüğünde, kadrdan çıkan kişi, bir sonraki plânda geri geliyor gibi görünür.

Bir cisme bakan kişinin, objektif büyüdükçe, bakış açısı daralmalıdır. Yani, omuz plânda baktığı noktaya, göz plâna geçildiğinde daha dar bir açıyla bakmalıdır. Her ikisinde de aynı açıyla baktırılırsa, göz plândaki açısı, açık düşer.

Neyse, televizyonlarda alan razı, satan razı olduktan sonra, derdi bize mi kalmış?..

Bu kitabımda, hem pratik senaryo yazmanın yollarını gösterdim, hem de biraz nostalji yaptım.

Senaryo yazmayı, Yeşilçam'ın kurallarını, benden az bilen kişilere biraz olsun aktarabildiysem, ne mutlu bana...

(Filmin konusu zamanımızda geçer.)

TEKERLEK

Senaryo: OĞUZ GÖZEN

**ORHON FİLM TARAFINDAN 1975 YILINDA,
YAZARININ YÖNETMENLİĞİNDE
ÇEKİLMİŞTİR.**

1. HAYDARPAŞA GARI (Ha-Gün) Hurşit, Dilenci

Hurşit yolcularla birlikte, garın kapısından çıkar. Elinde tahta bir bavul ve eski bir saz vardır. Köyden geldiği her halinden belli olmaktadır. Gözleriyle, birşeyler sorabileceği birini arar etrafta. Kör bir dilencinin yanına yaklaşıp, cebinden çıkardığı kartı, dilenciye uzatır.

HURŞİT- Bu adresi bana tarif eder misin ağam?

Dilenci önce bozulur. Sonra gözlüğünü yukarı kaldırıp, karta bakar.

DİLENCİ- Oooo... Tarlabaşı'nda bir otelin adresi bu... Vapurla karşıya geçeceksin... Oradan Tarlabaşı'na gideceksin. Tarlabaşı'nda kime sorsan gösterirler...

Hurşit başıyla selâm vererek, yürümeye başlar. Sağına soluna bakarak ilerlerken, sırtında gaz tenekeleri taşıyan bir hamala çarpar. Hamalla birlikte, garın merdivenlerinden aşağı yuvarlanırlar. Etrafa saçılan tenekelerden biri, kameranın önüne kadar gelerek, kadrı kapar.

2. VAPUR (Ha-Gün) Hurşit, Bir Adam, Bir Kadın

Kamera, vapurun düdük çalan bacasından geriler. Hurşit vapurun en üst güvertesine oturmuştur. İstanbul manzaralarına hayretle bakar. Yanındaki bir şahıs gazete okumaktadır. Hurşit gazeteye eğilir. Adam tedirgin olarak, biraz yana çekilir. Hurşit yine yanaşır. Adam biraz daha çekilir. Adamın yanında oturan yaşlı bir kadın, elindeki şemsiyeyi havaya kaldırarak, herşeyden habersiz gazete okumakta olan adamın kafasına indirir.

KADIN- Münasebetsiz... Utanmıyor musun?

Adam önce şaşırır. Sonra o da Hurşit'in suratına bir tokat çarpar. Hurşit ayağa fırlar. Adamın yakasına yapışır. İtişmeye başlarlar.

HURŞİT- Ne bana şaplak vuruıyon be... Sen beni tanımıyon herhal?.. Benim adım Hurşit be, Hurşit... Hurşit Tekerlek. Anlıyor musun, Tekerlek...

Güvertedeki başlar Hurşit'e
çevrilir. Gazoz, nane şeker, v.s.
satan satıcılar, oldukları yerde
kalakalmış, büyülenmişçesine
Hurşit'e bakarlar.

3. KARAKÖY VAPUR İSKELESİ (Ha-Gün) Hurşit, Hamal

Vapur boşalmaktadır. Hurşit
bavuluna ve sazına sıkı sıkı
sarılmış bir vaziyette, vapurdan
çıkar. Bıçkın bir hamal yanına
yanaşır, elindeki bavulu almak
ister. Hurşit vermez. Bavuluna
daha sıkı sarılır. Hamal almakta
ısrar eder. Çekişmeye başlarlar.
Bavul ikisinin arasında, bir o yana,
bir bu yana gidip gelir. Hurşit son
bir gayretle bavulunu kendine
doğru çeker. Hamal çekişin süratiyle,
âdeta havada pike yaparak denizin
dibini boylar.

4. OTEL ÖNÜ (Ha-Gün) Hurşit

Kamera, pek lüks olmayan bir
otelin tabelâsından aşağı iner.
Hurşit tabelâya bakmaktadır.
İçeri girip girmemekte tereddüt
eder. Sonra kararını vererek,
otelin kapsına doğru yürür.

5. OTEL RESEPSİYONU (Da-Gün) Hurşit, Otelci, Kâtip

Hurşit ürkek bir tavırla, otelin kapısından içeri girer. Çekine çekine otel sahibine yaklaşır. Otelci papyonlu, aşırı nazik bir adamdır. Hurşit'i karşılar.

OTELCİ- Buyrunuz efendim, buyrunuz... Hoşgeldiniz, sefalar getirdiniz... Emriniz?..

Hurşit etrafına bakınır.

HURŞİT- Şey, yatacak bir yer isteyecektim ayıp olmazsa...

OTELCİ- Aman efendim, neden ayıp olsun?.. Şimdi en güzel odalarımızdan birini veririz size...

HURŞİT- Şey, iyi güzel ama, kaç para vereceğiz bu oda için?

OTELCİ- Fazla birşey değil efendim, fazla birşey değil. Sadece, otuzbeş lira...

HURŞİT- Otuzbeş lira mı?.. Daha aşağı olmaz mı?..

OTELCİ- Buna imkân yok efendim...

HURŞİT- Yaa, demek imkân yok...

OTELCİ- Eşyalarınızı taşırlar yukarı.

Ben adınızı, soyadınızı deftere kaydedeyim.

HURŞİT- Ben taşırım eşyalarımı...

OTELCİ- Nasıl isterseniz efendim... Adınız neydi?

HURŞİT- Hurşit...

OTELCİ- Soyadınız?

HURŞİT- Tekerlek...

OTELCİ- Tekerlek mi?..

HURŞİT- Evet, Tekerlek...

OTELCİ- Nasıl Tekerlek?..

HURŞİT- Ne demek, nasıl Tekerlek...Basbayağı Tekerlek... Sen hiç araba bilmez misin?.. Arabaya binmedin mi ömründe?...

OTELCİ- Haa, o biçim tekerlek...

HURŞİT- Ya ne biçim tekerlek olacaktı?

Otelci, Hurşit'in yüzüne bakar.

OTELCİ- Affedersiniz, otel ücretimiz peşindir, bay Tekerlek...

HURŞİT- Peşin mi?.. Daha yatmadık ki...

OTELCİ- Âdet böyle...

Hurşit sinirlenmiştir.

HURŞİT- Bu âdeti de kim çıkardı?.. Böyle oda isteyince, galiba sen bizi tüm ipsiz sapsız biri belledin. Beni tanımıyon herhal? Bizim memlekete gelmediğin belli. Gelmiş olsan, beni mutlak tanırdın. Tekerlek'ler dedin mi, orada herkes tanır bizi. Benim babam da, babamın babası da, köyümüzün en büyük tekerlekçisidir. Hatta dedemin dedesi, padişahların arabalarının tekerleklerini yapmakla ün salmıştır...

OTELCİ- Sizinle, geç de olsa tanışmaktan, çok mutluyum bay Tekerlek... Odanız, ikinci katta, onbeş numara...

Hurşit, kemerinin içinden bir tomar para çıkarır. Arasından otuzbeş lira ayırıp, otelciye uzatarak, anahtarını alır. Merdivenlere doğru yürür. Otelci ile kâtip, Hurşit'in arkasından bakarlar. Otelci, kâtibe döner.

OTELCİ- İstanbul'un sokaklarından altın akıyor diye duyunca, koşup geliyorlar...

KÂTİP- Aç kalınca da, kötü yollara sapıp, hapsi boyluyorlar...

OTELCİ- Öyle... Bari, bu şanslı çıksa...

6. OTEL ODASI (Da-Gün) Hurşit

Hurşit anahtarıyla kapısını açarak, odaya girer. Bavulunu ve sazını, duvarın dibine itinayla yerleştirir. Ceketini çıkarıp, sandalyenin arkalığına asar. Gerinerek, kendini sırt üstü yatağa atar. Yatak çöker ve Hurşit yere yapışır.

7. OTEL RESEPSİYONU (Da-Ge) Kâtip, Nevin

Resepsiyonda kâtip, hafifmeşrep bir kadın olan Nevin ile konuşmaktadır. Nevin'in ağzında sakız vardır.

NEVİN- Kesat şekerim, işler iyice kesat...

KÂTİP- Ekmek aslanın ağzında bu zamanda. Kimse öyle bol keseden para harcayamıyor artık.

NEVİN- Aman şekerim, deve yüküyle parası olanlar da var. Ama talihsiz doğmuşuz. Bize rastlamaz ki öylesi...

KÂTİP- Haaa, yukarıda tam senlik bir tane var... Bugün geldi. İkinci kat, onbeş numarada... Paralarını kemerine sokmuş. Hesabı verirken gördüm...

NEVİN- Bu iyi haber işte... Şimdi ben, onun hesabını görürüm...

8. OTEL ODASI (Da-Ge) Hurşit

Hurşit odasında horlaya horlaya uyumaktadır. Bir an uyanır. Yataktan doğrularak, bavuluna ve sazına bakar. Yerlerinde olduklarını görünce, rahatlamış gibi tebessüm eder. Sonra yine başını yastığına dayar. Horlamaya başlar. Resim gittikçe flûlaşır. (Flash back başı)

9. DERE KENARI (Ha-Gün) Hurşit, Emine

Hurşit büyükçe bir ağacın altında beklemektedir. Emine çalıların arasından görünür. Bir müddet bakışırlar ve koşarak birbirlerine sarılırlar.

EMİNE- Hurşit'im...

HURŞİT- Emine'm...

EMİNE- Bu hafta İstanbul'a hareket edeceğin doğru mu Hurşit?...

HURŞİT- He ya...

EMİNE- Ben de seninle gelsem... Kaçır beni Hurşit. Ne olur, kaçır buralardan. Sensiz yapamam ben...

HURŞİT- Buna imkân yok Emine'm... Bir müddet sonra dönerim İstanbul'dan. Hemi de kendime bir yer yapmış olarak. O zaman nikâh kıyarım sana. Anlı şanlı gelin olursun. Sonra alır, götürürüm seni de İstanbul'a... Eeee, İstanbul büyük şehir. Allah herkesin rızkını verir orada...

EMİNE- Hurşit'im...

HURŞİT- Emine'm...

Cilveleşirler. Emine, Hurşit'i gıdıklar. Hurşit kahkahalarla gülerek, kendini yere atar.

HURŞİT- Dur, yapma kız...

Emine, Hurşit'in yanına uzanır.

HURŞİT- Yapma, yapma diyom sana...

(Flash back sonu)

10. OTEL ODASI (Da-Ge) Hurşit, Nevin

Hurşit uykusunun arasında
kahkahalarla gülmektedir.

HURŞİT- Yapma Emine'm, yapma... Nikâhtan evvel olmaz..

Usul usul kapı açılır ve Nevin
içeri girer. Seksi bir tavırla,
Hurşit'in yatağına doğru yaklaşır.

NEVİN- Sana unutamayacağın dakikalar yaşatacağım...

HURŞİT- Yapma diyom, varma üstüme...

NEVİN- Şimdi soyunacağım, benim haşin erkeğim...

HURŞİT- Soyunma, soyunma...

Hurşit uykusundan uyanır.
Nevin'i görünce, yorganı
yüzüne kadar çeker.

HURŞİT- Neee, sen de kimsin?..

NEVİN- Erkeğim benim...

HURŞİT- Bana mı diyon?..

NEVİN- Tabii sana...

Hurşit yerinden fırlar. Nevin, Hurşit'i yatağa iter. Yatak ikinci kez çöker.

11. OTEL RESEPSİYONU (Da-Ge) Kâtip, Gazete Satıcısı

Kâtip resepsiyonda oturmuş, birşeyler okumaktadır. Başını kaldırıp, uykulu uykulu gözlerini oğuşturarak, duvardaki saate bakar. Vakit sabaha yaklaşıyordur. Bu sırada kapı açılır ve bir gazete satıcısı içeri girer.

SATICI- Merhaba ağabey...

KÂTİP- Merhaba...

SATICI- Neredeyse sabah olacak... Bir gazete ister misin?

KÂTİP- Ver bakalım. Enteresan havadisler var mı bari?..

SATICI- Öfff, neler var, neler... Artist Şükran Foray, gardorobunda beşyüz adet elbisesi olduğunu açıklamış. Haaa, bir de

şey, ünlü rejisör Zühtü Yumuşak, yeni çevireceği filmin başrolünü, halkın arasından seçeceği isimsiz birine oynatacakmış...

KÂTİP- Vay be...

SATICI- Vay ya... Devlet kuşu, kimbilir kimin başına konacak?.. Neyse, bırakalım bunları. Hani bir tane artistlik meraklısı kadın vardı?..

KÂTİP- Nevin...

SATICI- Haaa, Nevin... Yine düşüyor mu buralara?...

KÂTİP- Yukarıda, onbeş numarada. Bir salağın işini görmekle meşgul...

SATICI- Yaman kadın be... Kalıbımı basarım ki, adamın paraları şu anda cızlamı çekmiştir...

12. OTEL ODASI (Da-Ge) Hurşit, Nevin

Nevin yataktan doğrularak, uyuyan Hurşit'in kemerine elini sokar. Fakat kemerde hiçbir şey bulamaz. Öfkelenerek ayağa kalkıp, sağı solu karıştırır. Yine birşey bulamaz. Sinirli bir tavırla toparlanıp, odadan dışarı çıkar.

Hurşit tek gözünü açarak, onun
arkasından bakar. Tebessüm eder.
Sonra yatağın üzerinde doğrulup,
çorabını çıkartır. Paralar tomarıyla
çorabının içindedir.

13. OTEL ÖNÜ (Ha-Gün) Hurşit

Sabah olmuştur. Hurşit otelin
kapısından çıkar. Elinde sazı
vardır. Derin derin nefes alarak,
temiz havayı ciğerlerine çeker.
Sonra yol boyunca ilerlemeye
başlar.

14. TAKSİM MEYDANI (Ha-Gün) Hurşit, Trafik Polisi

Hurşit yürüyerek, Taksim meydanına
gelir. Yol trafiğe açıkken, caddenin
tam ortasında durarak, şaşkın şaşkın
gelip geçen vasıtalara ve etrafın
kalabalığına bakmaya başlar.
Trafik alt üst olur. Vasıtalar fren
yapmak mecburiyetinde kalırlar.
Bir trafik polisi, düdük çalar.
Hurşit birşey anlamaz. Polis ikinci
kez düdük çalarak, Hurşit'e doğru
sinirli bir ifadeyle elini sallar.
Hurşit korkar, kaçmaya başlar.

15. TAKSİM MEYDANINDA BİR KÖŞE (Ha-Gün) Hurşit, İşportacılar

İşportacılar bir köşede tezgâh kurmuş, kırılmaz bardak satmaktadırlar. Çevrelerinde, hayli müşteri vardır.

İŞPORTACI- Evet ağabeyler, sevgili vatandaşlarım... Kırılmaz bardak satıyorum bugün... Aldatmaca, kandırmaca yok. Halis Japon malı, kırılmaz bardak bunlar... Yere vur, kırılmaz. Maçta sahaya at, kırılmaz... Bugün var, yarın yok... Almakta acele edelim. Batan tüccarın malları bunlar...

Hurşit işporta tezgâhına yaklaşır. Bir bardağı eline alır. Safiyetle bakar. Evirir çevirir, sonra yere atar ve bardak kırılır. İşportacılar, Hurşit'i kovalamaya başlarlar. Hurşit kaçar.

16. TAKSİM MEYDANINDA DİĞER BİR KÖŞE (Ha-Gün) Hurşit, Tombalacı

Tombalacı eline bir torba almış, sigarasına tombala çektirmektedir.

TOMBALACI- Evet, harbi tombalacı burada. Yok mu, sigaram yok diyen?..

Hurşit, tombalacının yanına yanaşır. Tombalacı, Hurşit'e bakar.

TOMBALACI- Tombala mı çekmek istiyorsun kardeşim?.. Hiç düşünme, bas bir lirayı. Seç bir tane kart. Daldır elini torbaya, çek üç tane taş. Dene şansını... Korkma, harbi tombalacıda hile hurda olmaz...

Hurşit, bir lirayı tombalacıya uzatır. Sonra tombalacının elindeki kartlardan birini alır. Elini torbaya sokup, üç tane taş çekerek, tombalacıya verir. Tombalacı, bir taşlara, bir karta bakar.

TOMBALACI- O ne?.. Bir... Amma şanslısın be kardeşim. Kazandın işte bir paket sigara... İkinci numarana bakalım... Onüç... Olur şey değil. İki paket oldu kazandığın... Üçüncü numaran neymiş?.. Otuzbeş... Neee, o da tuttu... Artık bu kadarı fazla. Sende hiç utanma yok mu be adam, belâ mısın sen? İflâs mı ettirmek istiyorsun beni?..

Tombalacı hiddetle elindeki torbayı
yere vurur. Hurşit korkarak kaçmaya
başlar. Hurşit önde, tombalacı arkada,
gözden kaybolunçaya kadar koşarlar.

17. TAKSİM PARKI (Ha-Gün) Hurşit, Çocuklar

Hurşit, Taksim parkına gelir.
Bir an durup, etrafına bakınır.
Parkta top oynayan çocuklar
dikkatini çekmiştir. Çocuklar
çift kale maç yapmaktadırlar.
Kaçan top, Hurşit'in önüne düşer.
Çocuklardan biri, Hurşit'e seslenir.

ÇOCUK- Amca, at topu amca... Çak bir tane...

Hurşit bir topa, bir çocuklara
bakar. Neşesi yerine gelmiştir.
Koşarak topa bir tekme savurur.
Top havalanır ve uzun bir uçuştan
sonra, ilerideki apartmanlardan
birinin penceresinden içeri girer.

18. BİR APARTMAN KATI (Da-Gün) Bir Adam, Bir Kadın

Bir karı koca, sofrada yemek
yemektedirler. Pencereden içeri
giren top, masalarının tam ortasına
düşer ve çorba kâsesinin içine

girer. Kadın ile adam, korkuyla
yerlerinden fırlarlar.

19. TAKSİM PARKI (Ha-Gün) Hurşit, Çocuklar

Hurşit ve çocuklar, topun pencereden
girişine bakakalmışlardır. Çocuklar,
Hurşit'e dönerler. Hallerinden kızgın
oldukları anlaşılmaktadır. Hurşit
mahcup mahcup başını önüne
eğer. Aceleyle oradan uzaklaşır.

20. TAKSİM PARKINDA DİĞER BİR KÖŞE (Ha-Gün) Hurşit, Üç Adam

Hürşit parkın diğer köşesine doğru
yürür. Bankın üzerine oturur.
Efkârlanmıştır. Sazını eline alır.
Bir türkü tutturur keyfince ve başlar
sazının tellerine vurmaya.

HURŞİT- Teker teker tekerlendik,
Buralara kadar geldik,
Tekerlek'ler derler bize,
İstanbul'a postu serdik...

Daha türkü bitmeden, acayip
giyimli, kadın gibi kırıtan
üç adam, Hurşit'in etrafında
belirir. Adamlardan biri,
Hurşit'e yaklaşır.

1. ADAM- Ayol, çok yanık sesi var...

İkinci Adam, Hurşit'in
yanağından bir makas alır.

2. ADAM- Pek de güzelmiş maşallah... Ayol, nazarım değecek... Kırkbin kere maşallah...

Hurşit sinirlenmiştir. Ayağa fırlar.

HURŞİT- Ne tutarsın yanağımı? Üstelik kadın gibi de kırıtırsın... Sen beni tanımıyon herhal? Tanısan, böyle zevzekliklerden hoşlaşmadığımı bilirdin...

2. ADAM- Ne kızıyorsun ayol?...

HURŞİT- Seninle bir tanışıklığımız, yemişliğimiz, içmişliğimiz var mı?.. O zaman ne tutarsın yanağımı?.. Bak hâlâ kırıtıyor karşımda... Şimdi elimin tersiyle bir şaplak vurursam suratına, bir tane de yerden yersin... Ben öyle şeylerden hoşlaşmam. Bana Tekerlek derler. Anlıyor musun, Tekerlek...

1. ADAM- Tamam tatlım, anladık... Niçin üzüyorsun tatlı canını?.. Biliyoruz, sen de bizdensin işte...

HURŞİT- Neee, sizden miyim?.. Defolun, defolun diyom size. Yoksa, şimdi elimden bir kaza çıkacak...

1. ADAM- Ayyy, pek de haşin...

3. ADAM- İstanbul'a yeni geldiği belli. Henüz yontulmamış...

Hurşit'in siniri son haddindedir.
Elindeki sazını sallayarak,
adamların üzerine hücum eder.
Adamlar, kadın gibi çığlıklar
atarak kaçışırlar.

21. KARAKÖY KÖPRÜSÜ (Ha-Gün) Hurşit, İki Serseri

Hurşit köprü altında, elinde sazı
olduğu halde, etrafına bakınarak
ilerler. Balık tutmakta olan, serseri
tipli iki adamın yanına yanaşır.

HURŞİT- Rastgele ağalar...

Serseriler dönüp Hurşit'e bakarlar.
Hurşit meraklanmıştır.

HURŞİT- Ne yapacaksınız bu kadar balığı?

1. SERSERİ- Satacağız.

HURŞİT- Peki, buradan balık tutmanıza kızan filân olmaz mı?

1. SERSERİ- Yooo, kim kızacak ki?..

HURŞİT- Bilmem. Bir kızanın olması lâzım elbet...

Serseriler birbirlerine bakarak gülüşürler.

2. SERSERİ- Sen Anadolu'dan yeni geldin galiba?..

HURŞİT- Evet. Yeni geldim...

1. SERSERİ- Adın ne senin?

HURŞİT- Hurşit...

1. SERSERİ- Eeee, soyadın yok mu?

Hurşit gururlanır.

HURŞİT- Var tabii. Tekerlek...

2. SERSERİ- Tekerlek mi?..

HURŞİT- Tekerlek ya... Yoksa beni tanıyon mu?.. Şayet bizim memlekete geldiysen, beni tanımamana imkân yok. Tekerlek'ler dedin mi, orada herkes tanır bizi...

Serseriler, kaş göz hareketleriyle, birbirleriyle işaretleşirler.

2. SERSERİ- Şey, tabii tanıyorum seni be Hurşit... Seni tanımamama imkân var mı?

Hurşit sevinmiştir.

HURŞİT- Babamı da tanıyon mu, babamın babasını da tanıyon mu?..

2. SERSERİ- Elbette, elbette... Hele şöyle biraz ilerilere doğru yürüyelim seninle... Konuşalım biraz. Değil mi ya?..

Serseriler oltalarını toplayarak, Hurşit'le köprü boyunca ilerlemeye başlarlar. Bu arada, tenha bir köşe kolladıkları gözden kaçmamaktadır. Kamera, köprünün yanından geçen bir vapura doğru pan yapar. Aynı mekânda birkaç plân manzara gösterdikten sonra, suya iner. Serseriler, üzerlerinde elbiseleri olduğu halde, homurdanarak sahile yüzmeye çalışmaktadırlar. Köprünün demirlerini tutarak, zar zor sahile çıkarlar. Çoktan kalabalığın arasına karışmış olan Hurşit'in arkasından öfkeli nazarlarla bakarlar.

2. SERSERİ- O, Tekerlek lâfını ilk kim ettiyse, onun ağzını burnunu kırmak, benim boynumun borcu olsun...

1. SERSERİ- Sen ettin...

2. SERSERİ- Neee, ben mi ettim?.. Al bakalım, bu yalancılığının karşılığı...

İkinci serseri lâfını bitirir bitirmez, olanca kuvvetiyle arkadaşına bir yumruk sallar. Arkadaşı da buna karşılık verir. Aralarında enteresan bir döğüş başlar. Her iki serseri de, döğüşe döğüşe tekrar denizin dibini boylarlar.

22. ARA SOKAK (Ha-Gün) Hurşit, Zühtü, Artistler, Set Ekibi

Hurşit elinde sazı olduğu halde, bir ara sokağa sapar. Hedefsiz, maksatsız dolaşmaktadır. Birden, bir kadın çığlığıyla, olduğu yerde kalakalır. İki adam, güzel bir kadını, zorla bir otomobilden içeri sokmaya çalışmaktadırlar. Kadın debelendikçe, etekleri açılmakta ve bacakları meydana çıkmaktadır. Hurşit koşup, kadını otomobilden içeri sokmaya çalışan adamlardan birine sarılır. Adam, hayretle Hurşit'e bakar.

1. ADAM- Kim bu yahu?..

HURŞİT- Namussuzlar, güpegündüz kadın kaçırmaya utanmıyor musunuz?..

İkinci adam, sanki etrafa birşey belli etmemeye çalışarak,

Hurşit'in kulağına eğilir.

2. ADAM- Oğlum, bizim kadın kaçırdığımız filân yok. Uzaklaş buradan, uzaklaş...

HURŞİT- Uzaklaşayım da, kadını istediğiniz gibi bindirin arabaya değil mi?.. Bırakın kadını, yoksa ün verir, bağırırım burada...

Kamera pan yapar ve bir köşeye park ettikleri minibüsün üzerine kurdukları makineyle, film çekimi yapmakta olan set ekibini görür. Rejisör Zühtü, olanca siniriyle bağırmaktadır.

ZÜHTÜ- Stop... Stop... Allah kahretsin... Bütün plân mahvoldu...

Zühtü, Hurşit'in yanına doğru koşar.

ZÜHTÜ- En uzun plânımı berbat ettin...

Hurşit, şaşkın şaşkın Zühtü'nün yüzüne bakar.

HURŞİT- Bana mı diyon?..

Zühtü önce kızgınlıkla, sonra birşey keşfetmiş gibi Hurşit'i süzer.

Gözlerinin içi parlamaktadır.

ZÜHTÜ- Buldum... Aradığım adamı buldum...

HURŞİT- Kimi arıyordun, beni mi?.. Yoksa sen beni tanıyon mu?.. Şayet bizim memlekete geldiysen, beni mutlak tanırsın...

ZÜHTÜ- Benim tanıyıp tanımamam mühim değil. Yakında bütün ülke tanıyacak seni...

Zühtü, asistana döner.

ZÜHTÜ- Bozulan sahneyi stüdyoda kesip atmasınlar. Bu adamın nasıl fotoğraf verdiğini görmek istiyorum...

ASİSTAN- Başüstüne ağabey...

HURŞİT- Yani, ben şimdi filmde mi çıktım?..

ZÜHTÜ- Filmde çıktın ya...

HURŞİT- Essah mı diyon?

ZÜHTÜ- Elbette... Sende bu kaşlar, bu gözler, bu ürkek bakışlar olduktan sonra, seni piyasanın en ünlü artistleri arasına katmam, hiçten bile değil... İsmin ne senin?

Hurşit kasılır.

HURŞİT- Hurşit Tekerlek...

ZÜHTÜ- Tekerlek mi?.. Aman yarabbi... Harika... Bundan daha sinematografik bir afiş soyadı olamaz...

HURŞİT- Nasıl yani?..

Zühtü tebessümle, Hurşit'e bakarak göz kırpar.

ZÜHTÜ- Anlamamazlıktan gelme canım... Şimdiden kendini meşhur olmuş bil, Bay Tekerlek...

Zühtü cebinden kartvizitini çıkararak, Hurşit'e uzatır.

ZÜHTÜ- İşte kartım. Burada adresim yazılı. Perşembe günü öğleden sonra, seni mutlak bekliyorum...

Hurşit kartı alır. Oradan ayrılır. Karta baka baka yürürken, bir araba Hurşit'e çarpmamak için fren yapar. Şoför dışarı fırlar.

ŞOFÖR- Yaylada mı yürüyorsun be?.. Kimsin sen?.. Belâ mısın benim başıma?..

Hurşit neşeyle şoförden tarafa bakar.

HURŞİT- Kim miyim?.. Tekerlek'im be, Tekerlek... Adıyla sanıyla Hurşit Tekerlek... Beğenemedin mi?..

Şoförün ağzı bir karış açık kalır.
Hurşit yol boyunca ilerler.

23. OTEL ÖNÜ (Ha-Gün) Hurşit

Hurşit elinde sazı olduğu halde,
neşeli bir ifadeyle otelin kapısından
içeri girer.

24. OTEL RESEPSİYONU (Da-Gün) Hurşit, Otelci, Kâtip, Nevin

Resepsiyonda, otel sahibi, kâtip ve
Nevin konuşmaktadırlar. Hurşit,
otelciye yaklaşır.

HURŞİT- Anahtarımı verin. İkinci kat, onbeş numara...

OTELCİ- Başüstüne efendim, başüstüne...

Otelci, anahtarı Hurşit'e uzatır.

OTELCİ- Otelimizden memnunsunuzdur inşallah? Acaba daha çok kalacak mısınız?..

HURŞİT- Bilmem... Belki kalırım, belki kalmam...

Hurşit anahtarı alarak, merdivenlere doğru yürür. Otelci, kâtip ve Nevin, Hurşit'in arkasından bakarlar.

NEVİN- Bu adam çok mu salak, yoksa çok mu akıllı anlayamadım gitti?..

OTELCİ- Bana kalırsa, hiçbir hususiyeti yok. Yani ne çok salak, ne de çok akıllı.

NEVİN- Belki de siz haklısınız... Ama bu adamı, bu gece bir kere daha denemekte fayda var...

25. OTEL ODASI (Da-Gün) Hurşit, Nevin

Hurşit odaya girince, sazını duvara dayar. Cebinden itinayla dörde katlanmış bir kâğıt ile bir kalem çıkarır. Yatağının üzerine oturarak, düşüne düşüne birşeyler yazmaya başlar. Hem yazmakta, hem de yazdıklarını seslendirmektedir.

HURŞİT- Benim biricik, ceylan gözlü Emine'm... Beni sorarsan, hamdolsun iyiyim... Tek düşüncem, senden uzakta olmam, seni görememem. Ama sen beni sık sık göreceksin yakında. Hemi de köydeki sinemada... Sana bir müjdem var Emine'm.

Hurşit'in artık artize oluyor bilmiş olasın... Bilmiş olasın da, Hurşit'ini İstanbul köşelerinde işsiz güçsüz biri bellemeyesin...

Hurşit mektubunu bitirememiştir ki, odasının kapısı ağır ağır açılır. Hurşit, gözleri kapıda, öylece donup kalmıştır. Aniden yerinden fırlayıp, yatağının arkasına siner. Açılan kapıdan bir kadın bacağı uzanır. Ardından şuh adımlarla, rakseder gibi Nevin içeri girer. Hurşit derin derin solumaktadır. Nevin kapıyı kapatır, yavaş yavaş üzerindekileri çıkarmaya başlar. Çıkardıklarını Hurşit'in başına atar. Hurşit, olduğu yerde debelenir.

HURŞİT- Soyunma... Soyunma diyom sana. Beni dün gece faka bastırdın ama, bu gece mümkünü yok bastıramayacaksın... Ben, senin bildiğin erkeklere benzemem. Benim soyadım Tekerlek, anladın mı, Tekerlek...

NEVİN- Bırak şimdi... Soyadını soran var mı sana?..

Nevin, Hurşit'e sarılır. Eliyle gece lâmbasını söndürür.

26. DERE KENARI (Ha-Gün) Emine, Ayşe, Bir Çocuk

Emine ile arkadaşı Ayşe, dere kenarında çamaşır yıkamaktadırlar. Bir çocuk koşarak, Emine'nin yanına yaklaşır. Elinde bir mektup vardır.

ÇOCUK- Emine abla, Emine abla... Mektup, mektubun var... Hurşit ağabeyden geliyor...

EMİNE- Hurşit'ten mi?.. Sahi mi diyorsun?..

Emine heyecanla mektubu alıp açar. Okudukça yüz hatları değişir. Mektubun sonunda hıçkırarak ağlamaya başlar. Ayşe, hayretle Emine'ye bakar.

AYŞE- Kız Emine, fena bir haber mi var?

EMİNE- Elbette, elbette ya... Bundan daha fena ne olabilir ki?..

AYŞE- Söylesene kız, beni meraklandırıp durma...

Emine mektubu uzatır. Ayşe alıp okur.

AYŞE- Amanın... Desene artiz yavuklusu oldun kız...

EMİNE- Alay edip durma Allahaşkına...Zaten benim derdim bana yeter...

AYŞE- Essahtan filmi bizim köyün sinemasında oynar mı dersin?

EMİNE- Filmi de yerin dibine batsın onun... Artiz adamdan ne hayır gelir ki insana?.. Şimdiye dek, on dane Emine bulmuştur kendine orada...

AYŞE- Sahi kız, artizlerin en az on dane dostu olur derler... Ayyy, çok heyecanlandım kız... Bu haberi anneme söylemeden yapamayacağım. Haydi kal sağlıcakla...

Ayşe koşarak oradan uzaklaşır.
Emine gözlerini kurular.

27. CADDE (Ha-Gün) Hurşit

Hurşit cadde boyunca ilerlemektedir.
Hurşit'in yürüyüşü birkaç ayrı plânda
gösterilir. Hurşit, bir elindeki karta,
bir de caddeyi çevreleyen apartmanların
numaralarına bakar.

28. ZÜHTÜ'NÜN EVİ (Da-Gün) Hurşit, Zühtü, Alev

Rejisör Zühtü ile piyasanın gözde
artistlerinden Alev, evde karşılıklı

oturmuş, içki içmektedirler. Kapı çalınır. Zühtü kalkıp kapıyı açar. Gelenin Hurşit olduğunu görünce sevinir.

ZÜHTÜ- Çok iyi ettin de vaktinde geldin dostum... Biz de seni bekliyorduk...Buyur içeri... Çekinme, gir...

Hurşit, çekine çekine içeri girer. Hayretle evdeki eşyalara bakar. Zühtü, Alev'e doğru yürür.

ZÜHTÜ- İşte, beraber oynayacağın, yani filmimin kahramanı Hurşit... Emsalsiz bir sinema suratı var. Üstelik, tam bir halk adamı...

Alev, tepeden tırnağa kadar Hurşit'i süzerek, Zühtü'ye döner.

ZÜHTÜ- Sen işini bilirsin Zühtü'cüğüm... Bugüne kadar, hiçbir teşhisinde yanılmadın.

Zühtü, Hurşit'e bakar.

ZÜHTÜ- Yepyeni bir yıldız yaratacağım senden dostum... Evet, önce seni bir iyice tanımalıyım. Ayağının topuğundan, saçının teline kadar, herşeyini bilmem gerek... Soyun...

Hurşit, hayretle irkilir.

HURŞİT- Bana mı diyon?

ZÜHTÜ- Tabii sana...

HURŞİT- Essah mı?

ZÜHTÜ- Yoksa sakındığın birşey mi var?..

HURŞİT- Şey, hanımın yanında ayıp olmaz mı?...

Zühtü ile Alev, birbirleriyle bakışırlar.
Sonra kahkahalarla gülerek, Hurşit'e
dönerler.

ZÜHTÜ- İlahi Hurşit... Yanlış anladın beni... Ben sana soyunu sopunu soruyorum. Yani, kimlerdensin?.. Kimin kimsen var mı?...

Hurşit rahatlamış gibi derin bir
nefes alır. Alev gülmekten
gözlerinden yaşlar akarak,
kendini koltuğa bırakır.

ALEV- Ayyy, hayatımda hiç bu kadar güldüğümü hatırlamıyorum... Yamansınız Hurşit Bey... Sizinle çok neşeli günlerimiz olacak...

Hurşit şaşkın şaşkın, Zühtü ile Alev'e bakar. Sonra o da gülmeye başlar.

HURŞİT- Ben de zannetmiştim ki... Başka türlü zannetmiştim işte... Tekerlek'lerdenim... Bizim memlekete gelmediğiniz belli. Gelmiş olsaydınız, beni mutlak tanırdınız. Tekerlek'ler dedin mi, orada herkes tanır bizi. Benim babam da, babamın babası da, köyümüzün en büyük tekerlekçisidir. Hatta dedemin dedesi, padişahların arabalarının tekerleklerini yapmakla nam salmıştır.

Zühtü eliyle işaret eder.

ZÜHTÜ- Kâfi, kâfi... Evli misin?..

HURŞİT- Değilim... Ama bir yavuklum var köyde...

ZÜHTÜ- Seni kutlarım dostum. Mümkün olduğu kadar geç evlenmek lâzım bizim meslekte... Bırak, yavuklun köyde kalsın... Önce senin ismini değiştirmek lâzım. Soyadın fevkalâde sinematografik. Ama, ismini değiştirmek şart... İsmin bundan sonra, Tanju olacak...

HURŞİT- Tancu mu?..

ZÜHTÜ- Tancu değil, Tanju... Ayrıca, müzik ve zerafet dersleri alacaksın. Ardından seni, büyük bir kampanyayla basına takdim etmeye gelecek sıra.

Zühtü saatine bakarak, Alev'e
döner.

ZÜHTÜ- Basın dedim de, aklıma geldi. Benim, Haber Gazetesi'nde bir randevum vardı Alev'ciğim. Acele gitmem lâzım. Sen Hurşit dostumuzu gerektiği şekilde ağırlarsın...

Alev çapkın çapkın Hurşit'e bakar.

ALEV- Elbette... Hem de büyük bir memnuniyetle...

Zühtü ceketini alarak, dışarı çıkar.
Alev, bir içki doldurur bardağına ve
teybe bir kaset koyar.

ALEV- Siz de bir içki alır mıydınız Hurşit Bey?..

HURŞİT- Şey, istemem... Yayık ayranı var mı?

Alev gülerek Hurşit'i süzer.

ALEV- Maalesef yok...

Elinde içki bardağı olduğu halde, müziğin namelerine uyarak, oynamaya başlar Alev. Hurşit'in üzerine doğru geldikçe, Hurşit geri geri kaçar. Bir müddet, odayı bu şekilde dolanırlar. Hurşit nihayet sırtını büfeye verir. Kaçacak yeri kalmamıştır. Büfenin üzerine çıkar. Alev yavaş yavaş soyunmaya başlar. Raksına devam ederek, divana uzanır. Hurşit büfenin üzerinden, yutkunarak Alev'e bakar. Sonra bir nara atarak divana atlar. Hurşit havadayken resim donar. (Tek kare olur)

29. KÖY EVİ (Da-Gün) Abdülrezzak, Rukiye, Emine

Hurşit'lerin köydeki evinde, Emine hüngür hüngür ağlamaktadır. Hurşit'in babası Abdülrezzak ile annesi Rukiye, üzgün üzgün Emine'ye bakarlar.

ABDÜLREZZAK- Demek artiz oluyormuş ha?.. Vay namussuz, vay... Bir bu eksikti başımıza...

RUKİYE- Ah bey, ah, gördün mü başımıza gelenleri?.. Demek oğlanın İstanbul, İstanbul diye tutturmasındaki niyet başkaymış...

ABDÜLREZZAK- Sus kadın, sus... Bir de sen kafamı bozma... Nereden bilebilirdik ki, böyle olacağını?..

EMİNE- Acaba buralara döner mi tekrar?

ABDÜLREZZAK- Ne bileyim ben, döner mi, dönmez mi?...

EMİNE- Dönmez. Biliyorum dönmez. Hemi, dönse de, beni beğenmez artık... Vay dertli başım, çok geçmeden unutur bile beni...

ABDÜLREZZAK- Unutmasına unutmaz da, soyumuza leke sürdü namussuz...

RUKİYE- Baba mesleğinin suyu mu çıkmıştı sanki... Bunca zaman yuvamızın aşı, bu işten kaynamadı mı?.. Göndermeyecektin onu İstanbul'a, göndermeyecektin bey...

ABDÜLREZZAK- Bilmiyormuş gibi konuşma kadın... Büyük şehir kaldırımı çiğnemesi, büyük insan olması, namımızı oralarda yayması için gönderdik onu İstanbul'a. Yoksa, böyle cıbıldak işler yapması için değil...

Abdülrezzak, hıçkırmakta
olan Emine'ye döner.

ABDÜLREZZAK- Yeter artık senin de kendini helâk ettiğin... Ağlamaktan gözlerinde yaş kalmadı kızım... Hava neredeyse kararmak üzere. Sen de artık yavaş yavaş dön evine. Hiçbir şeyi düşünmemeye çalış. Gün doğmadan, neler doğar. Hele bekleyelim bakalım, namussuzun ikinci mektubunu...

Emine gözlerini kurulayarak,
yerinden kalkar. Abdülrezzak ile
Rukiye'nin ellerini öptükten
sonra, odadan çıkar.

30. ZÜHTÜ'NÜN EVİ (Da-Gün) Hurşit, Müzik Hocası, Zerafet Hocası, Zühtü, Alev

Hurşit, Zühtü'nün evinde, müzik ve
zerafet dersleri almaktadır. Dersler,
geçmeli resimlerle, ayrı ayrı bölümler
halinde pandomim olarak verilir.
Resmin üzerinde, müzik vardır.
Zühtü ile Alev de, Hurşit'in
çalışmalarını neşeli bir ifadeyle
izlerler.

31. DERE KENARI (Ha-Gün) Emine, Ayşe

Emine ile arkadaşı Ayşe, dere kenarında konuşmaktadırlar.

AYŞE- Demek, daha ikinci mektubu gelmedi, ha kız?..

EMİNE- Gelmedi...

AYŞE- Babası, Abdülrezzak Efendi ne diyor bu işe?..

EMİNE- Ne diyecek, soyumuza leke sürdü bu oğlan diyor da, başka birşeycikler demiyor...

AYŞE- Hay Allah... Dünyada herşey hatırıma gelirdi de, Hurşit'in artiz olacağı gelmezdi... Ah, ah, sinema perdesinde yüzünü bir görebilsem...

EMİNE- Şeytan görsün onun yüzünü...

AYŞE- Öyle deme kız. İster misin, Şükran Foray'la oynasın bir filminde?.. Ha, ne dersin, Şükran Foray'la oynayabilir mi essahtan?..

EMİNE- Aman, senin de işin gücün film... Haydi ben gidiyorum artık. Eve geç kaldım...

Emine yol boyunca ilerlemeye başlar.
Ayşe arkasından bakar.

32. GAZETE İDAREHANESİ (Da-Gün) Yazı İşleri Müdürü, Magazin Kısmı Şefi

Yazı işleri müdürü, hoşnutsuz bir tavırla, magazin kısmı şefine oturması için yer gösterir.

MÜDÜR- Gazetenin tirajı devamlı düşüyor...

ŞEF- Evet efendim, biliyorum...

MÜDÜR- İyi bir gidiş değil bu...

ŞEF- Yazı heyetindeki arkadaşlarla birlikte devamlı çalışıyoruz efendim... Magazin sayfalarında genişletmeler yaptık. Ayrıca, bu ay iki yeni tefrikaya başlayacağız...

MÜDÜR- Tirajın tefrikayla filân artacağını hiç zannetmiyorum. Halkın ilgisini çekecek konular gerek... Bir kahraman yaratmak lâzım yine...

ŞEF- Bir kahraman mı?..

MÜDÜR- Kahraman ya... Sinema dünyasından ne haberler var?

ŞEF- Hiçbir haber yok efendim...

MÜDÜR- Sizler de gazeteci olacaksınız. Ayakta uyuyorsunuz... Rejisör Zühtü Yumuşak, yepyeni bir artist lanse ediyormuş.

Zühtü Bey fuzuli iş yapmaz... Derhal Zühtü Bey'le görüşün. Nereden, ne çıkacağı hiç belli olmaz bizim meslekte...

ŞEF- Başüstüne efendim...

Magazin kısmı şefi, başıyla yazı işleri müdürünü selâmlayarak, odadan çıkar.

33. ZÜHTÜ'NÜN EVİ (Da-Gün) Hurşit

Hurşit evde yalnızdır. Peştemalla banyodan çıkar. Salona girer. Aynanın karşısında durup, bir müddet kendini seyreder. Sonra, ayna karşısında artistik hareketler yapmaya başlar. Önce aynaya eliyle ateş eder gibi yapar. Ardından, vurulmuş gibi yere düşüp, kıvranmaya başlar. Numaraları bitince doğrulup, memnun memnun aynaya bakar.

34. SOKAK (Ha-Gün) Zühtü, Alev, Gazeteciler

Zühtü ile Alev, beraberlerinde gazeteciler olduğu halde, bir otomobilden inerler. Gazetecilerin ellerinde fotoğraf makineleri

vardır. Hep birlikte, eve doğru yürümeye başlarlar.

35. ZÜHTÜ'NÜN EVİ (Da-Gün) Hurşit, Zühtü, Alev, Gazeteciler

Hurşit aynanın karşısında, saçlarını taramaktadır. Bu sırada kapı açılır. Zühtü ile Alev, beraberlerinde gazeteciler olduğu halde, hızla içeri girerler. Zühtü bir eserini gösterir gibi, Hurşit'i gazetecilere takdim eder.

ZÜHTÜ- İşte yeni yıldızımız... Tanju Tekerlek...

Gazetecilerin flâşları patlamaya başlar. Hurşit korkar, peştemalına sıkı sıkı sarınır.

HURŞİT- Ne oluyor len?..

1. GAZETECİ- Dehanıza hayranız Tanju Bey... Bize böyle bir röportaj imkânı sağladığınız için, size ne kadar teşekkür etsek azdır...

2. GAZETECİ- Bugüne kadar, hamam kıyafetiyle röportaj yaptırmak, kimsenin aklına gelmemişti...

3. GAZETECİ- Çok entelektüel bir insansınız Bay Tekerlek...

HURŞİT- O dediğin babandır...

Gazeteciler gülüşerek, hayranlıkla Hurşit'e bakarlar. Durmadan resim çekmektedirler. Alev de, Hurşit'in yanında çeşitli pozlar vermektedir. Birinci gazeteci, Hurşit'in yanına yaklaşarak, peştemalına elini uzatır.

1. GAZETECİ- Acaba, peştemalınızı biraz daha aşağıya indirmek mümkün mü Tanju Bey?

Hurşit kızar, gazetecilere hücum eder. Gazeteciler fevkâlade bir mizansen yakalamış gibi, durmadan resim çekerek, kaçmaya başlarlar. Hurşit peşlerinden kovalar.

36. CADDE (Ha-Gün) Hurşit, Gazeteciler

Gazeteciler önde, Hurşit peştemalıyla arkada, caddede koşmaktadırlar. Trafik aksar. Caddenin iki yanını çevreleyen yayalar, zaman zaman gülüşerek, zaman zaman da Hurşit'i alkışlarıyla teşvik ederek, büyük bir şaşkınlık içinde, bu kovalamacayı seyrederler.

37. BİR KÖŞE BAŞI (Ha-Gün) İki Kız

Köşe başında, iki kız birbirleriyle konuşmaktadırlar.

1. KIZ- Ayol, gördün mü gazetedeki resimleri?..

2. KIZ- Ah, sorma, sorma... Hayran oldum adama. Âdeta Herkül...

1. KIZ- Böyle biri, bize kısmet olmaz ki kardeş...

38. BİR KAPI ARALIĞI (Ha-Gün) İki Kadın

Kapı aralığında, iki yaşlı kadın birbirlerine ellerindeki gazeteleri göstermektedirler.

1. KADIN- Ayol komşu, gazeteleri okudun mu?

2. KADIN- Okumaz olur muyum komşu, okumaz olur muyum?.. Evlâdım, ne de yakışıklı. Aslan gibi maşallah Tanju oğlum...

1. KADIN- Allah nazardan saklasın, Gazetecileri, nasıl da önüne katıp kovalamış... Ah, filmini görmek bir nasip olsa...

39. OTEL RESEPSİYONU (Da-Gün) Kâtip, Nevin

Resepsiyonda, kâtip ile Nevin
sohbet etmektedirler.

KÂTİP- Vay be, inanılır gibi değil... Gazetede boy boy resimlerini görünce, afalladım birden. Nasıl da değişmiş. Tanımakta güçlük çektim âdeta...

NEVİN- Daha o zamandan, onun ileride birşeyler olacağını sezmiştim...

KÂTİP- İstanbul'a ilk geldiğinde, bizim otelimizde kalmıştı. Hiç unutmam, ikinci kat, onbeş numarada... Kimbilir, artık otelimizin önünden bile geçmez. Bizi de tanımaz tabii...

40. ÇEŞME ÖNÜ (Ha-Gün) Ayşe, Bir Kız

Ayşe ile bir kız, köy çeşmesi
önünde dedikodu yapmaktadırlar.

KIZ- Kız Ayşe, essah mı gazetelerin yazdıkları?..

AYŞE- Essah tabii... Ben daha çok evvelden biliyordum Hurşit'in artiz olduğunu...

KIZ- Adını da değiştirmiş, Tanju yapmış.

Rüyada görsem, Emine'nin artiz yavuklusu olacağına inanmazdım... Hurşit kimbilir nerelerde, neler yapıyordur şimdi?..

41. ZÜHTÜ'NÜN EVİ (Da-Gün) Hurşit, Pedikürcü Kız, Alev, Zühtü

Hurşit salonda oturmuş, bir pedikürcü kıza, ayaklarına pedikür yaptırmaktadır. Alev ise divana uzanmış, resimli mecmuaları karıştırmaktadır. Pedikürcü kız, Hurşit'in ayaklarına, içini çekerek bakar.

PEDİKÜRCÜ KIZ- Ah, Tanju Bey, ne kadar güzel ayaklarınız var... Size hayran olmamak elde değil...

Hurşit, hayretle ayaklarına bir göz atar. Ayak parmaklarını oynatır.

HURŞİT- Öyle mi?..

Alev, pedikürcü kıza ters ters bakar. Elinde bir mecmua olduğu halde, divandan kalkarak, Hurşit'in yanına gelir.

ALEV- Bak Tanju'cuğum, filmimizin son sahnesi için, bu mecmuadaki elbisenin aynını yaptıracağım... Nasıl beğendin mi?

Hurşit mecmuaya bakar.

HURŞİT- Beğenmedim. Bundan daha kötü bir elbise olamaz...

Bu sırada kapı açılır. Zühtü içeri girer.
Eliyle, Hurşit'i ve Alev'i selâmlayarak,
kendini bir koltuğa atar.

ZÜHTÜ- Gözün aydın Tanju'cuğum. Basın muazzam tuttu seni. Bu ay, iki mecmuada birden kapak resmin çıkıyor... Ayrıca pazartesi günü, filminin çekimine başlayacağımız prodüktör, şimdiden üç filmlik daha anlaşma yapmak istiyor seninle... Bütün bunların ne demek olduğunu anlayabiliyor musun?

Hurşit gözlerini kırpıştırır.

HURŞİT- Ne demek?..

Zühtü ile Alev, birbirlerine
bakıp gülüşürler.

ZÜHTÜ- Senin zirveye doğru tırmanman demek.

42. KÖY EVİ (Da-Ge) Abdülrezzak, Rukiye

Kamera, sofranın ortasına konan
yemek tenceresinden geriler.

Hurşit'in köydeki evinde,
sofra hazırlanmıştır. Hurşit'in
babası Abdülrezzak ile annesi
Rukiye, sofranın etrafındadırlar.
Rukiye, kocasının tabağına
yemek koyar. Abdülrezzak
dua eder.

ABDÜLREZZAK- Allah'ım, nimetlerini soframızdan eksik etme. Bizi gördüğümüzden ayırma. Cümle fakir fukarayı da, bizi doyurduğun gibi doyur...

Rukiye de ellerini Allah'a açar.

RUKİYE- Hurşit oğluma da, akıl fikir ihsan eyle...

Abdülrezzak, dertli dertli
Rukiye'ye bakar.

ABDÜLREZZAK- Hurşit... Ne yalan söyleyeyim, adını anmak istemiyorum keratanın... Düşündükçe, bir tuhaf oluyorum... Kadın, bu oğlan benim ölümüme sebep olacak...

RUKİYE- Allah etmesin bey, Allah etmesin.

ABDÜLREZZAK- Fe süpanallah... Hâlâ aklım almıyor... Soyumuzdan böyle cıbıldak çıksın, olacak iş değil...

RUKİYE- Mektubu da hâlâ gelmedi...

ABDÜLREZZAK- Yerin dibine batsın, onun mektubu... Biliyor musun kadın, ben en çok Emine'ye acıyorum. Pırlanta gibi kız... Yazık, bizim Hurşit'imiz ona lâyık olamadı...

RUKİYE- Neyse bey, haydi soğutmayalım yemeklerimizi...

Abdülrezzak kaşığı eline alır.

ABDÜLREZZAK- Bismillah...

Yemeğe başlarlar.

43. GECE KULÜBÜ (Da-Gün) Hurşit, Zühtü, Alev, Nevin, Spiker, v.s.

Hurşit, Zühtü ve Alev, bir gece kulübünün kapısından içeri girerler. Hurşit son derece şıktır. Alev, Hurşit'in kolundadır. Garsonlar kendilerini yerlere kadar eğilerek karşılarlar. Sahnede bir dansöz, dans etmektedir. Masalarına oturup, içkileri geldikten az sonra, Hurşit'in omuzuna bir el dokunur. Hurşit başını çevirince, Nevin ile karşılaşır.

NEVİN- Merhaba şekerim, beni tanıdın mı?

HURŞİT- Bilmem ki?..

NEVİN- İstanbul'da ilk kaldığın oteli hatırlamaya çalış...

Hurşit, Nevin'in yüzüne
dikkatle bakar.

HURŞİT- Haaa, hatırladım, hatırladım tabii..

NEVİN- Bana imzalı bir resmini verir misin?..

HURŞİT- Elbette...

Hurşit cebinden bir fotoğrafını
çıkararak, imzalar. Nevin'e verir.
Nevin el sallayarak, yanlarından
uzaklaşır. Bu sırada sahnedeki
dansözün programı bitmiştir.
Spiker mikrofona gelir.

SPİKER- Muhterem hanımlar, beyler... Aramızda, hepimizin tanıdığı, çok ünlü bir isim bulunuyor. Kendisini çok çok alkışlarsak, bizi kırmayıp mikrofona gelir... Evet, alkışlarımızla, Tanju Tekerlek...

Müşteriler çılgınca alkışlamaya başlarlar. Hurşit ayağa kalkarak, başıyla selâm verir. Sonra sahneye doğru yürür ve mikrofonu eline alır.

HURŞİT- Benim canımdan çok sevdiğim, velinimetlerim, biricik seyircilerim... Hepinizi en derin saygılarımla, tek tek selâmlarım efendim... Bu güzel gecede sizlere, "Hapşu Deme Tanju" filminde okuyacağım, bir eseri takdim etmek istiyorum...

Hurşit parçanın adını orkestraya söyler. Orkestra çalmaya başlar. Salon alkıştan kırılmaktadır. Hurşit, seyircilerin çılgınca tezahüratı karşısında eğilerek tekrar selâm verir. Zühtü ile Alev memnundurlar.

44. KÖY YOLU (Ha-Gün) Emine, Köylüler

Emine elinde bir mektup olduğu halde, hararetle koşmaktadır. Tarlalarda çalışan köylüler, Emine'nin koşuşuna bir mana veremeden, gözleriyle onu takip ederler.

45. KÖY EVİ (Da-Gün) Emine, Abdülrezzak, Rukiye

Emine koşarak, Hurşit'lerin evinin kapısından içeri girer. Hurşit'in babası Abdülrezzak ile annesi Rukiye, hayretle Emine'ye bakarlar.

EMİNE- Mektup, mektup... Hurşit'ten mektup var size... Yolda postacının elinden aldım...

ABDÜLREZZAK- Demek, en nihayet geldi ha, namussuzun mektubu...

RUKİYE- Hayırdır inşallah bey...

ABDÜLREZZAK- Ver de, okuyalım bakalım. Neler yazmış mektubunda...

Abdülrezzak, Emine'nin elinden mektubu alarak, zarfı açar. Yüksek sesle okumaya başlar.

ABDÜLREZZAK- Babacığım... Evvelâ hepinize selâm eder, ellerinizden öperim... İstanbul'da namımızı yayana kadar, sizlere mektup yazmamaya kararlıydım. Ama şimdi, bu arzum gerçekleştiğinden, gönül rahatlığıyla yazıyorum mektubumu... Ben buralarda çok büyük adam oldum, babacığım. Bir menajerim, bir de sekreterim var...

Abdülrezzak, mektuptan başını kaldırarak, Emine ile Rukiye'ye bakar.

ABDÜLREZZAK- Vay namussuz, vay...Vay düzenbaz, vay... Bir de menajeri ile sekreteri varmış. Daha neler duyacağız bakalım...

Abdülrezzak okumaya devam eder.

ABDÜLREZZAK- İstanbul'da bir dediğim, iki edilmiyor. Bütün işlerimi, menajerimle, sekreterim görüyorlar... Bu mektubu ayaklarıma pedikür yaptırırken, ben söyledim, sekreterim yazdı sizlere...

Abdülrezzak sinirinden boğulacak gibidir. Mektubu buruşturarak yere atar.

ABDÜLREZZAK- Neee, yarabbim sen benim aklımı koru... Ayaklarına pedikür yaptırıyormuş ha... Len, karı mıdır, erkek midir bu herif?

RUKİYE- Sinirlenme bey, sinirlenme...

ABDÜLREZZAK- Sus kadın... Nasıl sinirlenmem?.. Aile şerefimiz, haysiyetimiz iki paralık oldu. Allah'ım, ne günah işledim ki, bu yaşımdan sonra, bu cezayı verdin başıma...

RUKİYE- Allah'ım... Yarabbim, nedir bütün bu olanlar?..

Abdülrezzak kararlı bir şekilde Rukiye'nin yanına gelir. Elini omuzuna koyar.

ABDÜLREZZAK- Hazırlan kadın. En kısa zamanda İstanbul'a gidiyoruz...

Rukiye, hayretle Abdülrezzak'a bakar.

RUKİYE- İstanbul'a mı gidiyoruz?..

ABDÜLREZZAK- Evet... Oğlan tam çıkmış yoldan... Söylenecek birkaç lâfım var ona. Ya yakasından tutar, sürüye sürüye buraya getiririm. Ya da evlâtlıktan reddederim...

Emine, ağlayarak Abdülrezzak'ın ellerine kapanır.

EMİNE- Ne olur, ne olur, beni de götürün İstanbul'a... Yalvarırım size, kırmayın beni... Benim de söyleyecek iki sözüm var Hurşit'e...

Abdülrezzak, Emine'nin saçlarını okşar.

ABDÜLREZZAK- Pekalâ... Madem ki, Hurşit'in yavuklususun, o halde gelmek

senin de hakkın. Yalnız, önce gidip, anandan, babandan izin alman lâzım... Eğer seni İstanbul'a götürmemize izin verirlerse, geldin gitti...

Emine sevinçle Abdülrezzak'ın ellerini öper. Koşarak odadan dışarı çıkar.

46. FİLM PLATOSU (Da-Ge) Hurşit, Zühtü, Alev, Çırak, Artistler, Set Ekibi

Hurşit ile Alev, bir divanın üzerinde, hararetli bir şekilde sevişmektedirler.

HURŞİT- Seni deli gibi seviyorum sevgilim...

ALEV- Ben de, ben de hayatım...

HURŞİT- Bundan sonra, hiç ayrılmayacağız değil mi?..

ALEV- Hiç ayrılmayacağız.

Hurşit ile Alev'in, üzerinde sevişikleri divanın arkasındaki kapı, ağır ağır açılır. Bıçak tutan bir el, Hurşit'e yaklaşır ve bıçağı, herşeyden habersiz sevişmekte olan Hurşit'e saplar. Alev, çığlık çığlığa

divandan fırlar. Hurşit kanlar içinde yere yıkılır. Bu sırada, elinde sepeti olduğu halde, genç bir bakkal çırağı içeri girer. Saf saf etrafına bakınır.

ÇIRAK- Zühtü ağabey, ustam kan olarak kullandığınız, domates salçalarının parasını istiyor...

Kamera geriler ve film çekimi yapmakta olan, set ekibini görür. Plâtodakiler hayretle, bakkal çırağına bakmaktadırlar. Rejisör Zühtü, avazı çıktığı kadar bağırmaktadır.

ZÜHTÜ- Stop... Hay Allah, hay Allah... Sırası mı şimdi salçanın, kalçanın?.. Biraz sonra gelsen, olmaz mıydı be adam?.. Güzelim sahneyi berbat ettin...

Zühtü, asistanına döner.

ZÜHTÜ- Verin şunun parasını gitsin...

ASİSTAN- Veremeyiz ağabey... Prodüktör bono verecekmiş salçacıya. Hem daha iki kavanoz salça lâzımmış...

ZÜHTÜ- İki kavanoz salça mı lâzımmış?.. O neden, o?...

ASİSTAN- Prodüktör, filmde ne kadar çok kan görünürse, film o kadar çok iş yapar. Onun için, ben paradan kaçmıyorum. Söyleyin rejisöre, iki kavanoz daha salça kullansın diyor...

ZÜHTÜ- Yahu, filmi ben mi çekiyorum, prodüktör mü?.. Bugüne kadar, tam yirmisekiz kavanoz salça kullanmışız... Kabahat sizde değil, bende... Sizin gibi adamlarla, sanat yapmaya uğraşıyorum... Gönderin şu salçacının çırağını gitsin...

Asistan, çırağa seslenir.

ASİSTAN- Hey delikanlı... Ustana selâm söyle, prodüktör bey yarın sizin dükkâna uğrayıp, ustanla görüşecekmiş...

ÇIRAK- Oldu ağabey...

Zühtü, asistanına döner.

ZÜHTÜ- Tanju'yu çağırın yanıma...

Asistan, Hurşit'in bulunduğu
tarafa doğru seslenir.

ASİSTAN- Tanju ağabey, Tanju ağabey... Zühtü ağabeyim seni istiyor...

Hurşit, Zühtü'nün yanına gelir.

HURŞİT- Söyle Zühtü'cüğüm...

ZÜHTÜ- Çekime devam ediyoruz Tanju'cuğum. Şimdi sen öldün. Katil yanına yaklaşıp, başını kesecek ve balkondan karşı evin duvarına atlayıp kaçacak...

Asistan, Zühtü'ye bakar.

ASİSTAN- Katil duvardan atlayamazmış ağabey...

ZÜHTÜ- Vay, neden o?..

ASİSTAN- Tansiyonu varmış. Yüksek yerlere çıkamazmış da ondan...

ZÜHTÜ- Eeee, o halde, kapıdan çıkıp, otomobiline atlayıp uzaklaşsın...

ASİSTAN- O da olmaz...

ZÜHTÜ- Neden?...

ASİSTAN- O aktör, otomobil kullanmasını bilmiyor...

ZÜHTÜ- Bisikletle kaçsın...

ASİSTAN- İmkânsız... Prodüktör, geçen günkü sahnede, kiraladığınız bisikletin tekerleğini kırmışsınız. Bir daha bisiklet kiralamaya kalkarsanız, yakarım o filmi, yine de bisiklet kiralatmam diyor...

Zühtü'nün siniri son haddindedir.

ZÜHTÜ- Yarabbim, sen aklımı koru... O halde, katil kalsın, ceset kaçsın... Evet, ceset kaçsın ve bir deniz kenarına gelsin. Binsin arabalı vapura. Çıksın güverteye ve başlasın türkü söylemeye... Hey Allah'ım, hey... Sen gör halimizi... Sanat filmi diye başladığımız film, ne hallere geldi...

47. HAYDARPAŞA GARI (Ha-Gün) Abdülrezzak, Rukiye, Emine

Hurşit'in babası Abdülrezzak,
annesi Rukiye ve yavuklusu
Emine, yolcularla birlikte, garın
kapısından çıkarlar. Şaşkın şaşkın
etraflarına bakınarak, vapur
iskelesine doğru ilerlerler.
Kamera, vapurun düdük çalan
bacasına doğru pan yapar.

48. İSTANBUL SOKAKLARI (Ha-Gün) Abdülrezzak, Rukiye, Emine

Abdülrezzak, Rukiye ve Emine,
İstanbul'un çeşitli karakteristik
sokak ve caddelerinde ilerlemektedirler.
Yürüyüşleri, geçmeli plânlarla verilir.
Resmin üzerinde, fon müziği vardır.

49. ŞİRKET MÜDÜRİYETİ (Da-Gün) Müdür, Pazarlama Şefi

Mismis Parfüm Şirketi'nin müdürü, makamında sinirli bir halde, pazarlama şefiyle konuşmaktadır.

MÜDÜR- Ben onu bunu anlamam efendim, anlamam...

PAZARLAMA ŞEFİ- Fakat, bahsettiğiniz sanatçı, Mismis Parfüm Şirketi'nin reklâmını yaptırmak için, teklif ettiğimiz ücreti az buluyor...

MÜDÜR- O halde, halkın en az onun kadar tuttuğu, en az onun kadar sevdiği, yeni sivrilen, başka bir sanatçıyı bulmak gerek bu iş için... Kim var böylelerinden?

PAZARLAMA ŞEFİ- Tanju Tekerlek var efendim...

MÜDÜR- Derhal görüşün menajeriyle. Eğer kabul ederse, Mismis Parfüm Şirketi'nin reklâm kampanyasını, Tanju Tekerlek'le açar ve derhal reklâm filmlerinin çekimine girişiriz...

PAZARLAMA ŞEFİ- Başüstüne efendim...

Pazarlama şefi, başıyla müdürü selâmlayarak, odadan dışarı çıkar.

50. ZÜHTÜ'NÜN EVİ (Da-Ge) Hurşit, Alev, Zühtü

Hurşit ile Alev, divanda oturmaktadırlar. Bu sırada kapı açılır ve Zühtü içeri girer. Kendini bir koltuğa atar.

ZÜHTÜ- Dünyada senin kadar şanslı, ikinci bir insan daha görmedim Tanju'cuğum...

HURŞİT- Yine ne var ki?..

ZÜHTÜ- Bugün bir reklâm filmi anlaşması yaptım senin adına... Yarımşar dakikalık, beş adet reklâm filmi için, çok iyi para alacaksın...

HURŞİT- Ne reklâmıymış bu?..

ZÜHTÜ- Parfüm reklâmı...

Hurşit yüzünü buruşturur.

HURŞİT- Bu işi kabul etmeseydik olmaz mıydı?

ZÜHTÜ- İlahi Tanju'cuğum... Bugün piyasanın en zengin sanatçıları, çeşitli reklâm filmlerinden şimdiki durumlarına gelmişlerdir... Bu fırsat kaçar mı hiç?..

Zühtü, büfeye doğru yürüyüp,
büfeden bir bardak alır ve
bardağını içkiyle doldurur.
Sonra gelip, Hurşit'in karşısında
durur.

ZÜHTÜ- Evet, Tanju'cuğum... Kadehimi yine senin şerefine kaldırıyorum... Senin muhteşem yarınlarının şerefine...

Hurşit, durgun durgun Zühtü'ye
bakar. Zühtü içkisini yudumlar.

51. OTEL RESEPSİYONU (Da-Gün) Abdülrezzak, Rukiye, Emine, Otelci, Kâtip

Hurşit'in daha önce kaldığı otelin
resepsiyonunda, otelci ile kâtip
oturmaktadırlar. Abdülrezzak,
Rukiye ve Emine, otelin üst kat
merdivenlerinden inerler. Abdülrezzak,
otelciye yaklaşarak, anahtarı verir.
Otelci, onları aşırı bir nezaketle
selâmlar.

OTELCİ- Günaydın efendim, hayırlı sabahlar olsun... Otelimizden memnunsunuzdur inşallah?..

ABDÜLREZZAK- Şimdilik bir şikâyetimiz yok...

OTELCİ- Acaba, daha çok kalacak mısınız?..

ABDÜLREZZAK- Henüz belli değil. Daha doğrusu, oğlumu arıyorum da, onu bulup bulamamama bağlı...

OTELCİ- Oğlunuz kayıp mı?

ABDÜLREZZAK- Kayıp değil ama, üç gündür aşındırmadığım kapı kalmadığı halde, bir türlü onunla görüşmek kısmet olmadı...

OTELCİ- Yaaa... Efendim, İstanbul büyük şehir. Geleni gideni belli değil. İstanbul'un sokaklarından altın akıyor diye duyunca, koşup geliyorlar. Mamafih, yanınızda oğlunuzun bir resmi filân varsa, belki size yardımcı olabilirim...

Abdülrezzak, cebinden Hurşit'in bir fotoğrafını çıkararak, otelciye uzatır.

ABDÜLREZZAK- Bir bak bakalım, tanıyabilecek misin?

Otelci fotoğrafa bakar. İrkilir.

OTELCİ- Aman efendim, aman efendim, kim tanımaz ki sizin oğlunuzu?.. Tanju Bey'i tanımamamıza imkân var mı?..

ABDÜLREZZAK- Tanıyor musunuz?

OTELCİ- Sade biz değil, bütün memleket tanır Tanju Bey'i... Kendileri ilk İstanbul'a gelişlerinde, bizim otelimizde kalmışlardı. İkinci kat, onbeş numarada...

Kâtip, gözlerini kırpıştırarak, söze karışır.

KÂTİP- Hatta, o zamanlar, Hurşit adını kullanıyorlardı... Otel defterimizde bile, hâlâ kaydı vardır...

ABDÜLREZZAK- Tanju veya Hurşit... Şu anda, nerede bulabilirim kendisini?..

Kâtip, bilgiç bilgiç Abdülrezzak'a bakar.

KÂTİP- Bunu bilmeyecek ne var?.. Bütün gazeteler yazdı, bugün Tanju Bey'in Beyoğlu'ndaki bir plâtoda, reklâm filminin çekimine başlayacağını...

ABDÜLREZZAK- Emin misin bundan?..

KÂTİP- Elbette eminim...

Abdülrezzak, Hurşit'in fotoğrafını otelciden alır. Abdülrezzak, Rukiye ve Emine, hızla otelin kapısından dışarı çıkarlar.

52. FİLM PLÂTOSU (Da-Gün) Hurşit, Zühtü, Alev, Set Ekibi, Abdülrezzak, Rukiye, Emine

Set ekibi, reklâm filminin bir plânının çekimi hazırlıkları içindedir. Hurşit'in üzerinde, payetlerden işlenmiş, parlak pullu bir elbise ile yakası açık bir gömlek vardır. Yüzü makyajlıdır. Rejisör Zühtü, Hurşit'e mizansenini tarif etmekle meşguldür. Alev ise, bir kenara çekilmiş, provaları seyretmektedir.

ZÜHTÜ- Anlaştık, değil mi Tanju'cuğum?.. Ben "Motor" der demez, Mismis Parfümü'nü göğsüne sıkacaksın. Sonra aniden kamerayı görüp, duraklayacaksın. Gözlerin objektife bakacak... Başınla selâm verip, sözlerine başlayacaksın...

HURŞİT- Anlaştık...

Zühtü, set ekibinden birine döner.

ZÜHTÜ- Tazeleyin, Tanju Bey'in makyajını...

Ekipten biri, Hurşit'in yanına yaklaşıp, biraz daha pudra sürer yüzüne. Zühtü, Hurşit'i tepeden tırnağa kadar kontrol eder.

ZÜHTÜ- Tamam... Herkes alsın yerini... Yakın lâmbaları...

Lâmbalar yanar. Asistan, kameranın önüne doğru gelerek, klâketi verir. Zühtü son bir defa daha, etrafına bakınır. Sonra kameramana döner.

ZÜHTÜ- Hazır mısınız?.. Herşey tamam mı?.. Evet, çekiyoruz... Bir... İki... Üç... Motor...

Kamera çalışmaya başlar. Herkes nefesini tutmuştur âdeta. Hurşit, elindeki parfümü göğsüne sıkar. Sonra durur. Başıyla selâm verir.

HURŞİT- Merhabaaa, benim canımdan çok sevdiğim, biricik seyircilerim. Hepinizi teker teker, en derin sevgi ve hürmetlerimle, yürekten selâmlarım, efendim... Burada sizlere, kışkırtıcı, çıldırtıcı bir parfümden sözetmek istiyorum... Mismis Parfümleri, tüm erkeklerin dostu, onların canlılık kaynağı, aşk hayatımızın güvencesidir... Ben de Mismis Parfümleri kullanıyorum... Ohhh, sefam olsun...

Bu sırada, Abdülrezzak, Rukiye ve Emine, plâtonun kapısından içeri girmiş, Hurşit'i büyük bir şaşkınlık

içinde seyretmektedirler. Rejisör Zühtü, kameramana döner.

ZÜHTÜ- Stop...

Alev, Hurşit'in yanına doğru koşarak, Hurşit'i öper.

ALEV- Seni tebrik ederim Tanju'cuğum... Fevkalâdeydin...

Zühtü de, Hurşit'in yanına doğru koşar.

ZÜHTÜ- Büyük başarı... Tebrikler Tanju'cuğum... Bundan iyisi olamazdı...

Abdülrezzak, Rukiye ile Emine'nin şaşkın bakışları arasında, ağır ağır Hurşit'e doğru yürür.

ABDÜLREZZAK- Ailemizin yüz karası... Şu anda bileklerimi kesseler, bir damla kanım akmaz... Rezil ettin bizi ele güne...

Hurşit başını kaldırınca, Abdülrezzak ile karşılaşır.

HURŞİT- Baba...

ABDÜLREZZAK- Sus, baba deme bana...

Hurşit, Rukiye ile Emine'yi de görür.

HURŞİT- Anne... Emine...

ABDÜLREZZAK- Onların adını alma ağzına... O temiz insanları da kirletmeye hakkın yok.

Hurşit, Abdülrezzak'ın ellerine sarılır.

HURŞİT- Ver elini öpeyim baba...

Abdülrezzak elini çeker.

ABDÜLREZZAK- İstemez... Bir ayna bul da, bak şu haline bir kere...

Abdülrezzak, küçük bir cep aynası çıkarıp, Hurşit'in yüzüne tutar.

ABDÜLREZZAK- Bak, bak da, tanıyabilecek misin Abdülrezzak'ın oğlu Hurşit'i... Bak da, kendin karar ver...

Hurşit ağlamaklıdır. Cep aynasından, yakın plânda, dolu dolu olan gözleri görülür. Elini yüzüne atar ve gözyaşlarıyla, yüzündeki film makyajı birbirine karışır. Abdülrezzak aniden çökmüştür sanki.

ABDÜLREZZAK- Ben oğlumu almaya, icap ederse, saçından tutup, sürüye sürüye köye götürmeye gelmiştim buraya...

Ama, görüyorum ki, buna ihtiyaç kalmamış... Benim oğlum ölmüş... Abdülrezzak'ın oğlu Hurşit ölmüş...

Rukiye, ağlaya ağlaya Hurşit'e sarılmak ister. Abdülrezzak mani olur.

ABDÜLREZZAK- Ağlama kadınım, ağlama hayat yoldaşım... Bizim oğlumuz yaşamıyor artık... Parfümü de yerin dibine batsın, kendi de...

Emine, gözyaşlarını silerek, gelip Hurşit'in tam karşısında durur.

EMİNE- Ben de yavuklumu görmeye, ona ciğerlerine işleyecek, iki lâf söylemeye gelmiştim buraya... Ama, yanlış yere gelmişim... Benim yavuklum yok burada... Benim yavuklum, tam bir köy erkeğiydi. Elleri nasırlıydı... Buram buram toprak kokardı, oje değil... Zaten elleri ojeli bir erkek, bana erkeklik yapamaz...

Emine, Abdülrezzak'a döner.

EMİNE- Gidelim baba, ne olur, gidelim buralardan... İçim karardı aniden... Yalvarırım, bir an evvel köyümüze dönelim...

Abdülrezzak, Rukiye ve Emine,

plâtodan dışarı çıkarlar. Ortalığa bir ölüm sessizliği hakim olmuştur. Hurşit, bir süre olduğu yerde heykelleşmişcesine kalakalır. Gözlerinden akan yaşlarla, yüzündeki boya birbirine karışarak, suratını bir ressamın paletine çevirmiştir âdeta. Zühtü, çekine çekine yanına sokulur.

ZÜHTÜ- Ne olur, kendine gel Tanju'cuğum... Herşey unutulur zamanla...

Alev, Hurşit'in omuzuna yaslanır.

ALEV- Üzme kendini Tanju'cuğum. Hepimiz sanat için, ne fedakârlıklara katlanmışızdır bunca zaman...

Hurşit cevap vermez. Sırtındaki ceketi çıkararak, ceketinin astarıyla, ağır ağır yüzünü temizler. Sonra ceketi yere fırlatarak, plâtonun kapısına doğru yürür. Ve kapıyı açıp dışarı çıkar. Zühtü ile Alev birbirleriyle bakışırlar.

ZÜHTÜ- Nereye gidiyor bu?

ALEV- Bilmem...

Zühtü, plâtodakilere döner.

ZÜHTÜ- Set paydos...

Zühtü ile Alev, Hurşit'in
peşinden dışarı fırlarlar.

53. SOKAK (Ha-Gün) Hurşit, Zühtü, Alev

Hurşit, yürüyerek Zühtü'nün evine
doğru yol alır. Evin önüne gelince,
bir an durarak, etrafına bakınır.
Sonra anahtarıyla kapıyı açarak,
içeri girer. Zühtü ile Alev de,
Hurşit'in peşinden koşarak eve
dalarlar.

54. ZÜHTÜ'NÜN EVİ (Da-Gün) Hurşit, Zühtü, Alev

Hurşit eve girince, kendi yattığı
odanın kapısına doğru yürür.
Kapıyı açıp içeri girdikten sonra,
oda kapısını kilitler. Zühtü ile Alev
kapının dışında, soran gözlerle
birbirlerine bakakalırlar. Zühtü
daha fazla sabredemeyerek,
kapıyı vurur.

ZÜHTÜ- Tanju... Tanju, aç kapıyı... Meraklandırma bizi...

Alev de kapıyı tıkırdatır.

ALEV- Haydi Tanju'cuğum, ne zevk alıyorsun bizleri üzmekten...

ZÜHTÜ- Yarın herşeyi unutur gidersin...

ALEV- Ufacık bir olayı, bu kadar büyütmeye değer mi?..

ZÜHTÜ- Sen artık buraların insanısın. Unut köyünü...

ALEV- İsim yapmış bir sanatçısın... Koskoca Tanju Tekerlek'sin sen...

Odanın kapısı açılır. Hurşit kapının ağzında durmaktadır. Üzerine köyden gelirken giydiği elbiselerini giymiştir. Bir elinde sazı, diğer elinde tahta bavulu vardır. Yutkunarak, Zühtü ile Alev'in yüzlerine bakar.

HURŞİT- Yanıldınız dostlarım... Tanju Tekerlek değil, bundan sonra Hurşit Tekerlek'im ben... Meşhur tekerlekçi, Abdülrezzak Tekerlek'in oğlu, Hurşit Tekerlek...

Zühtü, heyecanla Hurşit'in koluna yapışır.

ZÜHTÜ- Tanju, bu ne hal?.. Saçmalıyorsun sen...

Alev, Hurşit'e sarılarak, başını onun omuzuna yaslar.

ALEV- Hastasın sen... Bir bunalım geçiriyorsun besbelli...

Hurşit onlardan sıyrılarak, yürümeye başlar. Zühtü çaresiz çaresiz Hurşit'in arkasından bakar.

ZÜHTÜ- Reklâm filminden alacağın parayı düşün...

ALEV- Şöhretini, seni bekleyen parlak istikbali düşün...

ZÜHTÜ- Tam zirveye doğru giderken, bu yaptığın çılgınlık değil de ne?..

Hurşit, yürümesine devam eder.

ALEV- Bir köy kızı için değer mi herşeyi yüzüstü bırakmaya?.. Ben onu unuttura-maz mıydım sanki sana?

ZÜHTÜ- Önünde zaman varken, geri dön Tanju... Sonra başını taşlardan taşla-ra vurursun...

ALEV- Senin yerinde olabilmek için, can atan yüzbinlerce insan var... Son piş-manlık fayda etmez...

Hurşit, sokak kapısının yanına kadar gelmiştir. Tam kapıyı açıp çıkacağı anda, Zühtü son bir gayretle kendisine yetişir.

ZÜHTÜ- Hiçbir şeyi düşünmüyorsun, bari seyircilerini düşün. Birlikte yapacağımız sanat filmlerini düşün.

Hurşit, kapının ağzında durup, Zühtü'nün suratına bakar. Acı bir gülümseme yalayıp geçer yüzünü.

HURŞİT- Sanat mı?.. Hangi sanattan bahsediyorsun Zühtü'cüğüm?..

Zühtü olduğu yerde kalakalır. Hurşit, kapıyı açıp, dışarı çıkar.

55. CADDE (Ha-Gün) Hurşit

Hurşit caddede yürümektedir. Üzerindeki, köyden gelirken giydiği elbise, bambaşka bir güzellik vermiştir ona. Bir eliyle bavulunu, diğer eliyle de sazını taşımaktadır. Dalgındır, fakat huzurludur. Caddenin uğultusuna, sağından solundan

geçen vasıtalara, aldırış etmeden yol boyunca ilerler. Hurşit'in yürüyüşü, çeşitli eğimli plânlarla verilir. Resmin üzerinde, kafa sesi vardır.

HURŞİT- (Ses) Yok Hurşit, yok... Bu işler sana göre değil. Burada benliğinden çıkıyor insan... Bak, Hurşit, adın bile değişti de, Tanju oldu...Burada, herşey suni, herşey sahte, herşey yapmacık... Önce, ecdat yadigârı soyadınla alay ediyorlar. Sonra o soyadı, afişlerin en üstüne yazılınca alkışlıyorlar... Türkülerin bile tadı yok burada... En fazla bağırıp çağıran türkücüye, en iyi türkücü, en acayip kılıklara giren, şarkıları en fazla bozarak söyleyen şarkıcıya, en iyi şarkıcı deniyor... Film çeviriyorsun, ne kadar çok saçmalık, ne kadar çok mantıksızlık yaparsan, o kadar çok alkışlanıyorsun... Riyakârlık, yağcılık almış yürümüş. Peştemalla adam kovalıyorsun, kahraman olup çıkıyorsun... Yok Hurşit, yok... Bu işler sana göre değil...

Hurşit caddenin nihayetinde gözden kaybolur.

56. HAYDARPAŞA GARI (Ha-Gün) Hurşit, Hurşit'in Benzeri, Dilenci

Hurşit bir elinde tahta bavulu, diğer elinde eski sazı olduğu halde, garın merdivenlerini ağır ağır tırmanmaktadır. Bu sırada, yolcularla birlikte, Haydarpaşa Garı'nın kapısından, giyinişiyle, hareketleriyle Hurşit'e tıpatıp benzeyen bir adam çıkar. Onun da elinde, tahta bir bavul ile eski bir saz vardır. Köyden geldiği her halinden belli olmaktadır. Gözleriyle, birşeyler sorabileceği birini arar etrafta. Kör dilencinin yanına yaklaşıp, cebinden çıkardığı bir kartı, dilenciye uzatır.

HURŞİT'İN BENZERİ- Bu adresi, bana tarif eder misin ağam?..

Dilenci önce kızar. Sonra karta bakar.

DİLENCİ- Oooo, Aksaray'da bir otelin adresi bu... Vapurla karşıya geçeceksin... Oradan Aksaray'a gideceksin. Aksaray'da kime sorsan gösterirler...

Hurşit'in benzeri, başıyla selâm
vererek, kartı alıp, yürümeye
başlar. Hayretle sağına soluna
bakınarak ilerlerken, sırtında
gaz tenekeleri taşıyan bir hamala
çarpar. Hamalla birlikte, merdi-
venlerden aşağı yuvarlanırlar.
Hurşit, benzerine bakar. Buruk bir
gülümseme gelip geçer yüzünden.
Sonra yoluna devam ederek,
merdivenleri çıkıp, garın kapısından
içeri girer. Final müziği başlar.
Resmin üzerinde "Son" yazısı çıkar.

SON

DÜNYAMI YIKMASAYDIN

Senaryo: OĞUZ GÖZEN

**GÜNEŞ FİLM TARAFINDAN 1982 YILINDA,
YAZARININ YÖNETMENLİĞİNDE
ÇEKİLMİŞTİR.**

1. KÖPRÜ ÜZERİ (Ha-Gün) Mustafa

Mustafa, solmuş bir kıyafetle,
elinde bavulu olduğu halde,
köprü üzerinde yürümektedir.
Resmin üzerinde, kafa sesi vardır.

MUSTAFA- (Ses) İstanbul'a ilk adımı mı attığımda, yirmi liram vardı cebimde. İlk defa gördüğüm, toprağına ayak bastığım bu yerde, ne bir yakınım bulunmaktaydı, ne de bir akrabam... Geldiğim yerin hareketliliği, canlılığı ilk bakışta ürkütmüştü beni. Ne yalan söyleyeyim, bir ara geldiğim gibi dönmeyi bile düşünmüştüm... Bulunduğum toprakları, koskoca bir arı kovanına benzetmiştim. Bu öyle bir kovandı ki, binlerce, yüzbinlerce arı, bütün bir gün boyunca dolaşıyor, oradan oraya uçuşuyor ve vızıltıları etrafı kaplıyordu... Bilmediğim tek şey, bu arıların geceleri uykuya yatıp yatmadığıydı. Bir kısmının geceleri de uyumadığını, sonraları öğrenecektim... Köprüden geçerken, memleketimden gelirken üzerime aldığım bir kart geldi aklıma...

2. YAZIHANE (Da-Gün) İhsan, Mustafa, Niyazi

İhsan masasında oturmaktadır.

Bir elindeki karta, bir karşısında durmakta olan Mustafa'ya bakar. Adamı Niyazi de odadadır.

İHSAN- Adın ne senin?

MUSTAFA- Mustafa efendim...

İHSAN- Demek seni Murat Bey gönderdi?.. Memleketlimsin ha...

MUSTAFA- Evet efendim...

İHSAN- Bu iş oldukça zor...

MUSTAFA- Beceririm...

İHSAN- Fedailiğin ne olduğunu biliyor musun?

MUSTAFA- Çalışmaya mecburum. Fedailiğin de ne olduğunu biliyorum...

İHSAN- İşe alındın... Paran var mı?

MUSTAFA- Hayır...

İHSAN- Niyazi sana para verip, işini izah eder. Çıkabilirsin...

MUSTAFA- Sağolun efendim... Sağolun...

3. GAZİNO KAPISI (Ha-Gün) Mustafa, Niyazi

Mustafa ile Niyazi, gazinonun
dış kapısından çıkarlar.
Mustafa, Niyazi'ye döner.

MUSTAFA- Şimdi serbest miyim?..

NİYAZİ- Evet... Akşama kadar serbestsin... Gez, dolaş, bu arada alışveriş et. Üstünü başını bir çeki düzene koy...

MUSTAFA- Sağolun...

4. YAZIHANE (Da-Gün) İhsan, Niyazi

İhsan, sıkkın sıkkın karşısındaki
Niyazi'yi süzer.

İHSAN- Demek öyle... Gene Hikmet azıtmaya başladı...

NİYAZİ- Durum onu gösteriyor...

İHSAN- Nasıl yapacağız şimdi?

NİYAZİ- Buna sizin karar vermeniz lâzım...

İHSAN- O halde, onların yaptığını aynen iade edeceğiz...

NİYAZİ- Ben arkadaşlara haber vermeye gidiyorum.

İHSAN- Çocukların hepsi tedbirli olsunlar... Sakın taşkınlık yapmayın...

NİYAZİ- Pekalâ...

İHSAN- Şu yeni geleni de aranıza alın, denemiş olursunuz...

NİYAZİ- Olur şef, deneyelim...

5. ARSA (Ha-Gün) Niyazi, Mustafa, Adamlar

Niyazi ve beş altı adam, boş bir arsaya giren minibüsten aşağı atlarlar. Mustafa da, adamların arasındadır. Niyazi, Mustafa'ya döner.

NİYAZİ- Sadece onlara bir ders vermeye geldik, tamam mı?...

MUSTAFA- Tamam...

NİYAZİ- Taşkınlık etmek yok...

MUSTAFA- Anladım...

6. YAZIHANE (Da-Gün) İhsan, Mustafa

İhsan masasının başında, Mustafa'yı memnunlukla süzmektedir. İçki doldurduğu bardaklardan birini, Mustafa'ya uzatır.

İHSAN- Bizim aptalların içinde, tek yara almayan sensin...

MUSTAFA- Kendimi korumasını iyi bilirim.

İHSAN- Bundan sonra, benim muhafızım olacaksın... Şimdi bunu kutlayalım...

7. GAZİNO KAPISI (Ha-Gün) Mustafa, Üç Adam, Niyazi

Üç adam, gazinonun kapısına doğru süzülürler. Mustafa kapıdan dışarı çıkarken, adamlardan biri silâhını Mustafa'nın alnına dayar.

1. ADAM- İhsan Bey'e bir mesajımız var. Kapıyı aç ve çekil kenara...

MUSTAFA- Mesajınız neyse, bana söyleyin. Ben iletirim İhsan Bey'e...

2. ADAM- Sen kimsin ki, sana söyleyelim lan...

3. ADAM- Kendini önemli biri mi sanıyorsun?..

Mustafa aniden adamın silâhlı eline vurur. Silâh düşer. Mustafa, adamın bacak arasına sıkı bir tekme atar. Diğerleri şaşırırlar.

Mustafa, 2.Adam'ın suratına
yumruğunu savurur. Yerdeki
silâhı alır. Adamlar panik halinde
kaçarlar. Gazinoya doğru gelmekte
olan Niyazi, olanları görmüştür.
Keyifle Mustafa'yı izler.

8. YAZIHANE (Da-Gün) İhsan, Niyazi

İhsan, memnun memnun
Niyazi'ye bakar.

İHSAN- Yeni gelen müthiş diyorsun ha...

NİYAZİ- Öyle...

İHSAN- Eee, ne de olsa memleketlim... Onu biraz daha üst düzey işlerde deneyelim...

NİYAZİ- Olur şef, nasıl isterseniz...

9. ÇEŞİTLİ MEKÂNLAR (Da-Ge) Mustafa, Adamlar

Geçmeli resimlerle, Mustafa'nın
teşkilât içinde yükselmesi gösterilir.
Mustafa kumarhane basmakta,
pavyon dağıtmakta, kanunsuzlardan
haraç almaktadır. İsmi gittikçe
yeraltı âleminde duyulmaktadır.
Fonda müzik vardır.

10. AĞAÇLIK (Da-Gün) İhsan, Niyazi

İhsan ile Niyazi, ağaçlık bir
yerde dolaşmaktadırlar.

İHSAN- Vay, vay, vay... Bizimki kısa zamanda âlemin korkulu rüyası haline geldi, öyle mi?..

NİYAZİ- Öyle...

İHSAN- Mustafa'yı yalnız bırakma Niyazi. Hayat boyu yanında ol...

NİYAZİ- Olur...

11. ODA (Da-Ge) Mustafa

Mustafa, odasında yatağına uzanmış
düşünmektedir. Tedirgindir.

12. YAZIHANE (Da-Gün) İhsan, Niyazi

İhsan yazıhanesinde sinirli sinirli
dolaşmaktadır. Bir ara durup,
Niyazi'nin yüzüne bakar.

İHSAN- Hay Allah... Bu Süslü Hikmet ile, eninde sonunda ben, kötü bir şekilde kapışacağım.

NİYAZİ- İstersen şef, onu kımıldayamaz

hale getirelim...

İHSAN- Bu benim işim... Onunla hesaplaşmak, bana ait bir mesele. Siz bu kavgaya katılmayacaksınız... Senelerden beri bu anın gelmesini bekliyorduk. Hem o, hem ben... Bana birşey olursa, teşkilâtın devamı için, işi Mustafa üzerine alacak...

Niyazi burkulmuştur.
Yutkunur.

NİYAZİ- Acaba kabul eder mi?

İHSAN- Ben onu ikna ederim...

NİYAZİ- Kararınız yerinde şef...

İHSAN- Mustafa'ya, beni görmesini bildir...

NİYAZİ- Başüstüne...

13. DENİZ KENARI (Ha-Gün) İhsan, Mustafa

İhsan ile Mustafa, deniz kenarında
yürürler. İhsan, Mustafa'yı durdurur.

İHSAN- Seninle ciddi bir meseleyi konuşmak istiyorum Mustafa...

MUSTAFA- Sizi dinliyorum şef...

İHSAN- Bu teşkilâtı, bin bir güçlükle bu

hale getirdim... Onun dağılmasını istemiyorum.

MUSTAFA- Siz işin başında olduktan sonra, neden dağılsın şef?..

İHSAN- Ben sizin başınızda olmasam da dağılmayacak... O zaman bu işi sen üzerine alacaksın...

Mustafa şaşırır.

MUSTAFA- İyi ama, bu hak Niyazi'nin değil mi?

İHSAN- Niyazi düşüncesizdir... Sinirlendiği zaman kontrolsüz bir insan olur... Ama sen öyle değilsin. Önemli vasıflara sahipsin. Teşkilâtın yönetimini sana bırakıyorum... Noter, bazı malların tarafına geçtiğini gösteren evrakı hazırladı. Bir ara uğrayıp, onları imzalayacağız...

14. YAZIHANE (Ha-Gün) İhsan, Mustafa

İhsan yazıhanesinde telefonla konuşmaktadır. Mustafa konuşulanları, büyük bir üzüntü içinde dinler.

İHSAN- Alo... Hikmet'i istiyorum... Ben İhsan... Senelerden beri tasarladı-

ğım birşey var Hikmet. Bunu tahmin ediyorsundur... Haklısın... Bu böyle sürüp gitmez artık... Birimizin ortadan çekilmesi lâzım... Tamam. Bir saat sonra dediğin yerde... Hoşçakal...

İhsan telefonu kapatır.

Mustafa hüzünlüdür.

MUSTAFA- Sizin bu yaptığınız çılgınlık... Ya yalnız gelmezse?..

İHSAN- Hiç de değil. Hikmet erkek adamdır. Verdiği sözü tutar... Yıllarca önce basit bir pavyonda, birlikte çalışırdık Hikmet'le... Yatacak yerimiz olmadığı için de, pavyon localarında uyurduk. Bir lokma ekmeği, birlikte paylaştığımız günler olmuştur onunla... Aradan yıllar geçti... Büyük şehir çarkı, onu bir tarafa attı, beni bir tarafa... Birbirimizin can düşmanı yaptı bizi... Ama yine de Hikmet'e olan inancım devam eder... Neyse, onunla karşılaşacağımız yerden beşyüz metre uzakta duracaksın... Sakın onunla aramda olan bu işe karışmaya kalkma. O zaman, külâhları değişiriz...

MUSTAFA- Karışmam şef...

İHSAN- Haydi gidelim...

15. AĞAÇLIK (Ha-Gün) İhsan, Mustafa

İhsan ile Mustafa, ağaçların arasından ilerlerler. İhsan büyük bir ağacın dibinde, Mustafa'yı durdurur.

İHSAN- Dünyanın en güzel atasözlerini atalarımız söylemişler... İşte onlardan bir tanesi: "Su testisi, su yolunda kırılır." Şimdi ya benim, ya da Hikmet'in hayat testisi kırılacak. Sen burada kalacaksın.

Mustafa, başını öne eğer.
Gözleri dolu doludur.

MUSTAFA- Şef..

İhsan eliyle "sus" işareti yapar.
Mustafa başını kaldırır.

MUSTAFA- İyi şanslar şef...

16. ARSA (Ha-Gün) Hikmet, İhsan, Polis Şefi, Polisler

Hikmet boş bir arsada, İhsan'ı beklemektedir. İhsan uzaktan görünür. Yürüyerek Hikmet'e yaklaşmaktadır. İyice yaklaşınca, durup birbirlerini süzerler.

HİKMET- İyi misin Balyoz?..

İHSAN- Çökmüşsün Süslü...

HİKMET- Haklısın. Böyle kazanç yaramıyor insana... Sen de kalınlaşmışsın İhsan...

İHSAN- Rakıdan... Rakı beni bu hale soktu...

Bir iki adım daha atarlar birbirlerine.

HİKMET- Beni fazla ıstırap çekmeyecek bir yerimden vur.

İHSAN- Sen de fazla çektirme bana...

HİKMET- Başlıyor muyuz?

İHSAN- İyi olur.

İkisi de aniden silâhlarına sarılırlar. İki silâh aynı anda patlar. Fakat yere yıkılan İhsan, ayakta kalan ise Hikmet olmuştur. Hikmet, İhsan'ın başucuna diz çöker. Onu kucaklayarak, başını doğrultur. İhsan son nefesini vermek üzeredir. Acıyla Hikmet'e bakar.

İHSAN- Fazla acı çekmeyeceğim...

HİKMET- Güle güle Balyoz...

İHSAN- Şansın hep bugünkü gibi olsun...

Hikmet yutkunur. Cevap vermez. İhsan'ın başı yana düşer. Ölmüştür. Hikmet onu yere yatırır. Eğilip gözlerini kapatır. Sonra ayağa kalkarak, isyanla haykırır.

HİKMET- Neden çocukluğumuzdaki gibi, iki iyi arkadaş olarak kalmadık, neden?.. Lânet olsun böyle kadere... Lânet olsun...

Bu esnada, çevreyi polis düdükleri kaplar. Hikmet, etrafını polislerle sarılmış olarak bulur. Polis şefi, Hikmet'e doğru yürüyerek, elindeki kelepçeyi onun bileklerine geçirir. Polislere döner.

ŞEF- Götürün...

17. YAZIHANE (Da-Ge) Mustafa

Yazıhanenin kapısı yavaşça aralanır. Mustafa, yıkılmış bir halde içeri girer. İhsan'ın

koltuğuna, masasına bakar. Gözleri yaş doludur. Bu sırada telefon çalmaya başlar. Mustafa irkilir. İstemeye istemeye telefonu açar.

MUSTAFA- Ben Mustafa... Evet, evet, biliyorum... Bundan sonra emirleri benden alacaksınız... Patlamayın be, geliyorum.

Mustafa, telefonu kapatır ve masaya kapanır.

18. UÇURUM KENARI (Ha-Gün) Aysel, Mustafa

Aysel uçurumun kenarında durmuş, gözleri büyüyerek aşağılara bakmaktadır. Umutsuz ve perişan bir haldedir. Bu sırada, otomobiliyle oradan geçmekte olan Mustafa, durumu görerek arabasından aşağı atlar ve koşup Aysel'i kolundan yakalar.

MUSTAFA- Çıldırdınız mı siz?

AYSEL- Bırakın beni, bırakın...

MUSTAFA- İnanın bana, hiçbir derdin devası ölüm değildir... Gelin benimle...

19. ÇAY BAHÇESİ (Ha-Gün) Aysel, Mustafa

Mustafa ile Aysel, bir çay bahçesinde oturmuşlardır. Aysel biraz açılmış gibidir.

MUSTAFA- Nasıl, açıldınız mı?

AYSEL- Hı hı...

MUSTAFA- Şimdi söyleyin, neden canınıza kıymak istediniz bakalım?..

Aysel cevap vermez. Ağlar.

MUSTAFA- Bir aşk mı sizi bu karara sürükleyen?.. Anladım, cevap vermek istemiyorsunuz. Cevap vermeye de mecbur değilsiniz zaten... Sakın, sakın, sakın... Yeniden ağlamak yok... Sahi, sizin bir idealiniz yok muydu hayatta?..

AYSEL- Yok...

MUSTAFA- Kiminiz kimseniz var mı?..

Aysel hıçkırır.

MUSTAFA- Anlaşıldı, bu soruma da cevap vermek istemiyorsunuz. Onu da geçelim bir kalem... Size bir uğraş bulmak lâzım zannımca. Meselâ resim yapmasını sever misiniz?..

AYSEL- Hayır...

MUSTAFA- Ya pul biriktirmesini veya kolleksiyon filân yapmasını?..

AYSEL- Hayır...

MUSTAFA- Müzik... Müzikten hoşlanır mısınız?..

AYSEL- Bir zamanlar...

MUSTAFA- Evet, devam edin, bir zamanlar?..

AYSEL- Bir zamanlar sesimin güzel olduğunu söylerlerdi de...

Mustafa cebinden kartvizitini
çıkararak, Aysel'e uzatır.

MUSTAFA- Güzel... Şimdi sizi yeniden hayata bağlayacak birşeyler bulabildik demektir... Buyrun kartımı, yarın öğleden sonra, sizi yazıhanemde bekliyorum... Artık kalkabiliriz. Sizi de istediğiniz yere bırakabilirim... Yalnız önce söz verin bana. Yarınki randevunuza kadar, intihara teşebbüs yok... Söz mü?

AYSEL- Söz...

MUSTAFA- O halde gidelim...

20. YAZIHANE (Da-Gün) Mustafa, Adam, Aysel

Mustafa yazıhanesindedir.
Kapı vurulur. Bir adam içeri girerek, Mustafa'yı selâmlar.

ADAM- Şef, bir hanım geldi.

MUSTAFA- Pekalâ...

Adam dışarı çıkar, onun çıktığı kapıdan, Aysel çekinerek içeri girer.

AYSEL- Rahatsız etmiyorum ya?..

MUSTAFA- Ne münasebet. Hoş geldiniz... Buyrun, oturun...

Mustafa yer gösterir. Aysel oturur. Mustafa telefonun ahizesini kaldırır.

MUSTAFA- Pardon... Bir dakika...

Mustafa numaraları çevirir.
Ses gelince konuşur.

MUSTAFA- Alo... Sadık bey, siz misiniz?.. Sesini dinlemenizi istediğim bir hanım var da... Çok teşekkür ederim üstadım... Neticeyi akşam görüşürüz... Oldu... Teşekkürler...

Mustafa telefonu kapatır.
Keyifle arkasına yaslanır.

21. ARSA (Ha-Gün) Mustafa ve Adamları, Arif ve Adamları

Mustafa, yanında adamları olduğu halde, boş bir arsada ilerlemektedir. Biraz ileride, Mustafa'yı beklemekte olan Arif'in de yanında adamları vardır. Arif, Hikmet'in oğludur. Onun yerini almıştır. Karşı karşıya gelince, durup birbirlerini süzerler.

MUSTAFA- Bu sizin yaptığınız, anlaşmalara ihanet oluyor Arif... Baban senden daha titiz davranırdı bu konularda...

ARİF- Babam hapiste cezasını çekiyor, onu karıştırma... Olanların hesabını sormaya geldiyseniz, bırakalım çocuklar aralarında görüşsünler bu konuyu...

MUSTAFA- Nasıl istersen...

Mustafa ile Arif'in adamları, birbirlerinin üzerlerine yürürler.

22. EMNİYET AMİRLİĞİ (Da-Gün) Amir, Şef

Amir makamında, kısım şeflerinden biriyle konuşmaktadır.

AMİR- Mustafa ile Arif'in adamları, yine kımıldanmaya başladılar Selim...

ŞEF- Haklısınız efendim. Onları alevlen-

diren birşey olsa gerek..

AMİR- Bu vazifeyi sana veriyorum Selim. Onları adım adım takip et. Durumlarını da her an bana bildir...

ŞEF- Emredersiniz...

23. DENİZ KENARI (Ha-Gün) Mustafa, Aysel

Mustafa ile Aysel, deniz kenarında yürümektedirler. Aysel eskiye nazaran mutludur.

MUSTAFA- Nasıl gidiyor çalışmalar?

AYSEL- Çok iyi gidiyor...

MUSTAFA- Bak buna sevindim işte...

AYSEL- Herşey için binlerce teşekkürler. Yeniden hayata dönüşümü sana borçluyum Mustafa...

MUSTAFA- Bunu sil aklından. Bana hiçbir şey borçlu değilsin...

24. ÇEŞİTLİ MEKÂNLAR (Ha-Gün) Mustafa, Aysel

Mustafa ile Aysel, çeşitli mekânlarda gezerler. Onların gezmeleri geçmeli resimlerle verilir. Fonda müzik vardır.

25. İSKELE (Ha-Gün) Mustafa, Aysel

Mustafa ile Aysel, sandal iskelesinde durmuşlardır. Aysel, Mustafa'nın gözlerinin içine bakar.

AYSEL- Neden böylesine bir yaşantı içindesin Mustafa?

MUSTAFA- Anlatması uzun sürer...

AYSEL- Sürsün, ne olur anlat. Dinlemek istiyorum, bilmek istiyorum neden böylesine bir yaşantı içinde olduğunu?..

MUSTAFA- Sebebi gayet basit Aysel... Çocukluğum sefalet içinde geçti... Yamalı pantolon, yırtık ayakkabılarla okula gidip gelirdim. Çok utanırdım bu halimden. Gizli gizli ağladığım olurdu geceler boyu... Sonraları, gençlik yıllarımda, bir kıza aşık olmuştum. Daha doğrusu olduğumu sanmıştım... Kızın ailesi, çok fakir olduğumdan bana vermediler kızlarını... Ölmek istedim o anda... Açıkçası, ölüm çok geçti aklımdan. Ama sonraları zengin olmaya karar verdim. Zengin ve şöhretli... Ve sonunda oldum da...

26. MANZARALI YER (Ha-Gün) Mustafa, Aysel

Mustafa ile Aysel, manzaralı bir yerdedirler. Mustafa, sözlerini tamamlar.

MUSTAFA- İşte böyle, herşeyi biliyorsun... İhsan Bey öldü, Hikmet ise hapsi boyladı. Benim durumum ise ortada...

AYSEL- Çok heyecanlı bir yaşantın var Mustafa... Tıpkı bir roman gibi...

MUSTAFA- Öyle... Oldukça heyecanlıdır yaşantım. Ne gün, nerede, hayatımın son durağına geleceğim belli değildir...

AYSEL- Beni korkutuyorsun.

MUSTAFA- Ben o kadar korkunç bir insan mıyım?.. İleride şahane balık yapan bir lokanta var... Yanında da kocaman bir salata... Ne dersin?..

AYSEL- Allah derim...

27. KUMARHANE (Da-Gün) Arif ve Adamları

Arif ve adamları, kumarhanede toplanmış konuşmaktadırlar.

ARİF- Demek, Mustafa'yı bahsettiğin o kadınla birlikte gördün?..

1. ADAM- Evet şef...

ARİF- Sahilde başbaşa balık yiyorlardı ha... Bu güzel haber işte... Kadının kim olduğunu araştırdınız mı?

1. ADAM- Araştırdık... Mustafa, onu şarkıcı olarak yetiştiriyormuş. Kadının bir dediğini iki etmiyormuş...

ARİF- Yaaa, demek öyle?.. Anlaşılan, bu sefer sağlama hapı yuttu Mustafa...

2. ADAM- Anlayamadım şef?..

ARİF- Anlaşılmayacak birşey yok... Mustafa'nın şu sıralar bir kadına aşık olması, bizim için çok iyi oldu...

28. DENİZ KENARI (Ha-Gün) Mustafa, Aysel

Mustafa ile Aysel, deniz kenarında
bir sandala dayanmışlardır.

MUSTAFA- Pazartesi akşamı, sahneye ilk adımını atıyorsun Aysel...

AYSEL- Sahi mi Mustafa? Buna ne kadar sevindim bilemezsin?..

MUSTAFA- Senin sevinmen, beni de mutlu kılar...

AYSEL- O kadar heyecanlandım ki, söyleyecek söz bulamıyorum... Herşeyi sana borçluyum...

29. KUMARHANE (Da-Gün) Arif ve Adamları

Arif ve adamları, aynı
kumarhanede konuşmaktadırlar.

ARİF- Demek, Mustafa'nın sevdiği kadın, pazartesi akşamı sahneye adımını atıyormuş?..

2. ADAM- Evet şef... Mustafa o gece için, bütün basın mensuplarını da gazinosuna davet etmiş...

ARİF- Güzel... Ben dememiş miydim size, Mustafa'nın şu sıralarda aşık olması bizim işimize gelir diye... Pazartesi gecesi onların gazinosunda bir kavga çıkmasını istiyorum. Bu işte yeni adamlarımızı kullanacaksınız... Anlaşıldı mı?

1. ADAM- Anlaşıldı şef...

30. KULİS (Da-Ge) Mustafa, Niyazi

Mustafa gazino kulisindedir. Tek
başınadır. Duvarda Aysel'in afişi vardır.
Niyazi koşarak içeri girer. Telâşlıdır.

NİYAZİ- Salonda iki masa var ki, hadise çıkarmak için gelmişler âdeta... Her an bir pandomina kopabilir.

MUSTAFA- Bu fena haber işte... Mutlak Arif'in oyunudur...

NİYAZİ- Ne olacak şimdi?

MUSTAFA- Yapacak birşey yok... Bu gece Aysel'in sahneye çıkmaması lâzım... Sen içeri git. Çocuklar tetikte olsunlar... Ben de şimdi geliyorum...

NİYAZİ- Başüstüne...

Mustafa, duvardaki afişe bakar.
Kendi kendine mırıldanır.

MUSTAFA- Kısmetimiz gülmedi Aysel... Ben bunun hesabını sorarım Arif'e...

31. ARİF'İN EVİ ÖNÜ (Ha-Ge) Mustafa, Arif ve Üç Adamı

Arif, üç adamıyla birlikte evinden çıkmaktadır. Mustafa ile karşılaşınca şaşırır. Mustafa arabasına dayanmış bir vaziyette, onlara bakmaktadır.

MUSTAFA- Baban senden çok daha mert bir insandı Arif... Benim gazinomda hadise çıkarmaya kalkışmakla, yanlış bir iş yaptın...

ARİF- Bak Mustafa, zaten başımız kâfi derecede belâda... Etrafla hırlaşmayı, kısa bir süre için bıraktım ben...

MUSTAFA- Ne olsun istiyorsun?

ARİF- Benim birşey istediğim yok. Benden hırsını almak niyetindeysen, iştahını başka güne sakla... Haydi eyvallah...

Mustafa, arkasından seslenir.

MUSTAFA- Çok yakında görüşeceğim seninle...

32. EMNİYET AMİRLİĞİ (Da-Gün) Amir, Şef

Amir makamında oturmaktadır.
Kapı vurulur ve kısım şefi içeri
girer. Amir, ona bakar.

AMİR- Yeni haberler var mı?

ŞEF- Var efendim... Arif dün gece Mustafa'nın gazinosunda hadise çıkarmaya kalkışmış...

AMİR- Her iki tarafı da, sıkı sıkı kontrole devam et Selim. Gözden kaçırma... Bizim için mühim olan, aralarına yeni karışan adamları tesbit etmektir.

ŞEF- Anlıyorum efendim...

33. DENİZ KENARI (Ha-Gün) Mustafa, Aysel

Mustafa ile Aysel, deniz kenarında
dolaşmaktadırlar.

AYSEL- Hayatın beni üzüyor Mustafa... Yaşantını değiştirmeni istiyorum senden...

MUSTAFA- Ben de istiyorum sevgilim.

AYSEL- Seni anlayamıyorum... Hem paralı ve şöhretlisin, hem de...

MUSTAFA- Hem de karanlık bir insan değil mi?

AYSEL- Bir gün sana silâh mı, ben mi diye soracağım...

MUSTAFA- Her zaman sen... Haydi şimdi berberine git... Akşam Niyazi'yi gönderip, seni aldırırım, olur mu?..

AYSEL- Olur...

34. YIKINTI (Ha-Gün) Mustafa, Ali

Mustafa bir duvarın dibinde
ilerler. Şüpheli şüpheli etrafına
bakınır. Birden duvarın arkasından
fırlayan Ali, elinde silâhı olduğu
halde, karşısına dikilir.

ALİ- Dur... Bir adım daha atayım deme...

MUSTAFA- Kimsin?

ALİ- Telefonu eden bendim...Seni buraya çekip gebertmekti niyetim...

MUSTAFA- Çok iyi etmişsin... Ne duruyorsun o halde? Gör işini... Haydi, çeksene tetiği... Çeksene...

Ali, silâhını Mustafa'ya doğrultur.
Yüzü terlemiştir. Aniden sancılanarak,
elini kalbine götürür. Silâhı yere
düşer. Ali diz çöker.

ALİ- Hayır, hayır, yapamayacağım... Bu işler bana göre değil...

Mustafa, silâhı yerden alır.
Ali'yi kolundan tutup, ayağa kaldırır.

MUSTAFA- Sersem...

35. YAZIHANE (Da-Gün) Mustafa, Ali, Aysel

Ali, Mustafa'nın yazıhanesinde,
bir köşeye büzülmüş oturmaktadır.
Mustafa, karşısında ayakta durur.

MUSTAFA- Demek Arif kiraladı seni, beni öldürtmeye?..

ALİ- Evet... Paraya ihtiyacım vardı. Kandım ona... Ama şimdi çok iyi anlıyorum ki, adam öldürmek benim harcım değil...

Bu sırada kapı açılır. Aysel koşarak içeri girer. Heyecanla Mustafa'ya sarılır.

AYSEL- Mustafa, Mustafa... İyisin ya... Öldürmek istemişler seni öyle mi?..

MUSTAFA- Öyle Aysel...

AYSEL- Niyazi'den haberi alır almaz, doğru buraya koştum... Kimdi seni öldürmek isteyen, tanıyor musun?..

MUSTAFA- İşte bu adam...

Mustafa, parmağıyla Ali'yi işaret eder. Aysel dönüp bakar. Ali'yi görünce yüz hatları değişir. Ali'nin de yüzü, Aysel'i görünce allak bullak olmuştur. Belli belirsiz mırıldanır.

ALİ- Aysel...

36. AĞAÇLIK (Ha-Gün) Mustafa, Aysel

Mustafa ile Aysel, ağaçlık bir yerde yürümektedirler.

MUSTAFA- Artık konuşmanın zamanı geldi yavrum. Kimdi o adam? Seni hayatından bezdiren sebep neydi? Sen kimsin?.. Hiçbir şeyi saklamadan anlatmanı istiyorum senden...

AYSEL- Madem istiyorsun, anlatacağım Mustafa... Kimsem yok hayatta. Bir Allah'tan başka tabii..

Resim gittikçe flûlaşır. Aysel'in anlattıklarını perdede görmeye başlarız. (Flash back başı)

37. SOKAK (Ha-Gün) Aysel, İki Adam, Ali

İki kişi, Aysel'i çekiştirmektedir. Bu sırada, uzaktan Ali görünür. Adamlar, Aysel'i bırakıp kaçarlar. Ali, Aysel'e yardım eder. Resmin üzerinde, kafa sesi vardır.

AYSEL- (Ses) Bir firmada sekreter olarak çalışıyordum. Maaşım fazla değildi ama, geçinmeme yetiyordu... Bir gün patronumun istediği evrakı yazıhaneden alıp, patronumla randevulaştığımız yere götürürken, iki kişi saldırdı üzerime... Elimdeki çantayı alıp kaçmak istiyorlardı. Neyse ki, bu sırada oradan geçmekte olan Ali çıktı karşıma... Adamlar da emellerine ulaşamadılar...

Ali, Aysel'in üstünü başını silkeleyerek yürütür. Aysel'in ayağı burkulmuştur. Hafifçe topallamaktadır.

ALİ- Geçmiş olsun... Arzu ederseniz, bir eczaneye gidip, ayağınıza baktıralım...

AYSEL- Çantamdaki evrakın bir an evvel yerine gitmesi gerek. Patronumla randevu saatim geldi de geçiyor bile... Saat tam ikide, ilerideki parkta beni bekleyecekti...

ALİ- O halde, sizi patronunuza kadar ben götüreyim...

Ali, oradan geçmekte olan bir taksiye seslenir.

ALİ- Taksi...

38. YOL KENARI (Ha-Gün) Ali, Aysel

Taksi yol kenarında durur.
Ali iner, kıza bakar.

ALİ- Parka kadar sizinle geleyim mi?

AYSEL- Ayağımın üzerine basamıyorum. Siz patronumun yanına gidip, arabada olduğumu haber verirseniz, o evrakı almak

için buraya gelir. Orta boylu, şişman, başında fötr şapkası olan bir adamdır.

39. PARK (Ha-Gün) Ali, Patron, Adam

Ali, parktan içeri girer. Ortalarda kimseler görünmemektedir. Birden ağaçların arasından bir ses işiterek, o tarafa doğru ilerler. Patron, ağacın dibine kapaklanmıştır ve sırtına bir bıçak saplıdır. Bir adam, telâşla patronun ceplerini karıştırmaktadır. Ali ile göz göze gelirler. Adam elini beline doğru atar. Ali hemen fırlar ve koşmaya başlar. Adam silâhını çekip arkasından kovalar. Ali koşarak caddeye çıkar ve arabanın içine atlar. Araba hareket eder.

40. ÇAY BAHÇESİ (Ha-Gün) Aysel, Ali

Aysel, tenha bir çay bahçesinde, korku içinde Ali'ye bakmaktadır.

AYSEL- Şimdi ne olacak?.. Elimizdekileri polise gönderirsek, bu adamlar ikimizi de öldürürler...

Ali, evraka bakar.

ALİ- Evrak, Arif diye bir adamı itham ediyor. Ama delil yok. Polis, sorgudan sonra onu serbest bırakır. Siz bu Arif denilen adamı tanıyor musunuz?..

AYSEL- Hayır. Sadece patronumdan ismini duydum... Duyduğuma göre, etrafında bir yığın adamı varmış...

ALİ- Cinayeti işleyen, Arif denilen adamın kiralık katillerinden biri olsa gerek... Adam beni gördü. Peşime düşeceklerdir herhalde... Biraz saklanmakla onların takibinden kurtulur, daha sonra da polise durumu bildiririm.

AYSEL- Ben de param bitinceye kadar saklanacağım.

ALİ- Dışarı yalnız çıkmamaya çalış. Birkaç gün evinde kalabileceğin bir bayan arkadaşın var mı?..

AYSEL- Var...

ALİ- O halde, şimdi seni onun evine bırakayım. Yarın ararım...

41. EV ÖNÜ (Ha-Gün) Aysel, Ali

Aysel ile Ali, Aysel'in hanım
arkadaşının evi önündedirler.
El sıkışırlar. Ali uzaklaşırken,
Aysel arkasından seslenir.

AYSEL- Kendinize dikkat edin...

ALİ- Ederim...

42. DENİZ KENARI (Ha-Gün) Aysel, Ali

Aysel ile Ali, deniz
kenarındadırlar. Yürürler.

AYSEL- Evden dışarı adımımı bile atmıyorum...

ALİ- En iyi şekilde davranıyorsun. Buna mecbursun... Biraz ortalarda görünmemekle, onlara kendimizi unutturabiliriz. Yakında başka işlere dalarlar...

43. MANZARALI BİR YER (Ha-Gün) Aysel, Ali

Aysel ile Ali, sakin bir yerde
konuşmaktadırlar.

AYSEL- Bu mevzuda kader birliği yaptık sizinle... O gün yolda bana rastlamanız, sizi gerçekte hiç bulaşmamanız gereken bir maceraya sürükledi...

ALİ- Aldırma... Alnımızda ne yazılıysa o olur...

AYSEL- Bana biraz kendinizden bahsetsenize. Evlisiniz değil mi?

ALİ- Hayır, bekârım...

AYSEL- Benim hiç kimsem yok hayatta. Bugüne kadar sevebileceğim bir kimse de olmadı. Ama bugün biri var. Evet biri var...

ALİ- Kim?

AYSEL- Sen... Bu mesele öylesine kaynaştırdı ki bizi, nasıl söyleyeceğimi bilemiyorum ama, seviyorum seni... Hem de bütün kalbimle seviyorum...

Ali, başını eğer, şaşırmıştır.

ALİ- Aysel, ben... Şey, hava serinledi, dönelim istersen?..

44. DENİZ KENARI (Ha-Gün) Aysel, Ali

Aysel, elinde bir gazete olduğu halde,
sevinçle Ali'ye yaklaşır.

AYSEL- Kurtulduk Ali, kurtulduk... Bak, gazete patronumun katilinin, polisle

girdiği çatışmadan sonra, ölü olarak ele geçirildiğini yazıyor...

ALİ- Bu güzel haber işte. Benim gördüğüm adam, ölü olarak ele geçirildi demek... Bunun arkası çorap söküğü gibi gelir. Bizi tanıyan tek kişi o olduğuna göre, artık arkadaşının evinde kalmana ihtiyaç kalmadı... Hürüz, hür...

45. PARK (Ha-Gün) Aysel, Ali

Aysel ile Ali, dolaşırlar. Aysel'in mutluluğu, Ali'nin ise tedirginliği yüzlerinden belli olmaktadır.

AYSEL- Çok mutlu olacağız Ali... Tesadüfen karşılaştık, şimdiye kadar duymadığım duygular tattırdın bana. Yeri geldi, benim için hayatını tehlikeye attın...

Ali, başını önüne eğer. Cebinden çıkardığı bir mektubu Aysel'e uzatır.

ALİ- Aysel... Bu mektubu, ben yanından ayrılınca açıp oku, e mi?.. Hem benim sigaram bitmiş. İlerdeki bayiden gidip bir sigara alayım...

Ali, süratle oradan uzaklaşır. Aysel, hayretle mektubu okumaya başlar.

AYSEL- (Mektup) Aysel... Bu mektubu okuduğun zaman, ben uzaklarda olacağım... Sana bahsetmediğim bir yakınım vardı Anadolu'da... Ölmüş... Bütün malı ve arazisi bana kaldı... Çok fakirlik çektim. Beni anlarsın... Allahaısmarladık... Ali...

Mektup bittiğinde, Aysel hıçkırıklara boğulur. Resim flûlaşır. Aysel'in hikâyesi bitmiştir. (Flash back sonu)

46. AĞAÇLIK (Ha-Gün) Mustafa, Aysel

Mustafa ile Aysel, ağaçlık yerde, sahne otuz altıdaki yerlerindedirler. Aysel sözlerini tamamlar.

AYSEL- İşte böyle Mustafa. Şimdi herşeyi biliyorsun. Bütün umutlarımı yitirdiğim bir anda, intihar etmek üzereyken, karşıma çıkarak sen hayata bağladın beni...

47. YAZIHANE (Da-Gün) Mustafa, Ali

Ali, Mustafa'nın yazıhanesinde, bir köşeye oturmuştur. Karşısındaki Mustafa, sert bir ifadeyle yumruğunu masaya vurur.

MUSTAFA- Bana daha önce paraya ihtiyacın olduğunu söylemiştin. Ama Aysel'i terkedip giderken bıraktığın mektupta, Anadolu'daki yakınından miras kaldığını yazmışsın... Nedir bu işin doğrusu?

ALİ- Miras mı?.. O mektupta yazdıklarımın hepsi yalandı...

MUSTAFA- Peki ama neden?..

ALİ- Nedeni, Aysel'i hayatımdan fazla sevmem...

MUSTAFA- Seven insan bırakıp gider mi?..

ALİ- Benim yerimde olsan, sen de aynı şeyi yapardın... Çünkü ben, her an ölümü bekleyen bir kalp hastasıyım... Aysel ise hayat dolu bir kız...

MUSTAFA- Düzgün konuşuyorsun. Tahsilliymişsin gibi bir halin var...

ALİ- Tahsilliyim ya... Bir vakitler yayınevlerine roman filân yazardım. Aysel'le olan yaşantımızı da roman olarak kaleme alacaktım. Ama zamanla bu romanı yazmaktan vazgeçtim... Düştükçe düştüm. İşte şimdi de gördüğün vaziyette karşındayım...

Mustafa, elini Ali'nin omuzuna koyar.

MUSTAFA- Üzülme dostum... Düşmez kalkmaz bir Allah... Ayrıca maceranızda adı geçen Arif'in de, şimdi seni kiralayan Arif'le aynı şahıs olduğuna eminim...

48. DENİZ KENARI (Ha-Gün) Mustafa, Niyazi

Mustafa ile Niyazi konuşmaktadırlar.

MUSTAFA- Bu adamı tedavi ettir Niyazi. Kendisine tıbben ne gerekiyorsa yapılsın... Para pul hiç önemli değil, neyse karşılarım...

NİYAZİ- Pırlanta gibi kalbiniz var şef...

MUSTAFA- Yalnız, parayı benim verdiğimi bilmesin... Tedavisi bitince bu şehri terketsin. Ve bir daha da Aysel'le yolumuza çıkmasın.

NİYAZİ- Anladım şef...

49. KUMARHANE (Da-Gün) Arif ve Adamları

Arif ve adamları, kumarhanede konuşmaktadırlar. Arif sinirlidir. Bağırmaktadır.

ARİF- Korkak adamlar... Benim gizlendiğim devre içinde, forsumuzu beş paralık etmişsiniz.. Alt tarafı bir serseri, hepinizi mum etmiş... Artık işe girişme zamanı geldi. Ya ben, ya Mustafa... İkimizden birinin mutlak ölmesi lâzım...

50. KIRLAR (Ha-Gün) Mustafa, Niyazi

Mustafa ile Niyazi, kırda
yürümektedirler.

NİYAZİ- Duyduğuma göre, Arif sizinle karşılaşmak için hazırlık yapıyormuş şef...

MUSTAFA- Hazırlık mı yapıyormuş?..

NİYAZİ- Maalesef öyle...

MUSTAFA- Bunu Aysel duymasın Niyazi...

NİYAZİ- Olur şef...

51. EV (Da-Gün) Mustafa, Aysel

Mustafa ile Aysel, sofrada
yemek yemektedirler.
Her ikisi de neşesizdir.

AYSEL- Ne olur, ne olur buralardan uzaklaşalım... Bir seyahate gidelim Mustafa... Bu hayat, bu anlamsız mücadeleler ne zaman dinecek, bilmek istiyorum.

MUSTAFA- Yakında Aysel, çok yakında... Ben bu hayatı seviyor muyum sanıyorsun?..

AYSEL- Sen avantürü seven insansın... Artık sana inanmıyorum... Eğer bu kavgalar bitmezse, ben senin hayatından çekileceğim Mustafa...

52. DENİZ KENARI (Ha-Gün) Mustafa, Niyazi

Mustafa ile Niyazi, deniz kenarında durmuş, konuşmaktadırlar.

NİYAZİ- Yalvarırım beni dinle şef... Al Aysel'i, uzaklaş buralardan.

MUSTAFA- Buna imkân yok Niyazi. Bunu sen de biliyorsun... Korkak çocuklar gibi kaçamam ben... Hem, nerede olsam beni bulurlar...

NİYAZİ- Sen bilirsin şef... Yalnız şunu söylemeden yapamayacağım. Arif düello için, bu hafta içinde size telefon edecekmiş...

53. YAZIHANE (Da-Gün) Mustafa, Niyazi

Mustafa, başını elleri arasına almıştır. Gözleri bir noktaya dalmış gibidir. Niyazi içeri girer.

NİYAZİ- Beni istemişsin şef...

MUSTAFA- Beni iyi dinle Niyazi... Hiç itiraz etmeden Aysel'i alıp, Ali denilen adama götüreceksin...

NİYAZİ- Ali denen adama mı götüreceğim?.. Ne yaptığının farkında mısın şef?..

MUSTAFA- Herşeyin farkındayım Niyazi. Otur...

Niyazi oturur.

NİYAZİ- Sevdiğin kadını elinle başka bir erkeğe mi gönderiyorsun.

MUSTAFA- Evet. İhsan Bey, su testisi, su yolunda kırılır derken çok haklıydı. Bu vuruşmada ya Arif beni öldürecek, ya da ben Arif'i. Şayet ben Arif'i öldürürsem, ömrüm hapislerde geçecek. Senin anlayacağın, benim için hayat bitti Niyazi... Hem şunu unutma ki, bir kalp hastasının yaşama şansı, şu an benimkinden çok daha fazla...

NİYAZİ- Şef... Yoksa Arif telefon mu etti?

MUSTAFA- Bugün etti Niyazi... Ve düello için, cumartesi gününü kararlaştırdık...

Niyazi, başını öne eğer.

MUSTAFA- Üzülme dostum... Şimdi Aysel için bir plân hazırlayacağız seninle... Yalnız yemin edeceksin bana. Ömrün boyunca hakikati senden başkası bilmeyecek...

54. ÇEŞİTLİ MEKÂNLAR (Ha-Gün) Mustafa

Mustafa, Aysel ile gezdiği çeşitli
mekânlarda tek başına dolaşmaktadır.
Düşüncelidir. Onun dolaşması,
geçmeli resimlerle verilir.
Fonda müzik vardır.

55. EV (Da-Gün) Mustafa, Kadın, Aysel, Niyazi

Mustafa evde bir kadınla beraberdir.
Bu sırada kapı açılır ve Aysel
içeri girer. Mustafa, sahte bir
sinirlilikle yerinden fırlar.

MUSTAFA- Bu ne cüret?.. Kapımı çalmadan nasıl girersin içeri?..

AYSEL- Mustafa... Mustafa...

MUSTAFA- Göreceğini gördün işte... Artık dışarı çık da, bizi rahat bırak...

AYSEL- Bugün cumartesi... Gezmeye götürecektin beni...

MUSTAFA- Ne yapalım cumartesiyse?.. Ne sanmıştın yani. Seni sevdiğimi mi?.. Ben yalnız silâhlarımı ve çeşitli kadınlarla eğlenmeyi severim kızım. Sadece bir müddet için eğlendim seninle... Ama maskeler düştü. Haydi şimdi defol... Defol diyorum sana...

Aysel, ağlayarak Mustafa'ya bakar.

AYSEL- Silâhların da başında paralansın, kadınların da... İnşallah kurşunlara gelirsin... Gidiyorum Mustafa... Bir daha da göremeyeceksin beni...

Aysel, dışarı çıkmak üzereyken,
Mustafa arkasından seslenir.

MUSTAFA- Aysel... Şayet kurşunlara gelirsem sevinir misin?

Aysel döner.

AYSEL- Evet...

Aysel kapıyı çekip dışarı çıkar. Mustafa dolu dolu olan gözleriyle, bir müddet Aysel'in arkasından bakar. Açılan kapıdan üzgün bir ifadeyle Niyazi içeri girer. Mustafa, arkasını dönerek konuşur.

MUSTAFA- Git... Çabuk götür onu Ali denen adama...

Niyazi çıkar. Mustafa yanındaki kadına, kendisini yalnız bırakması için işaret eder. Sonra kararlı bir şekilde büfeye doğru yürür. Çekmeceden silâhını alıp, kurşunlarını bir bir çıkartır.

56. EMNİYET AMİRLİĞİ (Da-Gün) Amir, Şef

Amir, makamında oturmaktadır.
Kapı vurulur ve kısım şefi içeri girer.

ŞEF- Haber aldığıma göre, Mustafa ile Arif, bu gün saat tam altıda, Yenikapı'daki kömür iskelesinde karşılaşacaklarmış efendim...

AMİR- Yenikapı'daki kömür iskelesinde ha? Yani kırkbeş dakika sonra... Bu bir ölüm kalım buluşması Selim... Bu buluşmanın sonunda, ya Mustafa ölecek, ya da Arif... Tıpkı bundan önceki, İhsan ile Hikmet'in buluşmasında olduğu gibi... Sen derhal ekibi hazırla, yola çıkıyoruz. Bu operasyona bizzat nezaret edeceğim...

ŞEF- Emredersiniz efendim...

57. KÖMÜR İSKELESİ (Ha-Gün) Mustafa ve Adamları, Arif ve Adamları, Amir, Şef, Polisler

Mustafa yol boyunca Yenikapı
kömür iskelesine doğru ilerler.
Gözleri sabit bir şekilde aynı
noktaya bakmaktadır. İskelenin
bir ucunda Arif, onu beklemektedir.
Yürüyerek Arif'e yaklaşır.
Durup karşılıklı birbirlerini
süzerler.

ARİF- İşte beklediğim an geldi... Endişelenmene gerek yok Mustafa... Adamlarım ateş sahasının dışında...

MUSTAFA- Endişelendiğim falan yok...

Bir iki adım daha atarlar birbirlerine.

ARİF- Bu işin bir an evvel bitmesi lâzım Mustafa.

MUSTAFA- Biliyorum... Haydi çek silâhını.

Aniden ikisi de silâhlarına sarılırlar.
Patlayan silâh Arif'inki olmuştur.
Mustafa'nınki ateş almamıştır bile.
Mustafa göğsünden kurşun yiyerek,
dizlerinin üzerine çöker. Sonra yüzüstü
yere düşer. Niyazi ve arkadaşları,
koşarak olay yerine gelirler.
Niyazi bir avuç kurşunu Arif'e doğru
fırlatır. Mustafa'nın evde, masasının
üzerine boşalttığı kurşunlardır bunlar.
Onların geldiğini gören Arif'in adamları
ise, vuruşma sahasından uzakta,
siperlendikleri yerlerinden çıkarak,
ateş ede ede Niyazi ve arkadaşlarının
üzerine doğru koşmaya başlarlar.
Herkes kendini bir yere atar. Her iki
çete de birbirlerine rastgele kurşun
yağdırmaktadırlar. Bu arada vurulup
düşenler olur. Kıyasıya mücadele
acımasızca devam ederken, ortalığı

polis arabalarının canavar düdükleri kaplar. Yere düşenlerin dışında, ayakta kalanlar bir bir yakalanarak polis otolarına götürülürler. Amir, yakalanıp götürülenlere bakar. Arif de götürülenler arasındadır. Sonra, Mustafa'nın başucuna doğru yürür. Yerde yatmakta olan Mustafa'nın önündeki tabancayı eline alıp, namlusunu koklar. Yüz hatları değişir. Silâhın içini açıp, bakar. Silâhta bir tek mermi bile yoktur. Hayretle, yanına yaklaşan kısım şefine döner.

AMİR- Hayret. Mustafa silâhıyla hiç ateş etmemiş. Üstelik, içinde bir tek mermi bile yok... Demek ki, Mustafa buraya ölmeye gelmiş...

58. HASTANE ODASI (Da-Gün)Mustafa, Ali, Aysel, Doktor

Mustafa ameliyattan çıkmış,
sargılar içinde yatakta yatmaktadır.
Baygındır. Kapı açılır. Doktor,
Aysel ve Ali içeri girerler. Aysel

ağır ağır yatağın kenarına doğru
yürür. Gözleri yaş içindedir.
Doktora bakarak konuşur.

AYSEL- Yaşayacak değil mi doktor?..

DOKTOR- Ameliyat başarılı geçti..

AYSEL- Yani?..

DOKTOR- Yaşayacak...

Mustafa yavaş yavaş gözlerini
aralar. Sesi güçlükle çıkmaktadır.

MUSTAFA- Aysel...

Aysel hıçkırarak yatağın
kenarına diz çöker.

AYSEL- Mustafa... Kendini hiç yorma sevgilim. Ali beni geri getirdi. Bundan sonra yanından bir saniye bile ayrılmayacağım. Kovsan da gitmeyeceğim...

Ali de yatağın yanına diz çöker.
Onun da gözlerinden yaşlar
boşanmaktadır.

ALİ- Bizimki küllenmiş bir maceraydı şef. Hem şunu unutma ki, kurşun yemiş bir adamın yaşama şansı, bir kalp hastasınınkinden çok daha fazla.

Aysel hıçkırıklardan

boğulurcasına Mustafa'nın
elini tutar.

AYSEL- Yaşayacaksın Mustafa... Benim için yaşayacaksın... Cezan ne ise çeker kurtulursun... Seni ömrümün sonuna kadar bekleyebilirim...

Doktor, şefkatle elini Aysel'in
omuzuna koyar.

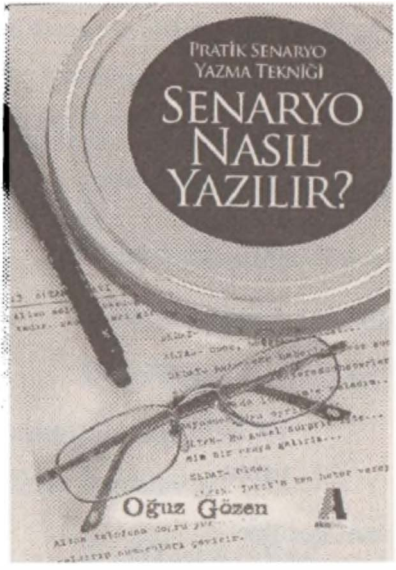
DOKTOR- Hastamızı daha fazla yormayalım...

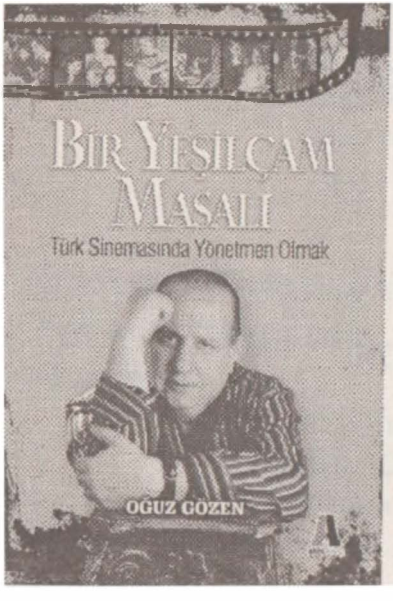
Aysel gözyaşlarını kurular.

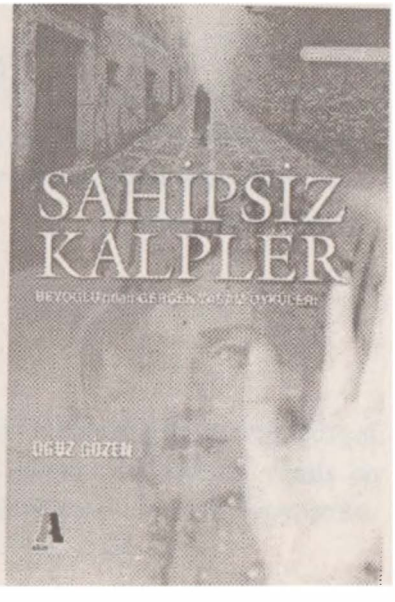
AYSEL- Haklısınız Doktor Bey...

Onlar odayı boşaltırlarken,
final müziği başlar. Mustafa'nın,
arkalarından bakan gözleri
üzerinde, resim donar ve
"Son" yazısı çıkar.

SON

Pratik Senaryo Yazma Tekniği
Senaryo Nasıl Yazılır?
Oğuz Gözen

Bir Yeşilçam Masalı
Türk Sinemasında Yönetmen Olmak
Oğuz Gözen

Sahipsiz Kalpler
Oğuz Gözen

Farklı, sıradışı kitaplar için...

bir dergi okuyun hayatınız değişsin

HER AY ÜCRETSİZ KİTAPLAR

Türkiye'nin En İyi Gelişim Dergisi

Genç Gelişim

Başarı Taktikleri
Liderlik Stratejileri
NLP ve Hipnoz
Yabancı Dil Öğrenme
Vücut Dili
Kişisel İmaj
İş Hayatında Başarı

Adil Maviş Yazdı: Kaybolan Özgüvene Sanatçı
Sibel Yolak Yazdı: Fenal Kapısı İki Kere Çalmaz
Niyazi F. Eres Yazdı: Günümüzde Değil Sürekli Başarı

KAYNAKLARI UZMANINDAN İK DERSLERİ ve ÖĞÜTLERİ

bilgi için; 0212 252 8 005

www.genc-gelisim.com

Türk Sinemasında, tarih boyu en fazla film çekenler arasında bulunan ve Yeşilçam'ın en pratik yönetmenlerinden biri olarak gösterilen Oğuz Gözen'den sürpriz bir kitap daha elimizde: "Senaryo Nasıl Yazılır?"

Bu çalışmasında Gözen, yüz elliye yakın film çekmiş, çoğunun senaryolarını yazmış biri olarak, hem pratik senaryo yazmanın tekniğini gösteriyor, hem piyasanın sorunlarına değiniyor, hem de biraz nostalji yapıyor.

Kitapta, biri komedi, diğeri dram olmak üzere iki de senaryo yer alıyor.

FİYATI 7.95 YTL
www.akiskitap.com
9 789944 257190
www.eniyisinial.com

EVİMİZDEKİ OKUL
HER EVE BİR OKUL
DESTEKLİYORUZ